

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
SEPTEMBER 22

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 36 (5590)

2012. gada 22. septembris – 28. septembris

Latvieši pasaulē un Nacionālās attīstības plāns 2020

Vasara Latvijā šogad bija neparasta – iesākumā auksta, bet jūlijā sākās gluži vai tropisks mikls karstums, un vakara pusē to nomainīja nežēlīgs pērkonā negaiss, zibeņošana un milzīgas lietusgāzes. Mēdzam teikt: laiks mainās. Jā gan, laiks mainās, un arī laiki mainās.

Pēdējos desmit gados no Latvijas izceļojuši apmēram 300 000 cilvēku, būtībā visi darbaspējīgā vecumā, kā arī ģimenes ar bērniem. Latviešiem piemīt avāntūrisma gars, tomēr izceļošanas galvenais iemesls ir un paliek ekonomiskā situācija, un izceļo cilvēki, kuri citkārt nebūt nevēlētos dzīvot „svešās zemēs”.

Vai būs iespējams vismaz daļai aizbraukušo izraisīt vēlmi atgriezties? Vai iespējams saglabāt un nezaudēt saiti ar dzimto zemi, valodu, kultūru, ar Latvijā palikušajām ģimenēm un draugiem? Varbūt mūsdienu mainīgajā un dinamiskajā pasaulē nav tik svarīgi, kurā valstī dzīvojam un strādājam. Taču svarīgi ir atzīt, ka esam vienota Latvijas tauta un daļa no Latvijas valsts.

Šādā noskaņā šovasar 13. un 14. jūlijā Rīgā, Ārlietu ministrijas telpās, jau otro gadu pēc kārtas notika konference „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai”, ko rīkoja Latvijas Kultūras ministrija sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Pasaules brīvo latviešu apvienību un Eiropas latviešu apvienību.

Gribu pieminēt tieslietu ministra Jāņa Bordāna uzrunā sacīto, ka šī konference ir īpaši svarīga, domājot par Pilsonības likumu, kuŗa grozījums par dubultpavalstniecību gaida ļoti daudzus ārpusskolas latviskās latviešus. Ir jau izstrādāta Pilsonības likuma grozījumu otrā lasījuma redakcija, viesot cerības, ka likums tiks pieņemts jau šogad. Kā jaunu varam vērtēt ideju, ka Latvijai nepieciešama vienota un saskaņota diasporas politika, un arī informāciju, ka tiek veidota starpministriju atbalstvienība re-emigrācijas plāna izstrādei.

Savukārt ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts paredzēja, ka nākamajos gados, ekonomiskajam stāvoklim uzlabojoties, ik gadu radīsies aptuveni 15 000 jaunu darba vietu – potenciāls, lai emigrējušie iedzīvotāji atgrieztos.

Konferences mērķis bija izvērst dialogu par nepieciešamo rīcību

Konferences prezidijs. No kreisās: Rolands Lappuķe, Jānis Kukainis, Jānis Bordāns, Daniels Pavļuts, Ruta Klimkāne, Edijs Bošs

Taira Zoldnere ziņo par darba grupas „Novadnieki” priekšlikumiem

latviskās identitātes saglabāšanā, noturīgu saīsu un sadarbības veidošanā starp latviešiem ārzemēs un Latvijā, dzimtajiem novadiem, mācībiestādēm, kā arī piedāvāt priekšlikumus valdības plānošanas dokumentiem sadarbībai ar latviešiem ārzemēs.

Konferencē darbojās piecas darba grupas: izglītības, nometņošanas vai ārpusskolas latviskās izglītības, kultūras, jauniešu un novadnieku. Kopā ar Latvijas Universitātes pētnieci Daci Dzenovsku vadīju darba grupu „Novadnieki”, kuŗā piedalījās arī Ministru prezidenta padomniece nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas jautājumos Sarmīte Ēlerte, Ārlietu

ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Rolands Lappuķe, Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Jānis Kukainis un Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers.

„Novadnieku” grupa konferencē tika izveidota pirmo reizi, un, dabiski, radās jautājums: ko mēs saprotam ar vārdu „novadnieki”, un kāds tam sakars ar diasporas jautājumiem? Par „novadniekiem” var dēvēt cilvēku grupas, kuŗas vieno Latvijas ģeogrāfiskā vieta (izbraukuši no vienas pilsētas vai ciema) vai arī kopīgas profesionālas vai sociālas intereses (piemēram, celtnieki, grāmatveži utt).

Darba grupā vienojāmies, ka sadarbībai galvenais vadmotīvs ir:

doties mītnes zemē; 4) sadarbībā ar Latvijas vēstniecībām, ar Latvijā dibinātām sabiedriskām organizācijām un vietējām latviešu organizācijām ārvalstīs veicināt ārzemēs dzīvojošo pilsonisko un politisko līdzdalību.

Atradām daudz iespēju, kā latviešiem sanākt kopā: Dziesmu svētki, nometnes bērniem, pasaules novadnieku salidojumi, lokālais tūrisms (pilsētu svētki, festivāli, pat kapusvētki). Sevišķi svarīgas ir un vienmēr būs ģimenes saites, kas ārzemēs dzīvojošos vieno ar dzimto vietu un Latviju.

Mums izdosies vienot Latvijas tautu pasaules mērogā, ja būs gan politiskā griba, gan mērķtiecīga komunikācijas stratēģija, iekļaujot tradicionālos plašsaziņas līdzekļus (laikrak-

„Novadnieku” darba grupa apspriedes brīdī. No kreisās: Taira Zoldnere, Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Rolands Lappuķe, PBLA valdes priekšsēdis Jānis Kukainis

„Vērst domāšanu virzienā pāri robežām ar mērķi veicināt izpratni par diasporas iesaisti.” Neatkarīgi no zemes, kuŗā patlaban dzīvojam un strādājam, mēs visi esam piederīgi Latvijai un dzimtajam novadam. Jautājums – kā atrast, uzrunāt un atkal iesaistīt Latvijas sadzīvē aizbraukušos?

Darba grupā izstrādājām vairākus priekšlikumus: 1) sadarboties ar Pašvaldību savienību un Lielo pilsētu asociāciju, lai attīstītu un saglabātu sakarus ar ārvalstīs dzīvojošiem tautiešiem; 2) atrast un attīstīt labās prakses piemērus par sadarbību starp uzņēmējiem, pakalpojumu piedāvātājiem, darba ņēmējiem Latvijā un ārvalstīs; 3) vērsties pie profesionālajām asociācijām, lai apzinātu un piesaistītu visu vecumu cilvēkus, augstas klases speciālistus, kuŗi veicinātu sadarbību ar Latviju, – darba piedāvājumu, konsultantu tīkla veidošanu Latvijā vai atro-

tus, televīziju), sociālos tīklus (*Draugiem.lv*, *Facebook* utt), kā arī veidojot novadnieku apziņošanas datubāzes.

Patlaban Latvijā tiek izstrādāts Nacionālās attīstības plāns 2020, kas rāda valsts attīstības vīziju, kā arī konkrētos darbības virzienus pēckrīzes periodā. Tas ir nodots tautai apspriešanā līdz 15. septembrim (<http://www.nap.lv/kā-es-varu-palīdzēt>). Mēs, ārzemēs dzīvojošie latvieši, tiekam uzrunāti kā daļa no tautas, kas piedalīsies Nacionālās attīstības plāna īstenošanā un Latvijas uzplaukumā. Piedalīsimies, iesaistīsimies, stiprināsim savas ekonomiskās un emocionālās saites ar dzimto zemi! Katram mums ir savi sapņi un cerības, bet mēs visi vēlamies, lai Latvija būtu veiksmīga, bagāta, ziedoša valsts, un gribam būt daļa no tās.

ALAs Informācijas nozares vadītāja Taira Zoldnere

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 136.00;
6 mēn. US \$ 78.00; 3 mēn. US \$ 45.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantojot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra Moora

Tālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us
ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com
Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us

ABONĒJIET LAIKRAKSTU **LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$45,-
6 mēnešiem US \$78,-
1 gadam US \$136,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$225,-
6 mēnešiem US \$120,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanādā 1 gadam US \$235,-

pusgadam US \$125,-

Latvijā 1 gadam US \$235,-

pusgadam US \$125,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$295,-

pusgadam US \$155,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$25,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts *Laiks* 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3–4 nedēļu laikā.

LAIKU varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā

Lietojiet www.laiks.us

LASĪTĀJU BALSIS

**Vēlreiz par
uzvārdiem**

Valodnieks Ojārs Bušs *Vai
uzvārdu pūcei aste ziedēs?*
(*Laiks*, 2012.g 25.-31. augusts)
pamatīgi apskata uzvārdu rak-
stības izveidošanos latviešu
valodā. Viņš atzīst, ka skaņu
atveides princips latviešu valo-
dā ir pretstatā ar vajadzību
paturēt **nemainīgu**, rakstītu
personas identifikācijas zīmi,
Rietumu pasaulē tas būtu ar
latiņu burtiem rakstītai citas
valodas ortogrāfijai. Galvenais
ir paturēt **nemainīgu formu**, tai
tad var pievienot apostrofu (')
un pēc tam **var locīt pēc visiem
latviešu valodas likumiem**.
Latviešu valoda no tā neciestu.
To pašu var teikt par sieviešu
uzvārdiem. Jau ir nostiprinā-
jusies prakse, kā locīt vārdu
Jānis Priede (priede ir sieviešu
dzimtes vārds), pēc tā paša
principa var rīkoties ar vārdu
Māra Ābols. Dažām sievietēm
patīk, ja uzvārds viņas mīļajā
latviešu valodā arī kaut ko no-
zīmē, un ir tāds pats kā vīram
un pārējiem ģimenes locekļiem.
Arī cilvēkiem, kas ieprecējušies
vai citādi piepulcējušies latvie-
šiem, patīktu paturēt daļu no
savas identitātes, kas parādās
vārdā un uzvārdā.

Rakstītā formā var ziņu fiksēt
un ilgāk uzglabāt, jo to uztver
ar acīm, turpretī izruna aizslid
gar ausīm un ir ļoti mainīga.
Mozus savus bausļus iekala
akmenī, lai tautai neaizmirstas,
un tos atceras vēl šodien. Senie
grieķi pat savus veikala darī-
jumus iekala/ierakstīja akmens
plāksnēs, lai tā lieta būtu droša.

Vīrieša ģimenes stāvoklis nekad nav bijis ietverts viņa vārdā.

No sieviešu viedokļa var ap-
sveikt lietuviešus, ka šī diskri-
minācija pret sievietēm valsts
mērogā ir izbeigta, un īpašās
galotnes kundzēm un jaun-
kundzēm ir atvietotas ar vienu
galotni visām.

Latvijā valsts „prognozē”, ka
kāds varētu būt neapmierināts,
un tāpēc ir ievesti noteikumi,
kā cilvēkiem latviskot vārdus
pasē un kā tie jāraksta citos
dokumentos. Ja valsts no šī
diktāta atkāptos, tad katrs cil-
vēks pats varētu izvēlēties, kā
savu vārdu rakstīt. Latviešu valo-
das locījumi no tā neciestu.

Pūcei aste neziedēs, bet Lat-
vijā ir pietiekami daudz rak-
stītāju un lasītāju, kas šādu
pārmaiņu apsveiktu un lietotu.

Anita Liepiņa

XXX

Jau sen bijuši starptautiski
likumi par uzvārdu rakstību, un
tiem nav nekāda sakara ar
Latvijas pievienošanos Eiropas
Savienībai.

Vai tiešām neatkarīgās Lat-
vijas laikā dzimušo un uzaugu-
šo palicis tik maz, lai ar vien-
kārtiem pierādījumiem neva-
rētu apskaidrot prātu pēc kaŗa
dzimušajiem vai atmiņu zau-
dējušiem? Laiks atbrīvoties no
slaviskām ietekmēm!

Sieviešu dzimtes galotni uz-
vārdos Latvijā lietoja neoficiā-
los papīros vai sarunvalodā, bet
ne dokumentos, piemēram,
dzimšanas apliecībā, pasē, tes-
tamentā, laulības apliecībā utt.
Skolā to izskaidroja latviešu
valodas skolotāji, ja kādam bija

neskaidrs. Dokumentos jālieto
uzvārda rakstība, kāda tā bija
dzimtas pārstāvim – tēvam vai
vīram. Pierādījums: Latvijas
pase Nr. 020779, uzvārds: Šile-
nieks Gaida Skaidrite, un šajā
pasē iespēsts Vācijas robež-
policijas zīmogs, man iebrāucot
Vācijā: *Neufahrwasser* 25-1-44
un vēlāk Anglijā *Hertfordshire
County Police*, Oct. 31.1946.

Latvijas republikas ārzemju
pase Nr. 22816LS – Volkovskis
dz. Silenieks Gaida Skaidrite,
izdevusi Latvijas sūtniecība
Londonā 1952. g. 12. sep-
tembrī.

G. V.

Atrasta īstā atbilde

Inteliģentam vīram nebūtu
jāgaida 60 gadu, līdz atrastu
veidu, kā bez sirdsapziņas
pārmētumiem reaģēt uz ameri-
kāņu parasto sveicienu *Hello,
how are you?*

Vārds *hello* nekādas problē-
mas nesagādāja. Taču to nevar
teikt par sekojošo *How are you?*
Pilnīgi to ignorēt bieži šķiet
nepieklājīgi, bet atbildēt ar to
pašu *How are you?*, kā ameri-
kāņi mēdz darīt, liekas nepa-
tikami neīsti.

Agrākie mēģinājumi pastāstīt
par savu veselību un ekono-
misko stāvokli izrādījās nepie-
mēroti amerikāņu tempera-
mentam. Vietējie nespēja iedzi-
ļināties spriedumos par manu
situāciju svešajā zemē. Mēģi-
nāju iztikt ar īsām, attiecīgām
brīdim piemērotām atbildēm,
piemēram: *adroit, overwhelmed,
excited*, lai nebūtu vajadzīga
ilgāka skaidrošana. Tās tomēr
neizrādījās ideālas, īpaši, ja tik-
šanās bija ar lielo veikalu jau-
niem pārdevējiem. Pēc atbil-
dēm *adroit* vai *overwhelmed*
viņi tikai bolīja acis vai šķīta
pārsteigti, amerikāņi tādus
brīžus raksturo ar teicienu *the
deer in the headlights look*. Taču
pēc mana *excited* viņi reizēm tā
kā gatavojās zvanīt drošības
sargam.

Nesen, vēlā stundā reģistrē-
joties motelī, mēģināju ignorēt
jaunās darbinieces trīsreiz at-
kārtoto *How are you?*

Tādos brīžos rodas vislabākās
idejas. Iešāvās prātā izpatikt
viņai ar kaut ko, kas apmierinā-
tu viņas vēlmi pēc skaidras
atbildes, bet vienlaikus lai ne-
iekārdinātu viņu ievietot mani
piepīpētā istabā. Atbildēju ar
angļu valodas nenozīmīgu
jaunvārdu *haryoo*, latviski to
varētu rakstīt: *harjū*. Tagad jau
vairākas nedēļas esmu lietojis
šo jaunvārdu bez jebkādam
problēmām.

Gadiem ilgi man, tāpat ka
daudziem citiem iebrāucējiem
(ja ne visiem) un pat daļai
amerikāņu dzirdēt sveicienu
How are you? bijis nepatīkams
piedzīvojums. Padarīsim pa
sauli mazliet labāku! Lietosim
un izplatīsim tiro, neapsēsto
jaunvārdu *haryoo!*

Daumats Šnore
Bayertown, PA

Riga Ven Travel Inc.

Ceļosim līdz Inesei uz

SPĀNIJU

No 4.-14. aprīlim

**11 dienas – Madride~Toledo~
Sevilla~Cordoba~Granada~Barcelona**

Zvaniet – INESEI ZAKIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: rigaven@aol.com

„Teiksma” Starptautiskajā folkloras festivālā „Baltica”

Kamēr citi tautieši bija Dziesmu svētkos Milvokos, Mineapoles tautasdziesmu ansamblis „Teiksma” Latvijā piedalījās Starptautiskajā folkloras festivālā „Baltica”. „Teiksma” nebija vienīgais ansamblis no ASV, festivālā mūzicēja arī „Sudrabavots” no Vašingtonas, DC.

Uz Latviju devāmies pa daļām, kuŗā datumā katram bija izdevīgāk. Kopā bijām astoņi pieaugušie „teiksmieši” un astoņi bērni, visi jaunāki par septiņiem gadiem. Taču festivālā „Baltica” var piedalīties visi!

Latvijā laiks bija pavēss, laba atelpa no Mineapoles karstuma. Taču tiklīdz sākās festivāls, arī Latvijā iestājās liels karstums, labi, ka bez nokrišņiem. Visi meklēja patvērumu ēnā. Festivāla sākumā dziedājām, valkājot pilnu tērpu, bet pēdējās dienās jau bez tautastērpu jaciņām un viriešu biezajiem svārkjiem.

Pirmās divas festivāla dienas aizritēja Rīgā. Vispirms „Teiksma” dziedāja kanāļmalā pie Bastejkalna. Tur iepazīnāmies ar citām ārzemju latviešu grupām – no Anglijas, Luksemburgas, Sibīrijas, Igaunijas un Vašingtonas, DC. Publika bija ļoti jauka un intīma, pēc koncerta mēs uzkāpām Bastejkalnā un pastaigājāmies pa kanāļa takām un tiltiņiem. Nākamā dienā kopā ar tām pašām ārzemju latviešu grupām koncertējām Pēterā baznīcā. Baznīcā labi skan, gandrīz pat par daudz atskan, tāpēc izvēlējāmies mazliet maigākas un nopietnākas dziesmas. Pēc koncerta varējām uzbraukt Pēterā baznīcas tornī un par skaisto Rīgu nopriecāties no augšas.

Vakarā notika svētku gājiens. Tas bija lāpu gājiens, daudzu grupu dalībnieki nesa rokā degošas lāpas, priekšā cēli grupas karogi. No Vērmanes dārza soļojām gaŗām Brīvības piemineklim, cauri Vecrīgai, pāri Akmens tiltam, līdz AB dam-

bim. Tur Daugavmalā bija no salmiem uzceltas četras milzīgas zīmes (tautiski raksti) – viena zīme katram Latvijas apgabalam. Katram apgabalam tika veltīta dziesma un par to kaut ko pastāstīja, un tad lielo zīmi palaida liesmās. Visiem acis mirdzēja no brīnišķīgā skata.

Festivāla trešajā dienā ar autobusu vispirms devāmies uz netālo Ķekavu. Visām grupām bija piešķirti labi vēsināti autobusi, un mūsu ceļabiedri, Rīgas folkloras kopa „Savieši”, autobusā mūs pacienāja ar zemenēm, mēs vēlāk viņus ar maizi un desu. Ķekavā, pļaviņā notika

tāda kā sasveicināšanās ar visām sabraukušajām grupām – to bija apmēram desmit. Katra sveicienam nodziedāja vienu dziesmu, un ķekavieši par pateicību turpat pļaviņā pusdienās visiem bija sarūpējuši skābputru. Notika arī radiointervija, „Teiksmas” vadītāju Elgu

ligzdoja stārķi. Vienreizējs piedzīvojums! Pārnakšņojām kopmītnēs Cesvainē. Daži līdz vēlai naktij vakarēja citās telpās un pagrabos.

Nākamajā rītā pēc kopīgām brokastīm devāmies uz Madonu. Tur „Teiksma” dziedāja mūzeja pagalmā. Mūzejā bija izstāde par krāsaugiem un ārpusē ļoti skaisti gar iebraucamā ceļa malu sasprausti lieli zari, izdailoti ar dzijas kamoliem un pavedieniem. Pēc šī koncerta varējām brīvi pastaigāties pa Madonu un noklausīties citu grupu priekšnesumus. Atlika laiks arī pasēdēt krodziņā un bērniem paspēlēties rotaļlaukumā. Vakarā Madonas lielajā estrādē notika festivāla beigu koncerts. Festivālā „Baltica” piedalījās vairāk nekā 200 ansambļu, pēdējā koncertā varēja mūzicēt tikai dažas. Noskatījāmies festivāla beigu programmu un šķīrāmies, katrs dodamies uz savu pusi. Vairākus aizveda radi, citi sasēdās autobusus, kas veda atpakaļ uz Rīgu, bet daži devās vienas dienas ekskursijā uz Vidzemes purniem.

Festivāls „Baltica” notiek katru gadu, Latvijā ik pa trim gadiem. Nākamgad to rīkos Lietuvā, pēc tam Igaunijā. Uz festivālu sabrauc daudz ansambļu, un koncerti notiek vienlaikus daudzās vietās. Rīgā festivāla centrs bija Vērmanes dārzā, ar tirdziņu un vairākām skatuvēm. Žēl, ka „Teiksmai” izdevās tikai caurmērā vienu reizi dienā dziedāt. Taču labi, ka dabūjām izbaudīt svētkus, arī būdami skatītāji. Iepirkāmies tirdziņā, no citām grupām iemācījāmies jaunas dziesmas un dančus, jūsmojām par ārzemnieku un latviešu programmām. Varbūt pēc trim gadiem mūs atkal varēs sastapt festivālā „Balticas”, ja „Teiksmai” vēl būs spēks kaulos.

Zinta Pone

Ansambļa „Teiksma” dalībnieki ar bērniem Pēterā baznīcā

Ansambis „Teiksma” mūzicē Madonā. No kreisās: Zinta Pone, Laila Švalbe, Amanda Jātniece, Jānis Zeltiņš, Jānis Skujiņš, Kira Birmāne, Gunta Herona ar mazo Feliksu, Ingrida Erdmane; priekšā sež Elga Pone

Poni tiešraidē intervēja, un atkal nodziedājām vienu dziesmu. Tad gar strautiņu, caur mežu devāmies kopīgā gājienā uz Ķekavas estrādi. Tur gan skatītāju rindās, gan uz skatuves varēja vai izcepties! Pēc koncerta bradājām pa strautiņu, lai atvēsinātos un izklaidētu bērnus. Vakarpusē paspējām aizbraukt uz Cesvaini Vidzemes vidienē. Cesvainē pasakainā un ļoti iespaidīgā pils dārzā pulcējās citas folkloras grupas – no Latvijas novadiem, vācieši, holandieši, ASV „klogeri” no Tenesijas. Iegājām papētīt pils iekšpusi, un „klogerus” redzējām un dzirdējām no pils augstākā torņa, kur tikai pāris metru attālumā uz skursteņa

Top latviešu skautisma 100 gadu grāmata

Latviešu skautismam 2017. gadā apritēs 100 gadi. Tieši tik daudz gadu būs pagājuši kopš 1917. gada aprīli Rīgā, Cēsis un Alūksnē nodibinājās pirmie latviešu skautu pulciņi.

Šī gada 24. un 25. martā Bostonā uz kārtējo konferenci sanāca Latviešu skautu kustības vadītāji. Konferencē atskatījāmies uz latviešu skautisma 95 gadu darbību un pārrunājām, kā vislabāk pēc pieciem gadiem sagaidīt priekšā stāvošo simt gadu atceri. Pēc gaŗākām debatēm tika nolemts sakārtot attēlu albumu/ grāmatu, kuŗa būtu gatava 2017. gada aprīlī. Grāmatas sastādīšanu uzņēmas bijušais Latviešu skautu priekšnieks vad. Jānis Šķinķis un viņam pēc konferences grāmatas sastādīšanas darbā pievienojās skautu vadītāji Ints Rupners, Alvis Eikstrēms un gaidu vadītāja Maija Šķinķe.

Grāmatas sastāvs tiks iedalīts šādos posmos: 1. Latviešu skautisma pirmsākumi (Igaunijā un

Krievijā) 1916. un 1917. gadā; 2. Latvijas Skautu centrālā organizācija (LSCO) no 1917. līdz 1940. gadam Latvijā; 3. Latviešu skautu kustība (LSkK) trimdā no 1945. līdz 1950. gadam (Vācijā, Beļģijā, Austrijā, Dānijā, Zviedrijā); 4. Pasaules tālēs no 1950. gada līdz 2017. gadam (Anglijā, Austrālijā, Kanādā, Brazīlijā, Venecuēlā), 5. Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija (LSGCO) Latvijā no 1988. gada līdz 2017. gadam.

Darbs ir plašs un prasīs daudz laika, it sevišķi apzinot dažādus avotus. Latviešu skautu kustībai un latviešu gaidu kustībai ir mūzejs Gaŗezērā, kā arī Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācijai mūzejs Ogrē, no kuŗienes varēs iegūt daudz fotogrāfu un vēsturisko faktu.

Kad šā gada pavasarī un vasarā biju Latvijā, man izdevās sazināties ar vairākiem bijušo Latvijas vadītāju pēcnācējiem. Viens no tādiem ir Kārlis Kalnačs, bijušā LSCO skautu priekšnieka Žorža

Fotografija no kreisās: Alvis Eikstrēms, Jānis Šķinķis, Ints Rupners

Vikš-Soboļevska mazdēls, kuŗš mums iedevis sava vectēva albumu ar ļoti vērtīgām, vēl nekur nublicētām fotografijām. Pats Žoržs Vikš-Soboļevskis mira izsūtījumā Sibīrijā. Otrs bijušais LSCO skautu priekšnieks Kārlis Dzirkalis mira Ohaijo pavalstī ASV, bet viņa skautu albumus

atradām mūzejā Ogrē. Jau agrāk, 1960. gadā ASV izdeva vad. Valdemāra Klētnieka grāmatu „Latviešu skautisma 40 gadi” un 2000. gadā LSkK Latvijā izdeva vad. Viļa Treimaņa sastādīto grāmatu „Pasaules tālēs latviešu skautisma 80 gadi”. Abas šīs grāmatas ir ļoti avoti par

latviešu skautismu, bet ar maz fotografijām. Gribam šai 100 gadu albumā ievietot galvenokārt fotografijas. Tāpēc lai iegūtu jo plašāku pagātnes fotogrāfiju klāstu, ir nepieciešams apzināt gan bijušo Latvijas, gan Vācijas, gan tagadējo laiku vadītāju un skautu pēctečus, kuŗi mantojumā ir ieguvuši sava vectēva vai tēva skautu dokumentus.

Mēs, grāmatas/albuma sastādītāji, griežamies pie jums – bijušiem skautiem un vadītājiem, kā arī viņu pēctečiem – ar lūgumu apskatīties savos arhīvos, plauktos un arī kastēs, vai tur nav paslēpies kaut kas vērtīgs. Izglābsim šīs vēsturiskās vērtības no pazušanas un tā piedalīsimies latviešu skautisma 100 gadu vēstures dokumentēšanā.

Katrā laikā varat sazināties ar Jāni Šķinķi, 12-33 Estates Lane, Bayside, NY 11360, tālrunis: 718 229-8055 un pa e-pastu Mailjaps@aol.com.

vad. Jānis Šķinķis

LASĪTĀJU BALSIS

Mana tēva dārzs

Manam tēvam, Latvijas armijas virsniekam, bija vairāki dārzi, jo kur vien dzīvojām, viņš iekopa dārzu.

Skatoties bērnības logā, redzu tikai saulainas dienas ar zilām debesīm, krāšņo puķu pildīto dārzu. Blakus puķu dārzam bija dobes ar dārzeniņiem, pat leceks, rinda ķirškoku un šūpoles, tālāk starp bērziem – tēva bišu stropi. Netālu kūts ar vienu gotiņu un sēta ar vistām. Šī paradīze bija Daugavgrīvas cietoksnī, ko mēs vienkārti dēvējām un vēl tagad atceramies kā Mangaļsalu. Tur bērniem bija skaista, bezbēdīga dzīve. Pievilcīgs bija tēva puķu dārzs. Zem lielās gobas spēlē-

jām veikalu, preces bija dažādu puķu ziedi. Mūsu rotaļām nebija gala...

Atceros, gadus vēlāk kaņavīru vasaras nometnē Lilastes mežā pie savas mītnes tēvs bija dobē sastādījis samtenes un sudraba lapas. Kādā dienā blakus dobei ieraudzījām veselu rindu baravīku. Vēl tagad jūtu šī meža priežu sveķaino smaržu.

Atceroties mana tēva dārzu, prātā nāk Annas Lomanes dzejolis „Tēva dārzs”:

*Tava tēva dārzā
Asteres vēl zied,
Jautru putni bari
Modrā priekā dzied.*

*Lēnām rudens atnāk
Zelta postalās,
Tava tēva dārzā
Nekas nemainās...*

*Kur ir viņa rokas
Darbā rimušas?
Pāri kapam liecas
Smilgas pelēkas.*

*Tava tēva dārzā
Asteres vēl zied,
Pateicībā klusā
Skūpstu ziedā spied...*

Mans tēvs savu mūžu beidza vergu nometnē Sibīrijā, kur viņam nebija iespējas iekopt dārzu. Viņam pat nebija kapa vietas, kam pāri liektos smilgas pelēkas...

Šiem Baltijas virsniekiem uzcelts piemineklis. Domāju, ka tomēr Viņšaulē mans tēvs ir atkal iekojis dārzu ar savām mīļajām puķēm.

I. B. Birzgaile

Mūžu dzīvo, mūžu mācies

Vasara aizvadīta, man tā ir jau 93. Daudzu latviešu dzīvi izpostīja Otrais pasaules karš, bet lielu postu nodara arī slimība – demence (*dementia*). Patiesībā nav nemaz īsti zināms, kas ir demence. Slimais sāk justies kā jauns, vesels, grib sākt jaunu dzīvi. Nīst visus, kuŗi viņam nepiekrīt, bagātīgi apdāvina tos, kuŗi piekrīt. Tā es un mani bērni zaudējām darba gados iekrāto, jo bija un būs cilvēki, kuŗi māk izmantot līdzcīvēku.

Ņemt nav grēks, ja kāds dod, likuma priekšā viņi ir nevainīgi. Gribu tikai brīdināt tautiešus no slimības – *dementia*.

Milda Bētiņa
Ņujorkas pavalsti

Par Raimonda Staprāna lugu

Vēlos uzsvērt, ka Dailes teātra aktieri savās lomās izrādē „Gūsteknis pili” darbojās nevainojami. Jautājumi rodas par luga objektivitāti. Vai luga domāta Kārļa Ulmaņa nomelnošanai? Lugā Ulmanis parādīts kā nožēlojams un pat glēvs valstsvīrs. Vai Ulmanis tiešām cieta no vecuma kaitēm? Vai tuvākie padomdevēji bija savu pienākumu augstumos? Vai aizsardzības ministram nebija nekāda loma? Vai tiešām valsts prezidentam vairāk rūpēja pensijas nodrošināšana? Labprāt uzklaušīšu arī citu teātra apmeklētāju uzskatus.

Gundars Strautnieks

Aicinājums uz mākslinieku un mākslas draugu saietu Katskiļos

Rudens ir pienācis un līdz ar to arī laiks mums tikties ALMA gadskārtējā saietā Katskiļos, Elka Parkā, Ņujorkas latv. lut. draudzes īpašumā **28., 29., 30. septembrī**.

Saieta dalībnieki, kuŗiem ir vēlme zīmēt, gleznot, veidot kaut ko sev vai citiem par prieku, var ierasties piektdien jau agrāk un jauki pavadīt laiku skaistā dabā radošā gaisotnē. Vakarpusē ir paredzēta iepazīšanās, lekcijas, vizuālais materiāls par gleznotājas Gerdas Rozes un tēlnieces Zanes Treimanis neseno izstādēm un jaunākajiem notikumiem mākslas dzīvē.

Sestdien rīta daļā paredzēta ALMA biedru pilnsapulce, bet pēc pusdienā mums būs lieliska iespēja tikties ar mākslas zinātnieci no Latvijas – Dr. art. **Daci Lambergu**. Viņa iepazīstinās ar iecerī un koncepciju izstādei „Latviešu mākslinieki trimdā”, ko atklās 2013. gada 13. maijā. Izstāžu zālē „Arsenāls” tiks apkopoti vairāk nekā 100 trimdas autoru apmēram 250 darbi no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja krājuma, no Pasaules latviešu mākslas savienības Cēsīs, no privātkolekcijām, kā arī atsevišķu mākslinieku dāvinājumi. Stāstījumā būs iekļauti jautājumi par izstādes kataloga saturu, tapšanu un 9. jūlijā plānoto konferenci. Mums visiem būs interesanti uzzināt par aktualitātēm Latvijas kultūrā – Purviša balvu, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja rekonstrukcijas projektu, Valsts kultūrkapitāla fonda darbības principiem, par izdevniecību „Neputns” un mākslas grāmatām.

Turpinājumā mākslas zinātniece Eleonora Šturma savā lekcijā „Joprojām esam uz viena viļņa” stāstīs par 1950. gadu

latviešu trimdas kopības celmlaužiem mākslā, kas ir ļoti nozīmīga un būtiska tema tieši mums – latviešu diasporas māksliniekiem. Sestdienas vakara balle būs ieturēta klasiskā modernisma garā, tāpēc visiem lūgums padomāt par cepuru, tērpu vai citādu aksesuāru sagatavošanu kubisma, fovisma, ekspresionisma vai kādā citā modernisma virziena stilīnā. Visi ir lūgti aktīvi piedalīties izsoles veidošanā un norisē! Tās ienākumi tiks izmantoti ALMA darbības uzlabošanai.

Svētdien turpināsim pilnsapulci. Pēc pusdienām – došanās mājup. **Mākslinieki, lūdz, vediet līdzī jaunus darbus, ko varētu izlikt saietā mākslas izstādē!**

Kā katru gadu, sestdien un svētdien saietā dalībnieki varēs baudīt saimnieces Janīnas Briģes gatavotās garšīgās maltītes. Maksa par 5 ēdienu reizēm \$50.00 no personas.

Apmēšanās: **Atpūtas namā** \$ 55.00 par istabu par katru nakti vienai personai istabā; \$60.00, ja istaba daļa divas personas; **Ezera mājā** \$45.00 par istabu par katru nakti vienai personai istabā; \$50.00, ja istaba daļa divas personas. Ņujorkas latviešu lut. draudzes locekļiem \$10.00 atlaide par katru istabu (ne personu). Dalības maksa ALMA biedriem \$25.00; viesiem \$30.00. **Čeki rakstāmi ALMA vārdā un kopā ar pieteikumu nosūtāmi kasierei Dacei Margai 1125 Park Ave, Landsdale, PA 19446; e-pasts: dace.marga@verizon.net.**

Ļoti gaidīsim viesus un jaunus latviešu māksliniekus! Visus sirsnīgi aicina ALMA valde!

Linda Treija,
priekšsēde

Atklāta vēstule Latvijas Republikas Valsts prezidentam Andrim Bērziņam

God. Prezidenta kungs!

Ja jāskandina trauksmes zvans, tad man jāvēršas pie Latvijas augstākās instances, un tāpēc rakstu šo vēstuli tieši Jums.

Latvijas turpmākā eksistence ir briesmās. Es nezinu nevienu Eiropas vai Amerikas valsti, kuŗa valsts ienaidnieki rīkojas tik netraucēti kā Latvijā. Demokrātijas vārdā viņi šeit rīkojas pilnīgi netraucēti. Viņi var šeit iebraukt un izbukt, cik bieži vēlas, rīkot sapulces un saietus, kuŗos runā, ko grib. Viņi var sludināt „savu” vēsturi, prasīt savai valodai oficiālas valodas statusu un saukt mūs par muļķu valsti, kuŗa atgūvusi neatkarību **pārpratuma** pēc.

Viņi ar Rīgas pilsētas galvu priekšgalā latviešus izsmej par nesaticību. Mēs esot maza, kašķīga tautiņa, kuŗa neparko nav spējīga vienoties. Diemžēl, raugoties Saeimas darbā, bieži ir viņiem jāpiekrīt. Patlaban tiek dibināta kārtējā jaunā partija, kuŗa nu atrisināšot visas problēmas... Pretstatā – Amerikai un Lielbritānijai ir tikai divas partijas.

Pa to laiku Rīgas pilsētas dome tērē Latvijas (un droši vien arī Krievijas) naudu un rīko populārus krievu un latviešu *šovus* Daugavmalā, un Ušakovs jau ir ieguvis 80% balsu un lielu popularitāti... Tuvojās pašvaldību vēlēšanas, bet es nekur neredzu un nedzirdu balsis, kas viņam runātu pretī. Pat ne tad, kad viņš lielās ar graustu sakopšanu! Galu galā šie grausti un nesakoptā Rīga radās krievu valdības 50 gados! Rīga pagājušā gadsimta 30. gados bija tik skaista un sakopta, ka to sauca par „ziemeļu Parīzi”! Kad es 70.

gados pēc 30 gadu prombūtnes pirmo reizi atbraucu uz Rīgu, es biju satriekta, ieraugot Rīgu tik netīru un nekoftu. Nami nebija krāsoti kopš Ulmaņa laikiem.

Bet mūsu valdība un iestādes uz krievu provokācijām nereaģē. Krieviem durvis ir vaļā. Viņi te var braukt un rikoties, kā patik. Dibināt partijas, rikot referendumus un ļaut un apvainot latviešus. Tikai maza, ļoti maza daļiņa no Latvijas krieviem uzvedas kā civilizēti pilsoņi. Es pazīstu dažus krievus, kuŗi labprāt ar mani runā latviski (es krieviski nerunāju), ir pieklājīgi, laipni un uzvedas kā normāli eiropieši. Bet viņu diemžēl ir mazākums. Un kur lai krievu bērni iegūst cieņu un respektu pret Latvijas valsti, ja viņu mājā skatās krievu kanāļus, klausās krievu radio un lasa laikrakstu *Čas*?

Kāpēc Latvijas valdība nesūdz *Čas* tiesā par naida un nesaskaņu celšanu? Kuŗa katra cita valsts to jau sen būtu izdarījusi! Mēs arī varētu radīt latviešu kanāļus krievu valodā, kas apkaŗotu mums naidīgu informāciju. Bet tas, protams, prasa naudu. *Čas* jau sen Vācijā vai Francijā būtu aizliegts. Tur sešiem miljoniem turku ir aizliegts apvainot Vāciju.

Kāpēc mēs neceļam trauksmi Eiropas Savienībā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā? Vai tur Ždanoka jau netiesājas pret Latviju? Par krievu vēlēšanos atkal okupēt Baltijas valstis ir jāziņo **pasaulei!** Bet krievi nekaunīgi izmanto latviešu tradicionālo bailīgumu, pārmērīgo iztapību „kungiem” un mūsu skandalozo pašcieņas un pašapziņas trūkumu. Turklāt krievu valdīšanas 50 gados latvieši ir daudz zau-

dējuši no sava agrākā patriotisma, dzimtenes mīlestības un godīguma. Nenormālās, pārspīlētās mantkāres, kāda latviešos ir tagad, Ulmaņa laikos nebija. Toreiz Ulmanis nezaga ar tādu alkatību kā tagad. Cilvēki centās tikt pie naudas un mantas ar darbu un studijām. Ne velti mēs bijām Eiropā pirmajā vietā ar studentu un grāmatu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem.

Latvijā visos pagastos ir skolas un bibliotēkas, bet cik tādu ir tālajās Krievijas sādžās? Tur, kā, piemēram, Sibīrijā, nav pat avižu. Tur nekāda kultūra neienāk. Rezultātā latviešiem intelektuālais slānis ir proporcionāli lielāks nekā krieviem.

Ir pienācis pēdējais brīdis Jums, Prezidenta kungs, un mūsu valdībai **reagēt** uz krievu provokatoriskajām darbībām Latvijā. Eiropai un Amerikai jābūt informētām un jāzina par krievu pūlēm **atgūt** savu bijušo imperiju, sākot ar Baltijas valstīm. Tam viņiem ir nauda, vara un **bezkaunība!** Pietiek mūsu valstsvīriem izlikties, ka viss ir normāli...

NAV! Un ar katru dienu kļūst sliktāk! Mūsu valdība ne tikai pieļauj krievu rikotos referendumus, bet par tiem **maksā!** Ar naudu, kuŗas tik ļoti trūkst Latvijā bērniem un pensionāriem! Pilsonības došana **visiem** krieviem būs Latvijas pašnāvība. Ar to Saeimas vairākums nonāktu krievu rokās. Pārējo panāks krievu „tūristu” plūdi un krievu nauda.

Tanki pieder pagātnei.

Cieņā
Aina Rodriguez-Mata

Starp satikšanos un aiziešanu Dzejniekam, aktierim un tulkotājam Ivaram Lindbergam 8. septembrī būtu astoņdesmit

Pār pasauli sveicinot Ivaru Lindbergu dzimšanas dienā, vēlējos pārfrāzēt viņa dzejoļu krājuma virsrakstu, jo tāda bijusi mana sastapšanās ar šo augumā diženo un sirsnīgo vīru. Dzīves atsevišķie notikumi un sastaptie cilvēki nereti kļūst par neatņemamu mūsu turpmākās dzīves daļu. Kaut satikāmies tikai reizi – 2003. gada Sanfrancisko Dziesmu svētku laikā, kad Ivars organizēja un vadīja Rakstnieku ritu un kad man bija laime viņa un Vijas ģimenē aizvadīt vairākas burvīgas dienas, otra *sastapšanās* bija sava veida atgriešanās – Ivara pelnu urnas apbedīšana 2008. gada rudenī, tomēr šķiet, ka biju ieguvusi viņu abu personās labus draugus. Un pa vidū šiem gadiem ik pa laikam mani iepriecināja jaukā, asprātīgā, kodolīgā un sirsnīgā Ivara vēstules un sveicinājumi jaunajā gadā. Tagad, kad pētnieciskās intereses saistījušas ar latviešu Austrālijas posmu, būtu derējis Ivara stāstījums par viņa Austrālijas gadiem, par pieredzēto, iegūto un zaudēto. Nu iespējams tikai pastarpināti, caur dzejas rindām, izdzīvot viņa Austrālijas, Amerikas, Saūda Arabijas un Latvijas laiku.

Ivars Lindbergs pieder tai dzejnieku paaudzei, kas piedzima Latvijā 20. gs. 30. gados, uzsāka skolas gaitas. Latvijā palika sapņi un cerības, neizdzīvotā agrīnā jaunība, izira nākotnes cerības, jo realitātē nācās izdzīvot bēgļu gadus un trimdas laiku, mēģinot sadzīvot ar jauno pasauli, nepazaudējot sevi, „... es to [angļu] valodu nedzīvoju. Es varu lieto šo valodu, bet es neizjūtu to kā tādu dziļu, patiesu sevis sastāvdaļu. Man latviešu valoda tomēr

ir tā tuvākā. Ar visām kļūdām. Jo ar latviešu ģimnazijas otro klasi mana latviskā izglītība beidzās.”

1932. gada 8. septembrī Rīgā virsnieka ģimenē piedzimst dēls Ivars, skolas gaitas tiek uzsāktas Rīgas 32. pamatskolā. 1944. gada septembrī divpadsmitgadīgais Ivars rosina māti un jaunāko brāli Jāni doties bēgļu gaitās uz Vāciju, kur laimīgā kārtā izdodas atkal sastapt tēvu. Te mācības turpinātas Vircburgas latviešu skolā. Bet izceļošanas vilnis 1949. gada maijā viņu aiznes uz tālo Austrāliju, kur jaunajam zēnam nākas sūri un grūti strādāt – „pirmos četrus gadus darbs fabrikā, šķīpelējot cementa javu un veidojot lielas cementa caurules”. Pirmie gadi nodzīvoti Pertā, pabeigta vakarskola, paralēli darbs par kartografu un tehnisko zīmētāju, mācības Pertas tehniskajā kolledžā, vēlāk Melburnas universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē.

20. gs. 50. gadu izskaņā Austrālijā Melburnā izveidojās spēcīgs jauno dzejnieku kodols – melburnieši Ivars, Inārs Brēdrihs, Eduards Silkalns, Kārlis Ābele, jun. un adelaidietis Gundars Pļavkalns. Viņu publikācijas lasāmas „Austrālijas Latviešu” un tā pielikumā. Par notikumu kļuva 1961. gads, kad iznāca kopgrāmatīņa „Kvintets”. „Viņu dzejas ir kā piezīmes, kas ievilkas kabatas grāmatīnā – sārmainas, gandrīz sāļas domas, nedaudz vārdu, bet daudz patiesības. [...] Asins un sirdspukstu ritmā ne gavilīgi, bet apzinīgi dūc jauno gadu pārdzīvojumā svešumā un sadursmē ar pasaules plašumu, kas visu ieskaita par labu sev” (I. Leimane). Jauno austrāliešu dzeja parādās arī „Jaunās Gaitas” lappusēs, izskan Jaunatnes dienās Čikāgā 1962. gadā. 20. gs. 60. gadu sā-

kumā garīgā literārā kopība pajūk – Kārlis Ābele, jun. dodas studēt uz Bangkoku, 1963. gadā Ivars ar ģimeni pārceļas uz dzīvi ASV. Sākumā dzīvo Čikāgā, kur strādā Britu enciklopēdijā par kartografu un studē Rūzvelta universitātē. Austrālijas iespaidi tolaik Ivarā vēl spēcīgi: „Austrālija man arvien vēl identificējas ar mājām, un pietrūkst veco draugu, jo mums vēl nav ne jaunu māju, ne jaunu draugu” (1964. g. martā). Kopš 1965. gada Ivars bija piederīgs Amerikas Rietumkrastam, bet vairāki gadi darba gaitās aizvadīti arī Saūda Arabijā (1977-1985).

Ivarā sadzīvoja vairākas mūzas – viņš dzejoja, piedalījās kopā ar Laimoni un Brigitu Siliņiem *mazā teātra Sanfrancisko* izveidē, bija aktieris un tulkoja arī lugas. Ivars bija sabiedriski rosīgs. Vienā no pirmajiem viņš dzejoļiem Ivars filozofiski bildis „dzīves kartes neizpētītākais plankums – Tu pats”.

Jau pēc pirmajām publikācijām (1958), īpaši pirmajām uzstāšanās reizēm Austrālijā atzīmēts, ka Ivars „runā no sirds tieši uz klausītāju sirdīm. Viņa jūtas nav konservētas, viņa valodā nav patosa, cēlas, harmoniskas eksaltācijas. [...] dzejā mēs manām jūtas viņu rāšanās brīdī, kustībā, jūtam to pulsēšanu, smalku vibrāciju, kas autors nonāk kontaktā ar pasauli” (K. Freimanis). Ivara dzejai ir īpašs, tiešs, smeldzīgs, jūtu pilns strāvājums, asredzīgums. Viņš sevi neuzturēja kādas illūzijas, pretojās dogmatiskiem uzskatiem, bija pašironisks. Savukārt intimajā dzejā vienkopus saplūst vīrišķīgs maigums un sirsnīgums. Pēc dzejkopas kopkrājumā „Kvintets” (1961) sekoja krājums „Starp atnākšanu un aiziešanu” (1967) – „Vārdi šeit nekalpo kā aplinku metaforas – tie dur kā no makstīm izvilkti

asmeņi. [...] Dzejas ritms neaicina uz deju, bet uz divkauju esmes un būtības krustceļos” (M. Čaklais), dzejlapa 350 eksmeplāros „Per mani pirmo, man tālāk mājās!” (1976), izlases „Manu nepabeigto viduslaiku pūšamie vārdi” (Rīgā, 1992) un „Nokliduša Torņakalna puikas dziesmiņas” (Rīgā, 2002). „I. Lindbergs nepāprotami pieder pie jaunās poētikas radītājiem trimdas latviešu dzejā, un viņa jutekliski saasinātājam, rezignētajam, bet vienlaikus arī vitālajam dzejai ir sava būtiska loma visā trimdas dzejas vēsturē” (V. Vecgrāvis). Dzejnieks Imants Auziņš akcentējis Ivara Lindberga dzejas intonāciju, kas atklāj pārdzīvojuma nianšes un suģestē. Ivara dzejas pasaule ir ieraugāma, izjūtama un līdzdzīvojama. Tā valdzina ar savu patiesīgumu, neslēpšanos aiz vārdiem, kaut tādējādi pats dzejnieks kļūst ievainojamāks. Īpaši dzeja ieskanējās, kad to lasīja pats Ivars savā spēcīgajā balsī. Dzejnieks Māris Čaklais par Ivara dzeju teicis: „nebūtības pārvarētāja dzīves izjūta – kvēla un aizturēta, neizdzīvota un – gaidās uzplaiksnāša”, akcentējis dzejas lirismu, grotesku un publicistisko tiešumu, saskatījis dzejā Aleksandra Čaka, Dzintara Soduma, amerikāņu bīņņu dzejas skolu. „Ivars Lindbergs vienmēr ir bijis kopā. Austrālijas prērijās un Sanfrancisko liča krastā, Saūda Arabijā un „Rīgas” viesnīcas svešmājā. Viņš vienmēr ir bijis – brālis”. Literatūrzinātniece Anda Kubuliņa Ivara dzejā saskatījusi reminiscences ar Ojāru Vācieti, Imantu Ziedoni, Māri Čaklo un tautasdziesmām.

Savā mūžā darba lietās Ivars daudz ceļojis un dzīvojis vēl tālāk svešumā, tomēr dzejā sakņojas spēcīga dzimtās zemes mīlestība („Nekad nedrīkstu / Aizmirst /

Ceļu uz mājām”). Tā ir vīra dzeja, tomēr tajā nav svešs arī smeldzīgs romantisms un izteiktā vārda dziļums. Viņa dzimtā vieta ir Rīga („Mana Rīga ir skaista, / mana Rīga ir silta / kā sena po-diņu krāsns / puspuvušā Pārdaugavas namā.”); „Un pa reizei, kā vecs, sen aizmirsts ormaņu zir-dziņš atpakaļ uz istajām mājām – taču jāzin, vai šie vēl dzied tās senās dziesmas.” Pirmā atkalatgriešanās Rīgā notika 1978. gadā, tad sekoja citas, 1988. gadā par notikumu kļuva Rakstnieku savienības organizētais viņa dzejas sarikojums. Un tiek stiprināta sajūta, ka gribas dzīvot un arī dalīties Latvijas nākotnē: „brāļi, es esmu ar jums!”

Ivars ar Vijas gādību turējās varonīgi, tomēr pat vissīkstākie spēki reiz neiztur, 2008. gada 16. maijā Ivars aizgāja Dieva mierā („reiz ikvienam ir šajās durvīs jāieiet”), atdusas vietu razdams Meža kapos un piemiņu draugu sirdīs. Ivaru atminas arī Austrālijā, kur viņš atgriezās jau ar *mazo teātri Sanfrancisko* būdams aktieris, atminas arī brālis Jānis Adelaidē. 2010. gada 22. augustā Adelaides Latviešu biedrības namā notika literārā pēcpusdienā „Torņakalna zēna Ivara Lindberga dzīves ceļš dzejā”, tajā brālis kavējās atmiņās par brāli.

„Pa starpām ir klejots un ceļots, dzejots un nedzejots, vaigu pie vaiga dejots, ir, sevi meklējot, visādos budēļos iets. Ir skūpstītas naktis un raudātas dienas, ir gavilēti un nolādēti vakari, ir mīlam cilvēkam līdzī pa skuju ceļu iets, ir, citās acīs atkala jauns zvaigžņu lietus saskatīts. Ir ar zvārguļu cepurīti latviešu komediantos iets, ir krogus papi turīgi tikuši, ir divi dēli audzēti, un varbūt pat izaudzēti, ir mīlēts un caur mīlestību gaviļu gaismā iets un no gaismas brīnumā... Un pa starpu šad tad dzeja.”

Lustīgu dzimšanas dienu TAJĀ dzejas un teātra pasaulē vēlot, sirdi torņakalniē

Inguna Daukste-Silasprōģe

Kur koklētājs, tur brīvs gars

Atskats un IX Koklētāju saietu Latgalē

Viļānu novada Dekšāres pagasta „Madžuļos”, kur tagad mājvietu radusi biedrība „Latgaļu sāta”, savulaik dzīvoja pazīstamais etnogrāfisko kokļu meistars Donats Vucyns. Pēc viņa grieztajām koklēm deviņdesmitajos gados 200 km attālo ceļu no Rīgas mēroja folkloras entuziasti no visas Latvijas, kā arī latvieši no ASV un Kanadas. Ar meistara darinātajām koklēm spēlēja Ņujorkā, Torontā, arī Baltkrievijā, Lietuvā un Nīderlandē. Donatam pieder viedie vārdi: „Kur kokle, tur koklētājs, kur koklētājs, tur brīvs gars”. Šajā gaisotnē „Latgaļu sāta” uz deviņdesmito koklētāju saietu pulcējās ļaudis no Rīgas, Cēsīm, Madonas, Jēkabpils un Andrupenes. Latvītes Podiņas un Aivara Zariņa vadībā bija iespējams apgūt kokļu spēles pamatus un saspēlēt vakara koncertam. Rolands Blezūrs no Rīgas līdzī bija paņēmis trīs Anglijā darinātas kokles, kas viņam dāvinātas bērnībā. „Pēc trīsdesmit gadu pārtraukuma nav viegli atsākt spēlēt, koklētāju saiets ir istā vieta, kur to darīt, jo

šeit visi vienādi, gan tie, kuriem koklēšana ir pat maizes darbs, gan tiem, kas atbraukuši mācīties.”

Koklētāju saieta organizatore Marika Zeimule klātesošos aici-

no Jēkabpils uz kokles spārna iededzinājis savu trīs gadus vecā dēlenu zīmējumu. Ar rakstiem bagātīgi rotāti ir ASV un Anglijā darinātie instrumenti.

mu, ka lielākā daļa dalībnieku ir skolas vecuma jaunieši un studenti. „Tas vieš cerību, ka ir nodrošināta etnogrāfiskās kokles spēles pārmantojamība, ka tā ir

kamgad tos ieraudzīs,” optimismu pauda D. Mjartāns.

Spraigu diskusiju klātesošo vidū izraisīja Aivara Zariņa pārdomas par tradicionālās kultūras un baznīcas saskarsmi, par to, vai kokle var skanēt dievnamos, arī izklaides vietās un citur. Koklētāju saieta organizatore Marika Zeimule atvadoties teica, ka nākamgad, desmitajā pasākuma gadadienā, „Latgaļu sāta” plāno- jot aicināt uz skatuves mūzikas grupas, kas nespēlēs akustiski, taču kuņu instrumentu klāstā ir kokle. Lai plašais dalībnieku un viesu pulks justos kā mājās, rūpējās biedrības „Latgaļu sāta” entuziasti – Astrida Vucyna, Dainis Mjartāns, Gatis Staprēns un Ivars Logins.

Nav viegli mūsdienu sarežģītajos laikos uzturēt kultūras telpu un ne vienmēr tiek rasts pietiekams finansiālais atbalsts, tomēr koklētāju saieta dalībnieki vieš pārliecību, ka etnogrāfisko kokļu spēles tradīcijai ir turpinājums.

Agate Vucina

Foto: Gatis Staprēns

nāja pastāstīt par savu instrumentu un tā izgatavotāju. Gatis Staprēns visas līdzpaņemtās kokles iemūžināja fotoattēlos, kas tiks izmantoti jaunāko laiku kokļu dokumentācijai. Kokles ir visnotaļ atšķirīgas, tā, piemēram, kokļu meistars Ilmārs Lucijanovs

Katram iepazīšanās ar kokli notikusi savādāk. Kristīne Liede un Māra Vidīņa no Rīgas koklēšanu iemīlējušas „Latgaļu sātas” rīkotajās etnogrāfiskajās bērnu vasaras nometnēs. Viens no koklētāju saieta organizatoriem Dainis Mjartāns izteica gandarīju-

paliekoša kultūras vērtība. No otras puses – jau kuņu gadu, organizējot kokļu dienas, mēs sastopamies ar faktu, ka liela interese ir no pārnovadu ļaudīm, taču dalībnieku no Latgales trūkst. Esmu pārliecināts, ka koklētāji ir arī Latgalē un nā-

LASĪTĀJU BALSIS

Eiropesimista vēstule

Par "Jaunu Eiropu" mums politiķi klāsta:
 "Cik labi dzīvot tiem, kas vienā maisā bāzti:
 Ir parlamenti tiem, pat valdības ir savas,
 Kaut pieņemti likumiem tām patstāvības nava:
 No Briseles, ko liks, to tūlīt paši gribēs:
 Līks lepnās muguras un naski kājas zibēs!"

Ja valstij naudas maks ir svešu varu ziņā,
 Tad stāsts par brīvību ir tikai pasaciņa!
 Šis EIRO – "Trojas zirgs"! Tam vārtus vērsim vaļā,
 Un Trojas liktenis būs arī mūsu daļa.
 Jā, dažiem bāliņiem būs varbūt dzīve salda,
 Bet mums... mums pabiras no svešu kungu galda!

Mēs taču jau vienā federācijā kā formāli patstāvīga republika bijām. Bija mums sava konstitūcija, sava Augstākā Padome, Ministru Padome, pilns štats ministriju un ministru, ieskaitot pat Ārlietu ministriju, kas izdeva savus likumus, noteikumus un norādījumus, taču visa šī pašdarbība tika padarīta nevērtīga ar vienu pašu teikumu: "Ja republikas likums ir pret-runā ar Savienības likumu, tad spēkā ir Savienības likums" (citēju pēc atmiņas). Un viss mūsu it kā patstāvīgais administratīvais aparāts bija tikai izkārtne naiviem ārzemniekiem un kalpoja Savienības direktīvu novadīšanai un bezierunu izpildīšanai.

Vai tad Barozu kunga paredzētajā Eiropas nacionālo valstu federācijā kaut kas būs savādāks? Kas tajā būs Latvija? Kantons, apriņķis, Gebiet's, štats vai vēl kaut kāds veidojums? Ja arī Latvija formāli sauksies valsts, nosaukums jau nav svarīgs, svarīga ir būtība. Un vai Latvijas balss kopējā federācijas korī nebūs tik vien dzirdama kā zvirbulēna čiepstis kaķa zobos:

politiku, saimniecību un naudas apgrozību taču rēgulēs lielle spēlētāji: Vācija, Francija, u.c. Un kas būs Latvijas Banka, kuŗas prezidents tik ļoti aizstāv Eiro ieviešanu un federācijas ideju kopumā? Tajā savienībā tā bija PSRS Valsts bankas Latvijas Republikāniskais kantoris, kas viņa būs Eiropas federācijā? Sausies Eiropas Centrālās bankas Latvijas kantoris vai kā citādi? Un vai tādām veidojumam būs vajadzīgs ļoti labi atalgots prezidents Rimševica kungs? Pietiks taču ar vienkāršu klerku ar pietiekami lunkanu muguru un ierobežotu vārdu krājumu: "jā, ser!", "tūlīt, ser!", "tik izpildīts, ser!", "kā pavēlat, ser!"

Pēc būtības valsts neatkarība (lai dāmas man piedod salīdzinājumu) ir līdzīga jaunas meitenes nevainībai: vai nu viņa ir, vai viņas nav! No šī principa, iestājoties Eiropas Savienībā, mēs jau esam daļēji atkāpušies, tāpēc nezaudēsim vismaz vēl to, kas mums ir atlicis! Eiropas federācijai mans kategorisks "Nē!"

E. V. Upelnieks

Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess par eirozonu

„Ekonomiskā krīze pirmās skar tās valstis, kuŗas atrodas ārpus eirozonas, un it īpaši tas attiecas uz mazām valstīm,” augsta līmeņa drošības un ārpolitikas foruma „Rīgas konference” diskusijā „Vai eiro ir problēma vai risinājums?” sacīja Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess.

„Mēs (eirozona – red.) esam labākā formā nekā citas valstis,” teica Igaunijas prezidents, paužot prieku, ka to saprot arī igauņi, no kuŗiem vairāk nekā puse atbalsta valsts dalību eirozonā. Ilvess bija optimistiski

noskaņots par tālāko situācijas attīstību eirozonā, uzsvērot, ka „mums ir jābūt daudz optimistiskākam viedoklim par mūsu izredzēm nekā patlaban”.

Tomass Hendriks Ilvess arī uzsvēra, ka šī gada aprīlī un maijā Spānijas valsts obligāciju procenti bija vairāk nekā 7%, taču tagad procentu likme ir samazinājusies, kas liecina par krīzes mātko valstu atkopšanos. Tāpat Ilvess norādīja, ka pirmās valstis, kuŗām būs likviditātes problēmas, būs valstis, kuŗas ir ārpus eirozonas.

Eleonoras Grandovskas dāvana bērņu namam Tērvetē

Šī gada sākumā, kad Latvijā bija liela rosība saistībā ar 18. februāra referendumu un krievu mēģinājumu ieviest krievu valodu par otro valsts valodu Latvijā, tika saņemta iepriecinoša ziņa no Floridas, ASV. Eleonora Grandovskas kundze, kas ir cēlusies no Tērvetes, Latvijā, nosvinot savu 90 dzimšanas dienu, bija novēlējusi \$1200 ASV dolārus Tērvetes bērņu nama vajadzībām. Ziņa

par šo dāvinājumu atnāca no Daumanta Vika kunga no Floridas, kas bija sazinājies ar Daugavas Vanagu priekšnieku Andreju Mežmali Rīgā, kuŗa senči arī ir no Tērvetes. A. Mežmalis labi pārzināja situāciju Tērvetes patversmē, jo pats jau agrāk bija palīdzējis bērņu namam ar humāno palīdzību

iegādei nebija. Tāpat tika noskaidrots, ka bērņu namā nebija arī veļas žāvētāja. Tātad, Eleonoras Grandovskas dāvinājums bija kā „dāvana no debesīm”, kā to teica viena no bērņu nama darbiniecēm.

Visas minētās lietas tagad ir nopirktas, iekārtotas un darbo-

Ūdens sildītājs, veļas mašīna un žāvētājs

bērņiem, dušu telpu iekārtošanu un citiem būvniecības darbiem, ziedojot tam laiku un darbu.

Grandovska kundzes vēlēšanās bija, ka ziedojums ir izmantojams kādam specifiskam mērķim, bet ne kā naudas ziedojums. A. Mežmalis noskaidroja, ka bērņu namam ir dažādas problēmas, kuras savien spēkiem nav iespējams atrisināt. Bija salūzusi veļas mašīna un ūdens sildītājs, kas radīja lielas grūtības, jo naudas jaunu

jas Tērvetes bērņu namā, par ko Tērvetes bērņu nama saime izsaka vissirsnīgāko pateicību. Eleonoras Grandovskas kundzes dāvana ir pārtapusi par konkrētu palīdzību savam dzimtajam pagastam, tieši tā, kā to jubilāre bija vēlējusies. Tērvetes bērņu nams ir pateicīgs par visu!

Liels, liels paldies Eleonori Grandovskas kundzei no Tērvetes bērņu nama vadītājas Signes Vinteres un visām darbiniecēm!

Gaismas un izglītības ceļš

Saulainā 16. augusta pēcpusdienā Rīgā viesnīcā Reval Hotel Latvia pulcējās Vitolu fonda stipendiāti un viņu dāsnie atbalstītāji, lai ar pateicību un lepnumu atskatītos uz desmit ražīgā, nesavtīgā un neatlaidīgā darbā pavadītiem gadiem. Sirsnīgi tika godināti devēji un jaunie censoņi, kuŗi ir ceļā uz apburto Gaismas un brīvības pili. Visu apsveicēju vārdos izskanēja apņēmība palīdzēt ikvienam, kas ar centību un sirdsdegsmi cenšas sasniegt izglītības kalngalus. Pēc Vitolu fonda ziņām šogad apmēram 600 talantīgu jauniešu pašiz-

augsmei brīvā un bagātīgu iespēju dzimtenē saņems vairāk nekā 300 ziedotāju atbalstu.

Ar prieku un lepnumu ieklausījāmie dedzīgo stipendiātu vārdos un dziesmās apļiecināto nopietno vēlmi saņiegt izraudzītos mērķus. Sevišķi iepriecināja ar sajūsmu dziedātā manas bēgļu laika skolas, Ausekļa ģimnazijas, neoficiālā himna „Gaisma pils”, kas pauž pārliecību un ticību. No paaudzes uz paaudzi šī dziesma mūs stiprinājusi, dodot spēku ticēt, strādāt un centies pēc pilnības, gan labās, gan grūtās dienās, apspiestībā, pa-

gaidu mītnēs, savā un tālās zemēs.

Mums visiem ir vienreizēja izdevība palīdzēt jaunajiem censoņiem pavērt vārtus uz viņu iecerēto Gaismas pili un izglītības kalngalu. Iesim kopā ar viņiem! Pievienosimies Vitolu fonda draugu saimei. Izmantosim šo privilēģiju! Mēs ikviens to spējam! Atstāsim mantojumā mūsu bērņiem un mazbērņiem pārliecību, ka nopietns darbs, centība un iegūtās zināšanas ir vienīgā bagātība!

Biruta Abula,

Vitolu fonda atbalstītāja

Andrieva Ezergaiļa „Lapu agonija” angļu valodā

Andrieva Ezergaiļa biogrāfiskais romāns „Lapu agonija” par sievu Intu Miški Ezergaiļi š. g. maijā tika izdots tulkojumā latviešu valodā, un tagad to var iegādāties arī angļu

valodā. Divas plašas recenzijas par grāmatu publicētas Laiks nr. 28. A. Ezergaiļa grāmatu „Lapu agonija” var iegādāties grāmatu galdos vai tīmeklī www.amazon.com

Grāmatas cena \$18.00;

veikaliem un grāmatu pārdevējiem atlaide.

Likteņdārzs tiešām top

Kad domāju par *Likteņdārzu*, es ieju tīmekli un tur starp citu izlasu šos vārdus: „**Ar visas Latvijas tautas atbalstu uz salas Koknesē top Likteņdārzs. Tā būs visas tautas dāvana, Latvijai 100. dzimšanas dienā.**” *Likteņdārza* dibinātāji ir iecerējuši to pilnīgi pabeigt līdz 2018. gada 18. novembrim. Tādas un līdzīgas ziņas dzirdu gan TV, gan lasu tīmeklī. Visvairāk informācijas par *Likteņdārzu* tomēr varu apskatīt un izlasīt portālā www.youtube.com. Tur tas ir apskatāms un sadzirdams gan skaistās dziesmās, gan skaistos vārdos, gan ļoti skaistās un informatīvās fotogrāfijās.

Nav dienas, kad *Likteņdārzu* jau tagad neapmeklētu cilvēki no dažādām Latvijas vietām, un šovasar to ik dienas apmeklējuši caurmērā 500 cilvēku dienā. Tas ir diezgan ievērojams skaits jebkuŗam tūrisma objektam, un es varu iedomāties tūristu skaitu, kuŗi tur piestās, kad šis dārzs būs pilnīgi pabeigts. Kad tur alejā ziedēs ābelītes vai dzeltēs koku lapas. Jau tagad ļoti simpātiska liekas iepļānotā skatu terase, ko izveidojuši divi Latvijas Techniskās universitātes arhitektūras fakultātes studenti un kas ir viņu dāvana *Likteņdārzam*. No terases būs redzamas Kokneses pilsdrupas un baznīca.

Bet mums tagad vairākas dienas ir dota iespēja piedalīties skatu terases celšanā, zvanīt uz noteiktu tālruņa numuru. Žēl tikai, ka no katra lata, kas ar telefonsabiedrību starpniecību tiek ziedots *Likteņdārzam*, vairākus santimus patur katra telefonsabiedrība. Kopš Latvijas Mobilais telefons, man nezinot, manam *mininokijam* ir piekabīnājis tīmekli, man ar telefonsabiedrībām nav visai labas attiecības. Tāpēc ņemu savus 20 latus un eju tieši uz *Likteņdārza* biroju, lai no manis telefons nesaņem ne santima. Tur *Likteņdārza* valdes priekšsēde Valda Auziņa man iesaka labāk nopirkt kādu bruģakmeni ceļam, kas no ieejas dārzā ies cauri ābelīšu alejai uz amfiteātri. Mani šī doma aizkustina, un es tūdaļ esmu gatava savu un savu tuvu radu vārdus likt uz šī skaistā ceļa. Nopērku četrus bruģakmeņus – divus saviem vecākiem, vienu

Laimonītim un vienu arī sev. Dienu vēlāk izdomāju, ka bruģakmens ir vajadzīgs arī māsām un brālim, bet vēl dienu vēlāk tie bija jānopērk arī dažiem mūsu bērniem. Tagad esmu pārliecināta, ka mūsu bērnu, kas Latvijai zuduši, man ir pietiekami daudz, tāpēc zinu, ka tā nebija pēdējā reize, kad eju „bruģēt” ceļu ar saviem radiņiem. *Likteņdārzā* ceļam no ieejas uz amfiteātri būs vajadzīgi 113 tūkstoši bruģakmeņu, tāpat noteikti pietiks visiem mani un draugu radiem.

Un tad pienāk lielā sarīkojuma vakars, kad *Likteņdārzā* sapulcējušies vairāki simti skatītāju, atbalstītāju un līdz ar Liepājas aktieriem uzstājas arī vairāki mū-

logu varēšu skatīties viņa ābelītes ziedos vai ābolos. Ši mūsu svētieta pie Kokneses jau tagad man liekas tik skaista, ka gandrīz vai gribu turp pārcelties. Žēl tikai, ka gadu skaits nav apstājies kaut kur pusceļā un tagad pārcelšanās liekas par grūtu.

Diemžēl man šī vakara koncertam *Likteņdārzā* nav transporta līdzekļa, tāpēc tas jānoklausās un jānoskatās televīzijā. Bet tas nekas, jo tā visu var pārredzēt un saprast daudz labāk, tikai sajūta gan nav tik svinīga kā kopā ar tiem, kuŗiem *Likteņdārzs* ir tikpat svarīgs un tuvs. Koncertu iesāk grupa aktieŗu ar patriotisku un aizkustinošu dziesmu par to, ka nekur nav tik labi kā dzimtenē.

tīrām celiņus, redzam, ka iestādīti 500 liliju stādi, kas dārzu ir padarījuši daudz krāšņāku un krāsaināku. Filmas fragmentā valdes priekšsēde stāsta, ka dārzā šogad bijuši jau ap 50 tūkstoši talcinieku un apmeklētāju. Amfiteātri apstrūklaku būšot 600 tūkstošu pelēko akmeņu krāvums, kas simbolizēs pelēko saulrietu, un tieši pret to 18. novembrī rietēs saule.

Programmas vidū pie mikrofona iet Japānas vēstnieks un pēc īsas uzrunas ziņo, ka vēstniecība skatu terasei ziedo 26 tūkstošu eiro, kas latos ir apmēram 18 tūkstoši. Pirmo reizi vēstnieks šeit bijis pirms trim gadiem, kad dārza veidošana bijusi tikai sākuma stadijā. Bet, kad viņš iera-

tiks uzbūvēta pirms ziemas sezonas sākuma.

Koncerta laikā programmas isos pārtraukumos abi žurnālisti intervē klausītājus. Dzirdam labas un interesantas ziņas, bet dažas ir arī diezgan skumjas. Jauns cilvēks stāsta, ka septiņus gadus pavadījis Īrijā, pelnījis labi, bet ar laiku jutis, ka tur pelnītā lielā nauda zaudē vērtību. Tāpēc tagad atgriezies, nopircis zemi un sācis saimniekot Latvijā. Tad jauns pāris atgriezies no Spānijas un tagad strādā Liepājas teātri. Uz jautājumu, kas pamudinājis atgriezties, vīrs vienkārši atbild: „Tur nebija Liepājas teātra. Te ir dzimtene un daudz draugu.” Diemžēl vēl ir ģimenes, kur tētis ir Anglijā, mamma Kīprā, bet bērni Latvijā pie vecmāmiņas vai palikuši vieni. Kad aktieris ir norunājis Māras Zālītes dzejoli par to, ka mums jābūt Latvijā, žurnālisti publikā atrod arī dzejnieci pašu un jautā, kāda viņai ir izjūta, šeit dzirdot savu dzejoli. Māra Zālīte atzīst, ka jūtas gan smeldzīgi, gan laimīgi. Ir fantastiski, redzot, kā te viss virzās uz priekšu, šķiet, ka kopā veidojot dārzu, mēs varam veidot arī savu likteni. Katram jāpieliek roka, un tad tiešām viss augs un ies uz augšu.

Žurnālisti vēl sarunājas ar *draugiem.lv* portāla vadītāju, kas paziņo, ka ar tā starpniecību ir iespējams veltīt bruģakmeņus sev vai saviem radiem un draugiem. Viņš saka – neviens gan bruģakmeni vēl neesot nopircis, bet neviens arī nezina, ka es todien jau četrus tur „iecementēju” un dažas dienas vēlāk to darīšu vairākas reizes.

Raidījums beidzas ar Viļa Vitola pateicības vārdiem kopā ar TV ģenerāldirektoru Edgaru Kotu. Abi izsaka lielu, sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījušies raidījumā, visiem, kas ar tālruņa zvaniem ir saziņojuši pietiekami daudz, lai skatu terases iecere kļūtu par īstenību. Pēdējā aina – Liepājas aktieŗi un publika aiziet pa ceļu, kas drīzā nākotnē tiks bruģēts ar Latvijai zudušu un Latviju mīlošu cilvēku vārdiem. Esmu bezgala lepna, ka tur būs arī mans vārds un manu mīlo cilvēku vārdi.

Astrīda

No kreisās: Latvijas TV ģenerāldirektors Edgars Kots, žurnāliste Aija Kinca, Vilis Vītols, žurnālists Jānis Geste

ziķi. Ir uzcelta improvizēta skatuve un cilvēkiem pietiekami daudz sēdvietu, tāpēc nevienam jauniektajā zālienā nav jāsež zemē. Dārzs jau tagad ir pasakaini skaists, ir iestādīti vairāki nekā tūkstoši piemiņas kociņi, ir sastādītas puķes un krūmi. Pie ieejas dārzā ir liela rododendru dobe, un dobes vidū manai aizsaules māšiņai skaista kļava. Ozols manam papiņam un eglīte memmītei ir diezgan tuvu amfiteātrim, bet Laimoniša ābelīte ir blakus vietai, kur nākotnē celsies dārza lielā ēka. Kādreiz varbūt es pa-

Mani tā atbalsojas, jo tagad es to zinu un ceru, ka te arī palikšu. Tālākā programmā mainās skaņīgas dziesmas ar patriotiskiem, skaistiem, aizkustinošiem vārdiem, un starpbrīžos publikai tiek atgādināts tālruņa numurs, kur jāzvana, lai savu latu ziedotu tie, kuŗi *Likteņdārza* idejai tic un to atbalsta. Starp dziesmām divi no populārākajiem TV žurnālistiem stāsta par progresu *Likteņdārza* tapšanā un rāda, kuŗš ko un kad ir izdarījis. Vērojam iepriekšējo raidījumu fragmentus, skatāmies talciniekus stādām kociņus vai

dies otro reizi, te strādājuši vairāki nekā simt talcinieku. Tagad viņš redzot, ka te veidojas kaut kas tiešām ļoti skaists. Vēstnieka vēlējums *Likteņdārzam* – lai Japānas un Latvijas, un citu tautu cerības uz gaišāku nākotni piepildās. Līdz koncerta beigām TV ekrāns rāda, kā ziedojumu summa ar telefonziedojumu pamazām pieaug un ir jau pāri 25 tūkstošiem latu. Pāris dienu vēlāk gan TV, gan tīmekļa portālos parādās ziņa, ka, akciju beidzot, ir saņemti vairāki par 28 tūkstošiem. Līdz ar to vadība ir droša, ka skatu terase

Evarista Bērziņa „Ielu mūzikanti” Vecrīgā

Augusta nogalē fotogrāfs Evarists Bērziņš no Konektikutas Vecrīgā, Stikla galerijā, aicināja uz savu kārtējo fotoizstādi dzimtenē. Šoreiz viņa interešu lokā ielu mūzikanti, iemūžināti vienpadsmit foto darbos. Izstādes atklāšanu ar flautas spēli kuplināja viena no viņiem – Elizabete Balčus.

„Kāpēc es rīkoju savu fotografiju izstādi Rīgā un citās vietās Latvijā? Man bijušas pāris izstādes Amerikā, un tur ir arī palaimējies izstādīt vairākus darbus mūzejā. Latvijā, manuprāt, fotografijas novērtē citādi nekā Amerikā, kur vairāk uzsver fotografijas tehnisko kvalitāti. Latvijā galeriju apmeklētājiem lielākoties ir svarīgāks attēla zemteksts, un tas, kā katra fotografija viņus „uzrunā”. Šāda pieeja ir man svarīgāka, jo tā

Skats no izstādes

man palīdz labāk attīstīt un veidot savus darbus nākotnē. Bet nevar arī noliegt, ka labai fotografijai jābūt gan tehniski nevainojamai, gan arī jāaicina skatītājus domāt par attēla temu un

zemtekstu.

Nenoliegšu arī, ka man personīgi ir liels gandarījums, ko ir grūti aprakstīt, ka varu izstādīt savus darbus manā dzimtajā pilsētā un dzimtajā zemē.”

Flautiste Elizabete Balčus

Okupācijas mūzeja darbinieku ekspedīcija pie Amerikas latviešiem

Šovasar jūlijā Latvijas Okupācijas mūzeja darbinieki – vēsturniece Lelde Neimane un video operātors Aivars Reinholds devās ekspedīcijā uz ASV vidieni, lai video lentē ierakstītu tur dzīvojošo tautiešu dzīvesstāstus. Tā bija jau

veikt, pateicoties Latviešu fonda finansiālajam atbalstam.

Galvenās pieturas vietas bija Mineapole un Santpaula Minesotā, Milvoki Viskonsinā, Čikāga un tās apkārtnē Ilinojā un Grandrapidos, Kalamazū un Gaŗezers Mičiganas pavalstī.

stundu garumā. Cilvēki dalījās atmiņās par Otrā pasaules kara laikā piedzīvoto, par došanās bēgļu gaitās, ieceļošanu Amerikā un tur pavadītajiem gadiem. Dāvināja arī priekšmetus, oriģinālus dokumentus un fotografijas. Grandrapidos dzīvojošais Elmārs Kalnaraups mūzejam uzdāvināja ģimenes relikviju – Latvijas karogu, ko ģimene paņēma līdzī no mājām, dodoties bēgļu gaitās.

Lelde un Aivars ekspedīcijas laikā piedalījās arī vairākos sarīkojumos un piemiņas pasākumos, apmeklēja latviešu centrus, latviešu draudžu baznīcas un dievkalpojumus. Tā tapa 14 video reportāžas 20 stundu garumā.

Ekspedīcijas laikā neaizstājams bija Amerikas latviešu sabiedrības atbalsts pētniekiem no Latvijas. Leldi un Aivaru savās mājās viesmīlīgi uzņēma ap 20 latviešu ģimenes. Vissirsnīgākais paldies Ritai Droniņai, Gundai un Geroldam Lusslūšiem, Ģirtam Jātņiekam, Paulim un Irēnai Lazdām, Maijai un Vilnim Strēlniekiem, Ainai Ventai, Vitai Kākulei, Sanitai un Deividam Hoferiem,

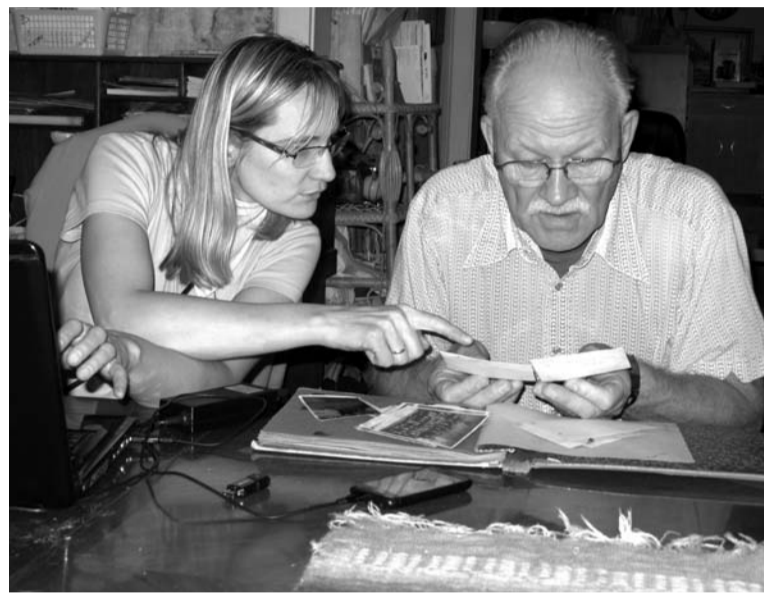
Vijai Reinfeldai, Rutai Jostsonei, Oskaram Cukanovam, Dainai Albertiņai, Dr. Zigfrīdam un Paulinei Zadvinskiem, Vilmai Bolšteina, Birutai un Dzintaram Abuliem, Ilzei un Richardam Švarciem, Astrīdai un Uģim Sprūdžiem, Armandam

Birkenam un Mārai Vārpai un, protams, Latviešu fondam par dāro atbalstu!

It viss ekspedīcijā iegūtais materiāls ieguls Okupācijas mūzeja krātuvēs, tas glabās dzīvu tautas atmiņu un skaidros mūsu vēsturi nākamām paaudzēm.

Milvoki. Videoliecības ieraksts pie simtgadnieces Ritas Gagaines trešā šāda veida ekspedīcija, kuŗu mūzeja darbinieki varēja

Minneapolis. Lelde Neimane aplūko Ģirta Jātņieka fotografijas

Inese Krieviņa, Latvijas Okupācijas mūzeja sabiedrisko lietu vadītāja

Gadskārtējā 3X3 nometne Gaŗezērā

Foto: Dzidra Tropa

2012. gada 3X3 nometnes Gaŗezērā dalībnieku kopējs attēls

Foto: Dzidra Tropa

3X3 nometnes Gaŗezērā vadītāju un lektoru grupa : 1. rindā no kreisās: Sandis Laime, Virdžīnija Lejiņa, Maija Zaeska, Jānis Kukainis, Jānis Peniķis un Gundega Peniķe. 2. rindā no kreisās: Ieva Džonsone (Johnson), Krista Cickovska, Jānis Lejiņš, Ieva Zemīte, Mārgers Caune, Zinta Enzeļiņa, Elga Pone, Laila Švalbe, Inga Auziņa, Daiga Rūtiņa, Zane Rožkalna un Daira Morusa

Par tradīciju latviešu centrā Gaŗezers ir kļuvis rīkot gadskārtējo 3x3 nometni visām latviešu paaudzēm ASV. Nometne tiek rīkota jau 30 gadus, un tās mērķis ir latvisko ģimeņu stiprināšana nodarbībās, kas jūtamī paplašina latvisko izglītību, veido jaunas draudzības un stiprina latviskās kopības sajūtu. Pamatus šīs 3x3 nometnes izveidošanā ir likusi Dr. Līga Ruperē, kuŗa kopā ar vīru Arnoldu ir šīs kustības aizsācēja, radot atsauce pasaulē trīs kontinentu latviešu sirdīs ar gandrīz 29 tūkstošiem dalībniekiem 192 nometnēs.

Tā arī šogad no 4. līdz 11. augustam, Gaŗezērā pulcējās triju paaudžu ģimenes, lai turpinātu vērtīgo tradīciju latviskās izglītības un kultūras dzīvē. 3x3 nometnes formāts gadu gaitā tiek nedaudz mainīts. Tāpat kā iepriekšējos gados, arī

šajā vasaras nogalē 3x3 nometni vadīja Maija Zaeska ar savām palīdzībām. Lai sniegtu paplašinātu latvisko zināšanu klāstu, nometnes darbā tiek pieaicināti vieslektori no Latvijas. Ar devīzi "Mūžu dzīvo, mūžu mācies!" kā Gaŗezērā, tā arī pārējās latviešu patvēruma zemēs un Latvijā,

kopā sanāk nometnes vadītāju kodols un dalībnieki, lai kopā ziedotu savu enerģiju, pretī saņemot latvisko zināšanu kopumu un latviskā mantojuma apziņu, kas latvietim palīdz izdzīvot šo laiku pasaulē.

Dzidra Tropa

Toronto pensionāriem sākusies rudens sezona

Atsākot Toronto pensionāru ceturtdienu saietus, apvienības priekšniece Valija Briksnis 6. septembrī apsveica apmeklētājus un novēlēja draudzīgi un jauki pavadīt ceturtdienu. Viņa nolasīja vēstuli no agrākās priekšnieces Silvijas Vankas, kas tagad dzīvo Rīgā, priecējās par katru saņemto „Pensionāra” izdevumu un sūta vislabākos vēlējumus.

Apvienībā iestājušies Anna Dubrīskis un Kārlis Sūns. Apšveicam!

Dievpalīgu jaunā darbības sezonā izlūdzās prāvests Dr. F. T. Kristbergs, ievadot svētbrižu ar korāli „Paceliet balsis, slavējiet”. Tematu svētrunai viņš bija izvēlējies no 133. psalma: dziesmiņiņķis Dāvids vēro sabiedrību un slavē vienprātības svētību ar vārdiem: „Redzi, cik jauki un cik mīļi, kad brāļi kopā dzīvo vienprātīgi!” Prāvests tos pielīdzināja pensionāru saietiem, jo cilvēku dvēseles meklē kopību. Šo domu turpināja vārdi „...daudz sev draugu iemanto” korāli „Tie, kas Kristus vārdā strādā...”

Ar koncertu iepriecināja pazīstamā dziedātāja Sandra Maija Ūze. Klavierpavadījumu spēlēja

Helena Gintere. Sandra nesen atgriezās no Latvijas, viņai bija sekmīga koncertturneja pilsētās, par kuŗām mācījusies sestdienas skolā Toronto. Latvijā Sandra piedalījās šļagerpauptaujā un dziedāja sacensību beigu koncertā. Toronto tomēr gaidīja darbs un savu skolotāju „Valodiņas” kolkletāju grupa. Nākamā vasarā dziedone plāno atkal doties uz Latviju!

Koncertam bija četras daļas, kas mijās ar kopdziesmām. Pirmā un otrā daļā Sandra dziedāja tautasdziesmas pianistes Helēnas Ginteres īpatnējā apdarē: viņa spēlēja klavieres, Sandra kokli. Trešā daļa, ko ievadīja kopdziesma „Še, kur ligo priežu meži”, bija veltīta dzimtenes mīlestībai, tajā skanēja Latvijas komponistu darbi. Ceturtā daļā klausījāmies romantiskas cittautu komponistu melodijas, to ievadīja „Zilais lakatiņš”. Pēc aplausiem un rozēm Sandra piedevās nodziedāja „Es deļot vēlētos”.

Priekšnieces atgādinājums visiem pensionāriem – 27. septembrī svinēsim apvienības 40 gadu jubileju!

da

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

PBLA aicina nepieļaut divvalodību Latvijas augstskolās

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) un tās valdes priekšsēdis Jānis Kukainis nosūtījis vēstuli Pārresoru koordinācijas centram par topošo Nacionālās attīstības plānu 2014-2020 (NAP).

PBLA un tās valdes priekšsēdis Jānis Kukainis šajā vēstulē izsaka gandarījumu par šāda visaptveroša plāna izveidi, kurā ietverta vīzija par to, kurp attīstīties mūsu valstij nākamajos astoņos gados.

Starp citu šai vēstulē rakstīts: „Nepilni 65 tūkstoši Dieva doto kvadrātkilometru pie Baltijas jūras ir vienīgā vieta, kur latviešu tautai ir pietiekama kritiskā masa saglabāt un izkopt latviešu

valodu un kultūru. Ja mēs šeit nenoturēsimies, mūsu tautas vairs nebūs. Šeit, pie Baltijas jūras, ir mūsu tautas *Alamo*. Tāpēc aicinām dokumenta autorus Latvijas valsts galveno pastāvēšanas mērķi Nacionālajā attīstības plānā skaidri un nepārprotami definēt pašā dokumenta sākumā, nevis „ieslēpt” 31. lappusē kā 191. rīcības virzienu (“Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur var pilnvērtīgi pastāvēt un attīstīties latviešu nācija, valoda un kultūra. Valoda un kultūra reizē ir arī Latvijas sabiedrību vienotības pamats, tāpēc sabiedrības, kā arī valsts mērķis un pienākums ir kopt valodu un gādāt par nacionālās identitātes,

pilsoniskās sabiedrības un sabiedrības integrācijas vērtībām ilgtermiņā”).

Dokumenta „Ekonomiskā izrāviena vadmotīvs: Latvija 2020. gadā – zaļākā valsts pasaulē” sadaļā „Izglītība” teikts: “Mācību process un priekšmetu pasniegšana skolās tiek nodrošināta vairākās valodās, kas, jau sākot ar pirmajām skolas gaitām, gatavo jauniešus par konkurētspējīgiem starptautiskā darba tirgus spēlētājiem.” Par augstskolām runājot, šajā dokumentā teikts: “Studiju programmas tiek nodrošinātas dažādās valodās, un augstākā izglītība ir kļuvusi par plaši pieprasītu Latvijas eksporta preci, sevišķi Austrumu

reģionā un bijušajās NVS valstīs.” Ja dokumenta autoriem ir vēlme noteikt citu valodu lietojumu Latvijas augstskolās, tad vajadzētu paredzēt, ka runa ir tikai par Eiropas Savienības valstu oficiālajām valodām, pretējā gadījumā ar šo dokumentu *de facto* tiktu legalizēta divvalodība Latvijas izglītības sistēmā un Latvijas valstī kopumā.

PBLA aicina Latvijas valdību un Pārresoru koordinācijas centru nepieļaut nekādu maskētu mēģinājumu nostiprināt krievu valodu par otru valodu mūsu valstī un tās izglītības sistēmā, ieskaitot Latvijas augstskolas.

PBLA ir arī ieskatā, ka demogrāfijas veicināšanas jautā-

jumi jaunveidojamā NAP dokumentā (rīcības virziens „Stabili pamati tautas ataudzei”, lpp. 221 – 246) jāizvirza par pašiem svarīgākajiem, proti, šobrīd nerodas pārlicība, ka dokumentā iecerētā kompleksā sistēma atbalsta sniegšanai ģimenēm būs pietiekama Latvijas demogrāfiskā stāvokļa krasai uzlabošanai.

Aicinām arī dokumentā iekļaut rīcības virzienu par mūsu valsts aizsardzību, paredzot, ka 2020. gadā mūsu valsts izdevumi aizsardzības budžetam sasniegs iecerētos 2% no IKP.

Informāciju sagatavojis

Jānis Andersons,

PBLA pārstāvības vadītājs Latvijā

Forums Rīgas Melngalvju namā

Rīgā, Melngalvju namā, notika gadskārtējais augsta līmeņa drošības un ārpolitikas forums “Rīgas konference”. Tajā piedalījās vairāk nekā 300 ievērojami pašmāju un ārvalstu eksperti, politiķi, diplomāti, akademiķi, uzņēmēji.

Foruma atklāšanā Valsts prezidents Andris Bērziņš norādīja, ka Latvija vēlas pievienoties stiprai eirozonai, kā arī grib kļūt par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) locekli. Latvija nestāv malā no globālajiem notikumiem, par kuriem konferencē notika viedokļu apmaiņa, sacīja prezidents.

Turkmēnistānas prezidents Latvijā

Divu dienu vizītē Latvijā bija ieradies Turkmēnistānas prezidents Gurbanguli Berdimuhamedovs. Vizītes laikā notika abu valstu prezidentu un delegāciju divpusējās sarunas. Turkmēnistānas prezidents pateicās Latvijas prezidentam Andrim Bērziņam par iespēju pirmo reizi tik augsta līmeņa vizītē apmeklēt Latviju un aizsākt aktīvu politisku dialogu par abu valstu attiecību paplašināšanu un nostiprināšanu konkrētās jomās un abām pusēm būtiskos jautājumos.

G. Berdimuhamedovs norādīja, ka Turkmēnistānai ir atvērta durvis. Valsts ārpolitiskā nostāja saskan ar Latvijas redzējumu, tā atbalsta miera un drošības nostiprināšanu visai cilvēcei. Turkmēnistānai ir daudz dabas resursu, un šajā jomā abas valstis varētu sadarboties. Pēc viesu vārdiem, viņa valsts nodomos ir plaši attīstīt transporta koridoru no Kaspijas jūras līdz Baltijas jūrai.

Vai Eiropas Savienība tiks pārveidota?

Eiropas Komisijas prezidents Žozē Manuels Barrozu izteicis priekšlikumu par Eiropas Savienības pārveidi. Savienībai esot jāvirzās „suverēnu valstu federācijas virzienā”.

Intervijā LNT raidījumā 900 sekundes Eiropas Parlamenta deputāts Roberts Zīle (VL/TB/LNNK) norādīja, ka ciešāka Eiropas Savienība ir iespējama, ja visas valstis piekrīt vairāk

maksāt. Savukārt tad, ja netiek runāts par ES federālā budžeta lielumu, priekšlikums par ES pārveidi suverēnā valstu federācijā ir samērā tukša saruna. Barrozu runā Eiropas Parlamentā nebija neviena vārda par budžeta jautājumu, jo EK prezidents zinot, ka par to būtu ļoti grūti vienoties ar Vāciju, Franciju vai jebkuru citu valsti.

Sandru Kalnieti izvirza balvai

Eiropas Parlamenta (EP) izdevums *Parliament Magazine* katru gadu godina labākos EP deputātus. Šogad apbalvojumam izvirzīta Latvijas deputāte Sandra Kalniete. Viņa ir viena no trim kandidātiem uz labākā lauksaimniecības nozares deputāta titulu 2012. gadā. Kalnietes aktīvo darbību tieši lauksaimniecības komitejā pamanījuši un atzinīgi novērtējuši EP žurnāla eksperti no sabiedriskajām organizācijām gan Briselē, gan citās valstīs.

Līdz ar deputāti no Latvijas nominācijai izvirzīti arī francūzis Gastons Franko no Eiropas Tautas partijas grupas un portugālis Luis Manuels Capola Santos no Sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupas. Šie kandidāti kopā ar Sandru Kalnieti pārstāv abas lielākās politiskās grupas EP.

Imants Lieģis – vēstnieks Ungārijā

Valsts prezidents Andris Bērziņš 17. septembrī pasniedza akreditācijas rakstu diplomātam, bijušajam aizsardzības ministram Imantam Lieģim. Lieģis iecelts par Latvijas vēstnieku Ungārijā.

Kopš 1992. gada Lieģis ieņēmis dažādus amatus Ārlietu ministrijā un diplomātiskajā dienestā - bijis vēstnieks Beļģijā, Luksemburgā un Nīderlandē, kā arī NATO un Spānijā. Lieģis tika ievēlēts 10. Saeimā no *Vienotības* saraksta, taču Saeimas ārkārtas vēlēšanās pērn rudenī viņš nestartēja.

Saeima atbalsta budžeta grozījumus

Saeima 13. septembra plēnārsēdē otrajā un galīgajā lasījumā atbalstīja šā gada budžeta

grozījumus. Grozījumi paredz vēl papildus vairāk nekā 88 miljonu latu lielus tēriņus. Par budžeta grozījumiem balsoja 88 deputāti, pret nebija neviens, divi - Dana Reizniece Ozola un Jānis Vucāns no ZZS frakcijas atturējās. Līdz ar šā gada budžeta grozījumiem budžeta izdevumi, ieskaitot prioritāros pasākumus 70 miljonu latu apmērā un papildus atbalstītos priekšlikumus, šogad palielināsies kopumā par 240 miljoniem latu.

Parlaments atbalsta Pilsonības likuma grozījumus

Saeimas deputāti pēc karstām debatēm otrajā lasījumā atbalstīja Pilsonības likuma grozījumus, tika sakārtots arī dubultpavalstniecības jautājums. Par likuma grozījumiem balsoja 65 koalīcijas un *Zaļo* un Zemnieku savienības deputāti. Pret balsoja astoņi *Saskaņas centra* (SC) deputāti, atturējās 19 SC deputāti. Paredzēts, ka likums pēc pieņemšanas Saeimā stāsies spēkā 2013. gada 1. janvārī.

Likuma grozījumos noteikts, ka trimdnieki saglabās tiesības reģistrēties par Latvijas pavalstniekiem. Runa ir par tiem trimdniekiem, kuri iesniegs apliecinājumu, ka laikā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1990. gada 4. maijam ir atstājuši Latviju saistībā ar PSRS vai Vācijas okupāciju vai tikuši deportēti un minēto iemeslu pēc līdz 1990. gada 4. maijam nav atgriezušies Latvijā uz pastāvīgu dzīvi. Šiem cilvēkiem, reģistrējoties par Latvijas pavalstniekiem, varēs būt dubultpilsonība.

Likums noteiks, ka dubultpavalstniecība var izveidoties arī tiem cilvēkiem, kuri ir ieguvuši citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts vai arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts pavalstniecību. Tāpat dubultpavalstniecība varēs būt pilsonim, kurš ieguvīs tādas ārvalsts pavalstniecību, ar kuru Latvija noslēgusi līgumu par dubultpavalstniecības atzīšanu.

EDSO spiež...

Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) augstais

komisārs mazākumtautību jautājumos, Latvijas sabiedrībai labi pazīstamais Knuts Vollebeks Saeimas priekšsēdei Solvitai Āboltiņai un Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdei Ilmai Čepānei adresētā vēstulē kritizē apstiprinātos grozījumus Pilsonības likumā. Viņš mudina atcelt jebkādu ierobežojumu pilsonības piešķiršanā bērniem, kas nepilsoņu ģimenēs pēc 1991. gada 21. augusta dzimuši Latvijā. Viņš arī uzsvē, ka Pilsonības likumam būtu jāstrādā ar atpakaļejošu datumu un visiem bērniem, kas Latvijā dzimuši pēc 1991. gada 21. augusta, būtu jāpiešķir pilsonība, „jo Latvijā joprojām ir tūkstoši, kas nav ieguvuši pilsonību citos veidos [naturālīzācija]”.

Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa, komentējot EDSO vēstuli saistībā ar Saeimā pieņemtajiem Pilsonības likuma grozījumiem, norāda, ka katrai valstij ir tiesības izvērtēt naturālīzācijas nosacījumus, turklāt Latvijā nepilsoņiem ir iespējas reģistrēt savus bērnus par pilsoņiem. Savukārt Ilma Čepāne atzīst, ka EDSO norādījumiem ir tikai rekomendējošs raksturs.

Raivis Dzintars brīdina...

Nacionālās apvienības *Visu Latvijai/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* līdzpriekšsēdis Raivis Dzintars intervijā *Neatkarīgajā Rīta Avīzē*, runājot par Latvijas attiecībām ar Krieviju, uzsvēris, ka mūsu austrumu kaimiņu imperiskais skatījums uz Latviju nemainās, viņi joprojām cer atgūt Latviju. To ir iespējams izdarīt nevis formāli, bet pēc būtības, veidojot politisko dominanci mūsu teritorijā. Dzintars nosauca pretlatvisko spēku taktiskos paņēmienus, kādi tiek lietoti pret mūsu valsti.

„Ir vajadzīgas četras lietas. Pirmkārt, jāorganizē pietā kolonna, kurai visu laiku jābūt teicamā sportiskā formā attiecībā uz valstiski svarīgiem atslēgas jautājumiem. Otrkārt, ir jāmazina latviešu nacionālais pašlepnums un valstiskā apziņa. Treškārt, jārada latviešos maldīga miera izjūta, sak, no austrumiem mūs nekas neapdraud, no rietumiem ir vēl lielāki draudi, paši vien visā esam vainīgi utt.

Ceturtkārt, jānostiprina promaskavisko spēku ietekme Latvijā. Ja šīs četras lietas istenosies, viss, par ko cilvēki ciniņās Atmodas laikā, tiks zaudēts. Lai tas nenotiktu, mums jāstrādā ilgtermiņā.”

Tautības ieraksts pasē

Saeimas Nacionālās apvienības frakcija piedāvājusi atjaunot likuma normu, ka pēc cilvēka vēlēšanās pasē varētu ierakstīt arī viņa tautību. Valdošajā koalīcijā visskeptiskākie par to ir Reformu partijas pārstāvji. Saeimas deputātes Ineses Lībiņas-Egneres ieskatā pase ir identifikācijas dokuments, kurā nevajadzētu rakstīt visu iespējamo, ko vien cilvēkam sagribas. “Protams, tā it kā ir brīvprātīga izvēle, bet mums jābūt drošiem, ka tā patiešām būs brīvprātīga un cilvēkiem būs pilna informācija par to, kādas neērtības var rasties ārvalstīs,” viņa teica intervijā plašsaziņas līdzekļiem.

Turpinās Latvijas iedzīvotāju aizbraukšana

Centrālās statistikas pārvaldes dati par demografiju liecina, ka 2011. gadā Latvijas iedzīvotāju skaits samazinājies vairāk nekā par 30 tūkstošiem.

Mīrušo cilvēku skaits pārsniedzis dzimušo skaitu par 9,7 tūkstošiem, bet aizbraukšanas dēļ iedzīvotāju skaits samazinājies par 23,1 tūkstoti. 2012. gada sākumā Latvijā dzīvoja 2 miljoni 42 tūkstoši cilvēku jeb par 32,8 tūkstošiem mazāk nekā gadu iepriekš. Iedzīvotāju blīvums Latvijā samazinājies no 41 cilvēka 1990. gada sākumā līdz 32 cilvēkiem uz kvadrātkilometru pašlaik.

Mīrušo skaita pārsvars pār dzimušo bērnu skaitu un emigrācija ietekmējusi arī vecumastāvu. Patlaban uz 1000 darbspējīgo iedzīvotāju ir 348 pensionāri - pusotru reizi vairāk par bērnu un pusaudžu skaitu. Latvijas iedzīvotāju vidējais vecums pašlaik ir 41,9 gadi. Vīriešu vidējais vecums ir 38,7 gadi, sievietes - 44,7 gadi.

Kopš 2000. gada ir pieaudzis to iedzīvotāju skaits, kuriem ir Latvijas pilsonība, šogad tie jau ir 83,7%.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Latvijas nelabvēļu velnišķīgā iztēle

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Rīgas krievvalodīgais laikraksts *Vesti Segodnja* un tā iknedēļas pielikums – žurnāls *Vesti* savā antilatviskumā apsteiguši konkurējošo laikrakstu *Čas*. Vārdu sakot, 30. augustā *Vesti* nāca klajā ar kliezdošu virsrakstu – **Zad Jevropy**, tulkojumā – **Eiropas pakaja**. Atšifrēsim: Rīgas domes deputāts Ruslans Pankratovs, uzstājoties konservatīvā Maskavas internet-telekanāla *Deņ-TV* raidījumā, izteicies, ka “Padomju Savienībā Latvija bija Savienības “eiropiskā seja”. Tagad, Eiropas Savienībā, **Latvija ir Eiropas pakaja**.”

Zad - pakalpusē, *zadņica* -

pakaja: šis metaforas vāji slēptais nolūks ir – provocēt, nīrgāties, izsmiet. Uzdrošinos atgādināt Rīgas domes deputātam Ruslanam Pankratovam: Aušvica, kur nacisti nogalināja pāri par miljonu nevainīgu cilvēku, metaforiski tika raksturota kā *anus mundi*, t.i., pasaules pakaja (anatomiski – tūplis), kaut kas neiedomājami šaušalīgs. Ruslans Pankratovs, kas jau labu laiku sūdzas tās pašas Eiropas tiesās par to, ka viņa vārdam un uzvārdam Latvijas pavalstnieka pasē “piespiedu kārtā piekarināts” burts “s”, šādu Aušvicas raksturojumu varbūt pat nav dzirdējis, bet abu metaforu līdzība ir likumsakarīga.

Savu velnišķīgo iztēli Ruslans Pankratovs aizstāv un pamato

plašā intervijā, ko viņš devis *Vesti* žurnālistam Igoram Meidenam: Latvijas stāvoklis esot tik bēdīgs, ka “tagad katrs nabadzīgs viensētnieks pat par diviem dolariem labprāt pārdos savas dzimtenes gabaliņu, lai uz tā, piemēram, tiktu uzbūvēta NATO kaŗa bāze, bet viņam ļautu tur strādāt par apkopēju”.

Ne velti Andrejs Fefelovs – šovinistiskā un staļinistiskā Maskavas nedēļas laikraksta *Zavtra* galvenā redaktora Aleksandra Prochanova dēls – nosaucis Rīgas domes deputātu Pankratovu par “Latvijas krievu kustības lideri”. Nešpetnāks par Lindernanu, Osipovu, Gapoņenko, Girsu?

Dusmīgs viņš ir, šis Pankratovs. Viņš atsauca uz sen atmaskoto

viltojumu – t.s. “Dallesa plānu” un šādi raksturo Rietumu pasaules “patieso saimnieku” ieceres: Baltijas pamattautas kļūst arvien nabadzīgākas, niknas un viegli vadāmas, un tad, “kad izkāmējušajiem pamattautas (*titulnaja nacija*) pārstāvjiem smadzeņu vietā paliek vienīgi vinegrets (!), patiesie saimnieki sāks pievilkt skrūves – piemēram, pierāda, cik nepieciešams būvēt militārus objektus, kur lielgabali un raķetes tēmētas vienā konkrētā virzienā, tad tiek ieviests kaŗaspēks – “demokratisko vērtību stiprināšanai”. Nākamais solis – kaŗš.

Pietiek citēt Rīgas domes deputātu Pankratovu. Aina ir skaidra.

Viņam līdzīgu darboņu un rakstoņu Latvijas krievvalodīgajā

sabiedrībā diemžēl nav mazums. Par to liecina antilatviskā gaisotne, kas valdīja t. s. Maskavas namā, kur notika Krievijas “tautiešu” organizāciju 5. konference, kuŗas sauklis bija: “Vienlīdzīgas tiesības – galvenais priekšnoteikums Krievu pasaules (!) saglabāšanai Latvijā”. Par to nebūtu jābrīnās, bet nepatīkami pārsteidz tas, ka šajā saietā tā nolūkus dedzīgi atbalstīja latvietis Einārs Graudiņš, pašpašudinātais marksisma teorētiķis un antifasists.

Acīmredzot biedrs Graudiņš piekrit tam, kas teikts šīs konferences rīkotāju portālā www.rodina.lv: “Latvija ir nejausš šīs teritorijas nosaukums”...

Franks Gordons

Ministru šūpotāji drupina valsts pamatus...

Krievijas premjērs Dmitrijs Medvedevs nācis klajā ar paziņojumu, ka Maskava vēlas stiprināt t.s. maigo varu. Amerikāņu politologa Džozefa Naja (*Nye*) lietotais termins *soft power* nozīmē spēju iedarboties uz citu valstu izturēšanos ar savas valsts kultūras (civilizācijas) humānītāri zinātnisko, ārpolitisko un citu jomu pievilcību jeb „sabiedriskās diplomātijas tīklu sistēmu”, kas ir viena no visdinamiskāk augošajām un ietekmīgākajām pasaules politikas sfairām. Krievijas izpratnē tas nozīmē, ka tās vara ārvalstīs tiks stiprināta, īstenojot savus mērķus ar politiskiem un ekonomiskiem līdzekļiem. Šo pieeju īsteno Federālā aģentūra sadarbībai ar tautiešiem ārvalstīs jeb *Rosstrudničestvo*, un tās vadītājs Konstantīns Kosačevs radiostacijai *Voice of Russia* paziņojis, ka aģentūras mērķis ir transformēt krievvalodīgās kopienas par tādu spēku, kas var ietekmēt vietējās valdības tā, lai šajās valstīs tiktu veicinātas Krievijas ārpolitikas intereses.

Krievijas prezidenta administrācija izsludinājusi atklātu iepirkumu, meklējot pētnieku viedokļus par Maskavas lomu Kaukazā un par Ukrainas federalizāciju. Iepirkumi izsludināti arī par situāciju Latvijā un Moldovā. Citiem vārdiem sakot, **Krievija maksās naudu tiem, kas izpētīs, kāda vietējām finanču un ekonomiskajām grupām ir ietekme uz politiskajiem procesiem minētajās valstīs, un spēs ieteikt, kā Kremlijs to visu var izmantot savās interesēs**. Maskavas Kārnegi centra analītiķis Aleksejs Malašenko laikrakstam *Vedomosti* norādījis, ka ar „divpusējās sadarbības attīstīšanu” Kremlijs nesaprot neko citu kā vien vēlmi panākt šo grupu pilnīgu lojalitāti Krievijai. ASV institūts *Jamestown Foundation* savā mājaslapā raksta – Krievija pēc kaŗa ar Gruziju ir sapratusi, ka problēmu kārtošana ar kaimiņiem, izmantojot militārus līdzekļus, izmaksā pārāk dārgi,

tāpēc tā ķērusies pie citām metodēm, tostarp politiķu uzpirkšanas, politisko partiju un kustību dibināšanas un vāju institūciju izmantošanas savās interesēs.

Savukārt *Saskaņas centra* (SC) priekšsēdis, Rīgas pilsētas galva **Nils Ušakovs** pēdējā laikā par politiku cenšas daudz nerunāt, savos izteikumos ir „maigs un pūkains”. Nesen *TV5* raidījumā krievu valodā „Bez cenzūras” Ušakovs norādīja, ka 1940. gadā Latvijas iestāšanās PSRS nav bijusi pavisam labprātīga un isti pareizi tas neesot bijis, bet neesot svarīgi, vai to sauc par okupāciju, aneksiju vai kā citādi. Galu galā, kā to nosaukt, tas esot vēsturnieku un citu speciālistu jautājums. Šodien Latvijā pats svarīgākais esot labklājība visiem, un SC rūpot tikai tas, nevajagot visu tik ļoti politizēt. Vārdu sakot, nav svarīgi, vai Latvija tikusi okupēta, svarīgi ir, lai šodien maizes pietiktu visiem. Domāju, ka Ušakova pausto vēlmi par visiem parūpēties sadzirdēja ļoti daudzi latvieši, jo cilvēki ir noguruši no krīzes. Minētajā raidījumā Ušakovs sacīja, ka *Vienotība* ir kļuvusi par Tautas partijas garīgo mantinieci, un jāatzīst, ka viņam ir daudz taisnības. Diemžēl *Vienotības spice* tiešām visvairāk nodarbojas ar dažādu savu lietu kārtošanu, un, laigannepārtrauktietiekskandināts, ka Latvija lieliem soļiem iet ārā no krīzes, trūkums, bezdarbs un izmisums patiesībā mazumā neiet. Ušakova scēnārijs savā vienkāršībā ir teju ģeniāls: vai nav vienalga – bija okupācija vai nebija, vai nav vienalga – kādā valodā runāt, jo latviešu valoda taču skaitās valsts valoda un to neviens neapdraud, vai nav vienalga, kādas ir tās politiskās darīšanas, bet jums taču vajag darbu un maizi. Tā sacīt, praktiskais un rūpīgais Rīgas mērs, kuŗu interesē cilvēki, nevis politika.

Tikmēr tie, kas neslēpj savu interesi politikā, ir ķērušies pie **divu ministru šūpošanas**, un šķiet, ka varētu sekot arī demisijas pieprasījums trešajam ministram. Politikas un „saimniecisko” lietu kārtoņus nepajokam nokaitinājis izglītības un zinātnes ministrs

Roberts Ķīlis, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs, un aizvien vairāk iebildumu saņem arī ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts. Ministriem nevar pārmetēt izglītības un pieredzes trūkumu. Roberts Ķīlis savulaik ir ieguvis filozofijas maģistra gradu sociālajā antropoloģijā (ar izcilību) Kembridžas universitātes Sociālās antropoloģijas nodaļā un pēc tam arī filozofijas doktora gradu Kembridžā. No 1999. gada līdz pat šim laikam Ķīlis ir asociētais profesors Rīgas Ekonomikas augstskolā (ekonomiskās antropoloģijas kursa direktors, pētnieks, bakalaura darbu vadītājs).

Edmunds Sprūdžs ir ieguvis MBA gradu Roberta Kenedija kolledžā Čīrichē, Šveicē, viņam ir uzņēma pieredze. Savukārt **Daniels Pavļuts** vispirms ieguvis bakalaura gradu mākslās (klavier spēlē) Jazepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, bet pēc tam profesionālu diplomu kultūras menedžmentā (*Post-Graduate Diploma In Cultural Management*) Londonas City universitātē un maģistra diplomu sabiedrības vadībā (*Master of Public Administration*) ar specializāciju liderībā Hārvarda universitātē. Starp citu, Hārvarda universitātē ir pirmajā vietā labāko pasaules augstskolu sarakstā, bet Kembridža ir labāko pasaules augstskolu pirmajā desmitniekā (Eiropā Kembridža ir pirmajā vietā).

Visus trīs ministrus amatam ieteica Reformu partija, un viņiem ir kāda kopīga īpašība – ar viņiem neko nevar sarunāt kā „ar savējiem”, viņi nepiedalās dažādu lietu „kārtošanā”, ar viņiem nevar tirgoties pēc principa „tu man, es tev”. Ministri dara to darbu sabiedrības un valsts labā, kuŗa dēļ amatu pieņēmuši. Viņiem nav vajadzības sevi apliecināt ar amatu un varu ministrijā, viņu vienīgais darbs un darījumi nav politikas lauciņā. Citiem vārdiem sakot, ja politikā viņi kļūs pārāk neerti un traucējoši, viņi nepalik kā bezdarbnieki uz ielas, politika nav viņu vienīgā un lielā iespēja tikt pie kādiem labumiem sev un savējiem. Protams, negribu teikt,

ka šie ministri ir pilnīgi ideāli, ka viņi nevar kļūdīties un pa reizei arī nekļūdās, bet viņus no vairākuma politiķu atšķir ne tikai patiešām laba izglītība, bet arī godīgums un atbildība par savu darbu.

Par to, ka Latvijas vispārējās un arī augstākās izglītības sistēmā vajadzīgas **reformas**, tiek runāts jau visus atgūtās neatkarības gadus, bet gaŗas ir bijušas ne tikai runas, bet arī darbi. Ministra Ķīļa pozīcija ir tāda, ka līdz 2020. gadam vismaz vienai Latvijas augstskolai būtu jāiekļūst 100 labāko Eiropas un 500 pasaules augstskolu vērtējumā (reitingā). Teorētiski pret to neviens neiebilst, bet katrs pārmaiņu priekšlikums un mēģinājums saskaŗas ar milzīgu pretestību. Varētu pat sacīt, ka ministra ierosinātā augstskolu pārkreditācija un iespējamā vairāku augstskolu apvienošana zināmās aprindās ir izraisījusi gluži vai trakuma lēkmi.

Nesen augstskolu Rektoru padome paziņoja, ka pieprasa ministra demisiju. Tiesa gan, tūlīt pēc tam klajā nāca visai interesanti fakti – par tādu Rektoru padomes lēmumu bija pārsteigts Latvijas Universitātes (IU) rektors Mārcis Auziņš, kas piedalījies attiecīgajā sēdē un darba dēļ bijis spiests no tās aiziet agrāk. Pēc Auziņa stāstīta, jautājums par ministra demisiju nemaz nav bijis iekļauts darba kārtībā un par to vispār nav bijusi runa. IU rektors bija ļoti pārsteigts, ka pēc viņa aiziešanas pēkšņi noticis kaut kas tāds.

Būdams komandējumā, šajā Rektoru padomes sēdē nepiedalījās arī Tehniskās universitātes rektors. Pēc tā, ko Auziņš stāstīja preseī, un pēc žurnālistu publiska atgādinājuma, ka Rektoru padomei juridiski nemaz nav tiesību ministru atlaist, Rektoru padome tūdaļ sāka taisnoties, ka viņi nemaz par tādu lēmumu nav balsojuši, tikai uzrakstījuši vēstuli Ministru prezidentam un vispār tas nemaz neesot bijis lēmums, un tā tālāk, un tā joprojām.

Latvijas Studentu apvienība (LSA), sabiedriska organizācija, arī vispirms nāca klajā ar apgalvojumu, ka grib ministra demisiju, bet pēcāk noskaidrojās, ka to

gribētu apvienības vadītājs, bet daudzu augstskolu pārstāvji ir pret demisijas prasību. Izraisījās pat asa diskusija par to, ka apvienības vadītājs ar steigu jāmaina, jo viņš izpilda politisku pasūtījumu (viņa ģimene ir saistīta ar Lemberga *Zaļo* un Zemnieku savienību), un Rīgas Ekonomikas augstskolas Studentu asociācija ar vienbalsīgu valdes lēmumu izstājās no LSA.

Par to, kas notiek un nenotiek izglītības sistēmā, varētu rakstīt daudz un gaŗi, bet fakts ir tāds, ka ļoti daudzi mainīt neko negrib, jo viņiem ir ērti tā, kā ir pašlaik, tāpēc ministrs Ķīlis ļoti traucē. Līdzīgi ir ar ministru Sprūdžu, kas grib panākt, lai deputāti nedrīkstētu ieņemt atbildīgas amatus pašvaldības uzņēmumos. Pašlaik ir tā, ka deputāti lem par uzņēmuma financējumam un savu algu tajā, paši tur strādā un paši sevi kontrolē. Ministram ir arī citi ierosinājumi par to, ko vajadzētu mainīt, bet Latvijas Lielo pilsētu asociācija (LLPA) jau ir paziņojusi, ka gribētu ministra demisiju, un dažādās diskusijās (arī publiskās) ir notikusi gandrīz vai ministra apsaukšana. Neapmierinātība pamazām briest arī ar ekonomikas ministru, jo viņš vēlas paugstināt elektroenerģijas tarifa „iesaldēšanu” līdz 2016. gadam jauniem atjaunojamās jeb zaļās enerģijas ražotājiem un ierobežojumu noteikšanu agrāk izsniegtajās atļaujās.

Būtu aplam domāt, ka visi ministru šūpotāji izpilda kādus Krievijas uzdevumus, ir ieinteresēti Maskavas ietekmes pastiprināšanā vai lolo līdzīgu nodomus. Lieļākoties viņi rūpējas paši par sevi vai arī palīdz kādam „no savējiem” noturēties ērtā vietniņā un par politiku nedomā vispār. Iespējams, ka viņiem pat prātā neienāk, ka kuŗojot tikai par savu labumu un skaistāku dzīvi sev, patiesībā **viņi drupina mūsu valsts pamatus**. „Maigās varas” organizētājus Maskavā gan tas priecē, jo nav jāiegulda papildu nauda. Bāleliņi visu izdara paši ar savām rociņām, bet valdošā koalīcija noskatās ar apmierinājumu seją.

Sallija Benfelde

Liela meistara radīta zīme

Saruna par Nacionālās bibliotēkas būves aktuālitātēm ar LNB Atbalsta biedrības valdes locekli **Jāni Dripi**

Jums, Jāni, - gan Atbalsta biedrības, gan Kultūras ministrijas pārstāvim - vaicājam, kas šobrīd ir aktuālākais Nacionālās bibliotēkas projektā? Vai ir informācija par mainām termiņos un izmaksās?

Projekts ir sarežģīts un resursu ietilpīgs ne tikai Latvijas un Baltijas mērogā, bet visas Ziemeļeiropas kontekstā. Un pēc krīzes periodā nav jābrīnās, ka termiņi un izmaksas tiek nedaudz koriģētas. Atbilstoši KM sagatavotajiem grozījumiem Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas likumā paredzēts, ka projekts visās tā sadaļās īstenojams līdz 2013. gada 31. decembrim. Darbu grafiks sagatavots sadarbībā ar projektā iesaistītajām institūcijām – būvdarbu veicējiem, autoruzraudzības, būvuzraudzības grupām un LNB.

Kad tiks pabeigta būvniecība?

Ēkas būvdarbi uzsākti 2008. gadā. To gaitu ietekmēja krīze un 2009. un 2010. gada budžeta samazinājums. Nepietiekamā finansējuma dēļ 2009. gada vidū tika palēnināts darbu temps, apturēti ēkas fasādes uzstādīšanas darbi un netika atļauta apakšuzņēmuma līgumu slēgšana par iekšējiem inženier-techniskajiem un apdares darbiem. Tika apturēta arī jumta būvniecības procesa virzība. Projekta īstenošanai pieejamais finansējums tika pārcelts uz 2012., 2013. gadu.

Likumā bija paredzēts, ka visi būvdarbi jāpabeidz līdz šī gada 18. novembrim. Tas vairs nav reāli un nopietni, ņemot vērā iepriekš minēto.

Atbilstoši aktualizētajam un papildinātajam projekta īstenošanas grafikam pamatbūvniecības apjoms tiešām tiks pabeigts līdz 2012. gada novembrim. Darbi turpināsies ar interjera izveides iekārtu montāžu un infrastruktūras izbūvi. Savukārt projekta pilna realizācija un LNB darbības uzsākšana jaunajā ēkā plānota 2013. gada nogalē.

Tas nozīmē, ka būs pabeigta arī infrastruktūras objektu 1. kārtas celtniecība, bibliotēkas krājuma pārvietošana un iekārtošana jaunajās lasītavās. Jaunuzceltie objekti būs nodoti ekspluatācijā. Pēc LNB aprēķiniem pilns pārceļšanās process vien aizņems 7 - 9 mēnešus. Tas nozīmē, ka jau 2013. gada maijā ir jāsāk krājuma pārvietošana. Parallelo darbu koordinācija nebūs vienkārša. Bet **no 2014. gada 1. janvāra Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta** – tas ir vienojošs un mobilizējošs datums ar pamatīgu atbildības devu! Un Nacionālajai bibliotēkai būs svarīga loma Rīgas kultūras dzīvē šajā gadā. Ar atvērtību pakalpojumu un fiziskā laika izteiksmē, ar piedāvājumu daudzveidību – izziņas funkcija, izstādes, kongresi, konferences, koncerti, ēkas apskate, specializēti veikali, restorāns, interneta kafējnīca...

Atbalstīta nepieciešamība ēkas būvdarbu pabeigšanu sadalīt stadijās, kuŗu laikā notiek

pakāpeniska telpu nodošana bibliotēkai mēbeļu un aprīkojuma izvietojumam. Ir izstrādātas precīzas stāvu plānu schēmas, paredzot zonas ar konkrētiem pabeigšanas termiņiem un parallelo darbu veikšanas iespējām, arī pakāpenisku bibliotēkas darbības uzsākšanu jaunajā ēkā.

Tātad LNB savu darbību pilnvērtīgi uzsāks un durvis apmeklētājiem vērs...

... 2013./2014. gada mijā. Jau minēju, ka Nacionālajai bibliotēkai pilnvērtīgi jādarbojas Eiropas kultūras galvaspilsētas sarīkojumu laikā. Bet tūdaļ seko vēl viens izaicinājums un arī iespēja - 2015. gada pirmajā pusgadā Latvija pirmo reizi kļūs par ES prezidējošo valsti. Un Nacionālā bibliotēka būs visu prezidentūras galveno notikumu norises vieta.

Latvija lauzīs stereotipu, ka ES

Jānis Dripe

Foto: Jānis Dripe

Fasāde pret Daugavu ir lakoniska telpiskajā izteiksmē, izteiksmīga siluetā un dažādos gaismas režīmos

prezidentūras lielās sanāksmes tiek parasti rīkotas racionālās sporta vai izstāžu būvēs pilsētas nomalēs. Latvija piedāvās izcilu kultūras ēku pašā pilsētas centrā. Un valstu vadītāji pie 129 m garā sanāksmju galda vēros Daugavas plūdumu un Vecrīgas filigrāno siluetu.

Kā mainīsies projekta kopējās izmaksas?

Finanču līdzekļu projekta īstenošanai 2012. gadam ir pietiekami, taču papildu līdzekļi ir jāplāno 2013. gada budžetā – 9,4 miljonu latu apmērā. Es vēlos īpaši uzsvērt, ka te nav runa par būvniecības izmaksu pieaugumu. Tie pamatā ir iekārtu un aprīkojuma iepirkumi, kuŗu budžetu krīzes laikā samazināja, bet kvalitatīvas lietas maksā tik, cik tās maksā. Un tā ir infrastruktūras izbūve, kas krīzes ietekmē tika trīs reizes pārprojektēta. Un infrastruktūrai tā ir tikai 1. kārtā. Ja vēlamies loģisku visu infrastruktūras izbūvi līdz 2015. gada ES prezidentūrai, tad jāplāno vēl 23 miljoni latu šiem darbiem.

Precīzāk papildu finansējums veidojas šādi: infrastruktūras

objektu 1. kārtas būvdarbiem - 3 miljoni, kā arī mēbeļu un aprīkojuma izmaksām - 4,8 miljoni. Tāpat, ņemot vērā 2014. un 2015. gada sarīkojumus, projekta sastāvā ir iekļauti ēdināšanas zonas izbūves un lielās konferenču zāles akustikas kvalitātes uzlabošanas pasākumi – attiecīgi izmaksu pieaugums 1,3 miljoni.

Pati būvniecība pēdējos divos gados valstij valstij ir izmaksājusi mazāk, nekā bija plānots, jo LNB ēkas būvdarbu līgumā noteikts, ka paveikto būvdarbu izmaksas tiek koriģētas reizi ceturksnī atbilstoši Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajiem būvniecības izmaksu indeksiem. Līgumā piemērotie būvniecības izmaksu indeksi 2011. gadā attiecībā pret bāzes periodu kopumā ir bijuši negatīvi, tāpēc indeksācijas rezultātā no būvdarbu sākuma līdz 2011. gada beigām izmaksu samazinājums ir 9,2% no kopējās paveikto darbu vērtības.

Turpmākajā periodā izmaksas var tikt precīzētas atbilstoši plānoto iepirkumu faktiskajiem rezultātiem un pievienotās vērtības nodokļa likmes maiņām.

Zinām, ka jūs, Jāni, bieži viesojaties būvlaukumā un jūsu acu priekšā top bibliotēka. Kā Gunāra Birkerta ideja tiek realizēta dzīvē?

Domāju, ka varam būt liecinieki patiesi lielam notikumam Latvijas kultūras vēsturē un Rīgas pilsēttelpā. Ēka ir liela meistara radīta zīme. Jo gatavāku ēku redzam, jo pārliecinošāk tā izskatās.

Parādās lielo profesionālo plašsaziņas līdzekļu interese. Nacionālā bibliotēka noteikti būs arhitektūras galamērķis, un Gunārs Birkerts savā solidajā vecumā var būt patiesi gandarīts par šādu savas bagātās arhitekta karjeras vainagojumu. Tā ir meistara vislabākā iespējamā atgriešanās Rīgā.

Kā ēka iedzīvojas Daugavas kreisā krasta apbūvē?

Silueta izteiksmības dēļ Nacionālā bibliotēka ir ēka – soliste. To nosaka arī saturs. Un labi partneri ir RBSSKALS biroju ēka, *Swedbank* augstbūve. Daugavas kreisais krasts pamazām kļūst par Rīgas vēsturiskā centra papildinājumu – tādu lomu šai Rīgas daļai pilsētplānotāji pare-

dzēja jau 20. gadsimta sākumā. RTU komplekss Ķīpsalā un plānotā LU Dabas zinātņu fakultāte būs izcili Nacionālās bibliotēkas saturiskie partneri.

Bibliotēka ir Pārdaugavas lielā kultūras iespēja.

Kādu jūs redzat LNB Atbalsta biedrības lomu pēc bibliotēkas pārceļšanās jaunajā ēkā?

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības pienākumi nebeigsies ar ēkas uzcelšanu – tās atvērtība, funkcionālitate un profesionāla kalpošanas perfekcija arvien būs visu biedrības biedru rūpe un lepnums.

Sarunā piedalījās
**Olita Pričina-Voitika, un
Sanita Kitajeva**

Uldis Grasis

pārmaiņu laiks

pārmaiņu laiks
ir laiks
kas aiztek projām
no izdegušām ēkām
un ceļ jaunus

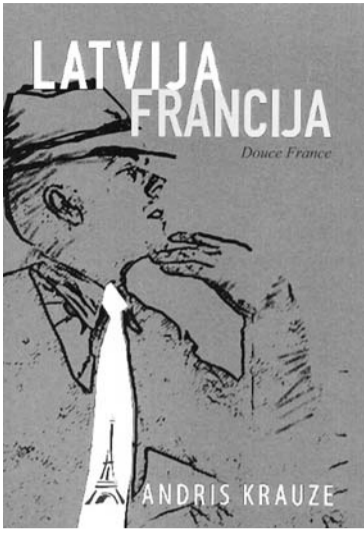
nav mājvietas
kuŗas var svilināt
lai īrniekus vilinātu
un padarītu bagātākus
jo tikai pārmaiņu laiks
var pārmainīties ēkas
kuŗu sliekšnis ir vairāk
kā ieiešana ēkās
nemainītās

jaunās mājvietas
var sliekšņus izmainīt
un ievest tevi
izgreznotās istabās
kas krāsojās tevī
kā izbalinātā
sniegbaltā krekļā
pārmaiņu laikā
tu vari ieiet savā loga rūtī
atrast sevi
kā jaunu ir - nieku
kas nedz izīrē
nedz irē sevi pats

pārmaiņu laiks
kā jauns slīpēts parkets
iestaigāsies tevī
un pārtaps par tavu
iekšējo mājokli
un pastāvēs viss
kas pārmainīsies
atradīs sev
jaunu sliekšni

būs jāatrod
vēl tikai
jauna adrese

Latvija Francijā

ieņēma Kurzemi un Zemgali. Autors žurnālists Andris Krauze lielāko daļu savu publikāciju veltījis kinomākslas norisēm, taču pēdējos gados pievērsies kultūrvēstures temām. Savāktie materiāli, izrādās, ir tik interesanti un intriģējoši, ka to autors uzdrošinājies uzzināto piedāvāt lasītājiem. Par ieceri izveidot grāmatu viņš savulaik rakstījis: „To dienu aculiecinieku

vairs nav mūsu vidū, tāpēc skopas ziņas un liecības nācās meklēt arhīvos un memuāros. Esmu pārliecināts, ka daudzu latviešu sapnis ir bijis un joprojām ir – apmeklēt Franciju vai pat mācīties un dzīvot Parīzē. Pretēja virziena kustība – mīlīgā „infiltrācija” Francijā sākās 20. gadsimta sākumā. Uz šo vilinošo, romantikas apdvesto zemi devās latviešu jaunie mākslinieki un 1905. gada revolūcionāri... Pēc Pirmā pasaules kara Francijā dzīvoja, strādāja

vai mācījās vairāki tūkstoši Latvijas pilsoņu, no tiem vairāku vārdi ir ierakstīti vēstures annālēs. Viņu veikums prasa, lai šis mantojums tiktu saglabāts.” Vakara turpmāko gaitu kuplināja jaunā latviešu operdziedātāja soprāniste Silga Tīrums un viņas dzīvesbiedrs tenors Pjērs Soldano ar rūpīgi veidotu koncertprogrammu, kurā bija iekļautas latviešu solodziesmas, piemēram, Emila Dārziņa „Aizver acis un smaidi” un „Vēl tu rozēs plūc”,

ko Soldano dziedāja latviski, kā arī fragmenti no klausītāju iecienītajām operām „Traviata” un „Karmena”. Vēlreiz gribu pateikties grāmatas atbalstītājiem – Francijas institūtam Latvijā, Eiropas Komisijas pārstāvim Latvijā, kā arī speciālo uzdevumu vēstniekam sadarbībā ar diasporu Rolandam Lappuķem par atzinīgiem vārdiem, kas veicināja grāmatas iznākšanu.

Zigrīda Krauze,
grāmatas redaktore

Septembris tradicionāli tiek uzskatīts par rudens mēnesi, taču šogad tas parīziešiem un Parīzes viesiem dāvāja isti vasarīgus mirkļus, tostarp latviešu laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* galvenajai redaktorei Ligītai Kovtunai un grāmatas „Latvija Francijā” radošajai kopai, kas savus uzdevumus prezentēja latviešu kopienai un franču interesentiem Latvijas vēstniecības Francijā rezidencē Parīzē.

Sveicot klātesošos kultūras vakara apmeklētājus, Latvijas vēstniece Francijā Sanita Pavļuta-Deslandes ievadā uzsvēra, ka rudens ir arī jaunu darbu un apņemšanos laiks, tas ir jauna mācību gada sākums un daudzviet jaunas sezonas sākums – vēstniecībā tā ir jaunā diplomātiskā sezona.

Grāmatas „Latvija Francijā” radošai kopai izdevies izveidot eleganti apdarinātu un informācijas bagātu izdevumu par abu tautu kultūras un cilvēciskajiem sakariem. Pirmā nojausma par šo Eiropas lielvalsti un franču tautu mūsu senčiem radusies 19. gadsimta sākumā, kad Napoleona karavīri uz laiku

Runā vēstniece Sanita Pavļuta-Deslandes

Sarīkojuma viesi Aina Nagobads-Ābola, Guntars Ābols...

Dziedoņi Silga Tīrums, Pjērs Soldano un pianists Jean-Michel Kim

...tēlniece Valentīna Zeile ar savu audzēkni, franču mākslinieku

Par „Radiem un draugiem”

9. septembrī “Straumēnos”, Anglijā, notika kārtējā SIA viesnīca „Radi un draugi” pilnsapulce.

Pilnsapulces laikā pateicāmies Ādolfam Silim par lielo padarīto darbu un novēlējaam jaunajai viesnīcas valdei labas sekmes.

Anglijas Daugavas Vanagu Fonda četrzvaigžņu viesnīca “Radi un draugi” atrodas Rīgā, Mārstaļu ielā, Latvijas galvaspilsētas vēsturiskajā daļā – Vecrīgā. Kopš dibināšanas 1994. gadā „Radi un draugi” ir piln-

veidojusies un mainījusies līdz ar laiku, izveidojusies par lielu, skaistu viesnīcu ar 71 istabu, divām ērtām konferenču zālēm, bāru un restorānu. Vairāk informācijas viesnīcas mājaslapā www.hotelradiundraugi.lv.

Jaunā viesnīcas valde. No kreisās: Pēteris Pētersons (valdes priekšsēdis), Ilze Grickus (valdes locekle), Evita Žvarte, Ādolfis Silis un Māris Slokenbergs (valdes loceklis)

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

„Mēs piederam dūšīgai un spītīgai tautai”

(Tāivaldis Ķeniņš)

Par **Siguldas opermūzikas svētkiem** tagad var uzrakstīt veselu grāmatu. Divdesmit gadu laikā

caur festivāla organizatora, Siguldas ārsta un opermūzikas fanātiskā milētāja Daiņa Kalna iecerēto un arī realizēto opermūzikas svētku notikumiem izgājušas gan veselas operas, izņemot fragmenti. Tajos sevi apliecinājuši neskaitāmi pašmāju un ārzemju dziedoņi, diriģenti. Kādas tik slavenības šeit nav savas balsis saskaņojušas ar Siguldas lakstīgalām. Divdesmit septiņi operu iestudējumi 20 gadu laikā – tas ir vareni! Cīnoties ar vietējo un īpaši valstiski svarīgo sievu un vīru iebildumiem un noraidījumiem, neatlaidīgs un spītīgs pēc dabas, kā īsts latviešu vīrs, dakteris Kalns noturējis šos svētkus neparasti augstā profesionālā līmenī. Nu jā, varbūt ne vienmēr...

Taču 4. augusta Džuzepes Verdi „Traviatas” iestudējums izturēja visaugstākās profesionālās opermākslas prasības. Pat netraucēja pēkšņā Maijas Kovaļevskas izkrišana no lomas slimības dēļ. Labi, ka dažu stundu laikā izdevās slimo solisti samainīt ar Pēterburgas Marijas teātra solisti Viktoriju Jastrebovu. Kaut arī daudzi klausītāji bija atbraukuši, lai dzirdētu mūsu patieso leģendu Maiju Kovaļevsku, viņi Violetas aizstājējai nebija vilušies. Jastrebovas ska-

nīgais soprāns skanēja ļoti daudzveidīgi niansēts, maigi noapaļotu toni klusās vietās, drāmatisks spožums tur, kur tas bija nepieciešams. Koķeto Violetu vokāli daudzveidīgu un drāmaturģiski sarežģītu vēlas dziedāt daudzi soprāni. Operlomu vērtējumā (reitingā) tā ieņem augstu pozīciju. Prieks, ka arī šoreiz opermūzikas organizatora izvēle bija tārpījusi desmitniekā!

Izrādās, tas nebija vienīgais pārdzīvojums šī gada svētku organizētājam. Īsi pirms izrādes saslīma arī Alfrēda lomas tēlotājs – slovaku tenors Pavols Bresliks. Te nu patiesi bija jāsaķer izmisumā galva! Divi galvenie solisti – un izrāde varēja tikt atcelta. Ar to būtu nobrucis viss šis festivāls...

Un atkal izlīdzēja Marijas teātris, atsūtot savu slavenību Jevgeņiju Akimovu, kas Siguldas svētkos bijis vairākkārt un pagājušā gadā dziedāja Ļenski Čaikovska „Jevgeņija Ņeņina”.

Varu tikai iztēloties šādas situācijas emocionālo pusi: cits būtu it vienkārši aizmucis uz mājām. Taču dakteris Kalns attaisnoja savu uzvārdu un izglāba izrādi.

Traviata izturēja pārbaudījumu, kaut nelidzēni brīži izrādē bija. Taču to visu glāba solistu meistarība un pašizliedzība. Edmunda Freiberga režija bija dabiska, organiska, interesanta. Diriģents Vladimirs Karadžijevs noturēja stingri savās rokās gan solistu ansambli, gan kori un arī

orķestri. Domāju, ka pēc šādas operizrādes un galā koncerta nākamā dienā opermūzikas organizētāji – Siguldas ārsts ar savu kundzi pelnījuši labu atpūti. Taču mūsu apstākļos tas ir tikai Violetas sapņa „Man gribētos būt brīvai un laisties augstu padebešos” (Artūra Vilka pag. 50. gadu tulkojumā) metafiziska iedomā. Dakteri neviens nelaidīs brīvā lidojumā, kaut Siguldā kamanīņu trasē trenēts ne viens vien augsti uzlidojušais sporta olimpietis.

... „Mēs abi piederam vienai dūšīgai un spītīgai tautai,” kādreiz 80. gados kādā nublicētā vēstulē rakstīja pasaules mūzikas debesis augstu uzlidojušais, izcilais latviešu skanradis Tāivaldis Ķeniņš. Kā rakstīts tieši Dainim Kalnam un kundzei un palīgam. Tāivaldim Ķeniņam šogad paliktu 93.

Varbūt būtu pienācis laiks domāt par šī jubilejas gada sagatavošanu pēc pāris gadiem? Nebūtu par launu šad tad ieskanēties viņa mūzikai Latvijas Radiofonā.

Vai Tāivaldi Ķeniņu ar kādām saitēm ir saistījušas Cēsis, nezinu, bet, klausoties 5. augustā Cēsu Sv. Jāņa baznīcā intriģējošo koncertu „Saksofons. Ērģeles. Balsis”, jāteic, te viņa mūzika būtu lieti iederējusies. Varbūt pat labāk nekā amatieriskā un pretenciozā Andreja Selicka opuss. Atskaņotāji bija teicami: Ievas Paršas krāsainais, tumši ietonētais meco, Arta Sīmaņa virtuozais

saksofons un Kristīnes Adamaites lieliskā ērģel spēle. Ansambli daudz uzstājies citos dievnamos, saspēlējis, piespēlējis un apspēlējis plaša diapazona repertuāru – sākot ar Ērika Ešvalda un beidzot ar Andra Dzeniša darbiem. Interesanta, rosinoša un vasaras vakaram īsti piemērota mūzika. Arī mans opusiņš izskanēja Cēsu baznīcas velvēs tālās atbalsīs. 1907. gadā Sv. Jāņa baznīcā iebūvētās Valkera firmas ērģeles (šī firma 19. gs. beigās veica arī Rīgas Doma ērģeļu pārbūvi) saglabājušas puslīdz labā kārtībā. Tās savlaik bērniībā esot spēlējis pats Alfrēds Kalniņš. Arī Margēris Zariņš tās piemin savās bērniības atcerēs.

Koncerts atstāja spēcīgu emocionālo iespaidu. Manuprāt, šāds sastāvs ir īsti piemērots koncertiem Latvijas dievnamos, tāpat kā senāk brāļu Jurjānu mežragu kvartets.

Karla Orfa (1895–1982) pasaules mūzikas „hits” *Carmina Burana* (1936) laikam ir viens no tiem sacerējumiem, kuŗu zina un mīl gandrīz vai ikkatrs. Katrs, kuŗš spēj dzirdēt un uzvert. Vienmēr apbrīnojuši šī darba novatorismu – senus 13. gadsimta dzejas pantmērus saskaņot ar 20. gadsimta mūzikas arsenālu. Apbrīnojamā harmonijā, saskaņā, melodiskā un ritmiskā vienotībā senie teksti vārda tiešā nozīmē sakusuši ar Orfa mūzikas garu.

Citu starpā Rīgā to pirmo reizi

atskaņoja L. Vignera vadībā 1961. gadā. Šī notikuma turpmākās sekas un iespaidus ir pētījuši vairāki latviešu mūzikas zinātnieki, un par to šoreiz nav runa.

17. augustā šo K. Orfa skatuves kantāti pirmo reizi kopā ar kori *Ave Sol*, zēnu koti un solistiem mēģināja atskaņot neviens cits kā Rīgas pūtēju orķestris diriģenta Mārtiņa Ozoliņa vadībā. Koncerts notika brīvā dabā Rātslaukumā, un te nu sanāca kopā vairāki pretrunīgi apstākļi, kuŗi atstāja iespaidu uz atskaņojuma rezultātu. Labā nodoma – populārizēt teicama pūtēju orķestra prestižu Rīgas tūristiem – plāns šoreiz iegāza atskaņotājus. Intīmā, klusinātā meistarzingeru mīlas lirika soprāna un baritona dziedājumos 3. daļā „Mīlas dārz” pilnīgi saplūda ar skaļo čaloņu un bērnu kļaiģāšanu, savukārt orķestra krāsu dažādība, noreducēta tikai koka un metālpūšamajiem instrumentiem, bija zudusi pilnīgi, īpaši jau instrumentālajos posmos. Kuŗš bija iedomājies šādu pārinstrumentāciju? Vai tiešām pašmāju ģenijs?

Katrā ziņā vasaras nogales koncerti gan ārpus Rīgas, gan Rīgā bija ar ambiciozām idejām – piemēram, atskaņot populāro Endrū Loida-Vēbera Rekvīemu vai Georga Frīdriha Hendeļa slaveno *Alexander's fest* („Aleksandra svētki”) (1736) pēc Draidena Sv. Cecīlijas Odas tekstiem. Arī Ineses Galantes inspirētie vasaras koncerti, šoreiz Dzin-taros, *Summertime* un citi deva liecību par „dūšīgu un spītīgu latviešu cilvēku” darba rezultātu.

Pauls Dambis

Latvietes aksesuāra dizains pārtaps rotā Anglijas karalienei

Latviešu juvelierdizainere **Ivonna Poplanska** uzvarējusi Britu Juvelieru asociācijas (*British Jewellers' Association (BJA)*) rīkotajā konkursā, un viņas piespraude (brošas) dizains *Eternal Dove* jeb *Mūžīgā dūja* tiks darināts un dāvināts Anglijas karalienei Elizabetei II.

Londonā studējošā un strādājošā juvelierdizainere Ivonna Poplanska bija viena no sešām finalistēm *BJA* rīkotajā konkursā par godu karalienes dimanta jubilejai. Konkursantiem bija jāiesniedz sava dizaina ideja piespraudei, ko dāvināt karalienei, un asociācija, izraudzījusi sešas veiksmīgākās dizaina idejas, uzvarētāja noteikšanu uzticēja publikai, ievietojot balsojumu savā mājaslapā. Ivonnas konkursa darbs *Eternal Dove* jeb *Mūžīgā dūja*, izrādās, bija vispopulārākā, un viņa pelnīti kļuva par augsta prestiža konkursa uzvarētāju.

Ivonna pati saka: „Darbs tikai sākas! Tagad man būs smalki jāizkalkulē, cik dimantu, cik gramu platīna un cik gramu zelta man ir nepieciešami. Jāstrādā ar juvelieriem, dimantu slīpētājiem un daudziem dažādiem citiem speciālistiem, lai to darinātu tieši tādu, kādu esmu iecerējusi. Darbs aizņems apmēram trīs mēnešus.” Novembrī Ivonna kopā ar *BJA* pārstāvi

Foto no Ivonnas Poplanskas personiskā arhīva

Ivonna Poplanska dosies uz Bakinghamas pili (*Buckingham Palace*), lai ekskluzīvo aksesuāru pasniegtu karalienei.

Terēze Bogdanova

Latviesiem.co.uk saka lielu, lielu paldies visiem saviem lasītājiem, kuŗi atsaucās uz mūsu aicinājumu balsot par Ivonnas konkursa darbu un sekmēja viņas uzvaru. Priecājamies un lepojamies par viņas lielisko panākumu!

Svētki mīlestības pilsētā

Sestdien, 1. septembrī, vēlu vakarā Siguldā simtiem siguldiešu un pilsētas viesu pulcējās dzelzceļa stacijas laukumā, kur risinājās vērienīgs notikums – uz speciāli izbūvētas skatuves muzicēja Ginta Žilinska trio un blūza dziedātāja Mirta, pasaules koŗu olimpiādas uzvarētājas *Latvian Voices* un bitboksas mākslas pārstāvis *Lytos no Spānijas*, kā arī populārā grupa *Melo M*. Uz liela ekrāna videoprojeksijās siguldieši stāstīja par savu pilsētu, lepojās ar to un dēvēja par romantiskāko mīlestības pilsētu Latvijā. Cilvēku pūlis uzgavilēja, kad no dzelzceļa ēkas jumta ar apskauzamu kaskadieŗu meistarību laukumā

nolaidās trīs spānoti eņģeļi un skatītājus cienāja ar saldumiem, un vēlreiz uzgavilēja, kad tika atklāts jaunais pilsētas vides objekts – *Laimas* pulkstenis, un vēlreiz ovācijas pāršalca laukumā, kad Siguldā apgaismoja krāšņā svētku ugunošanu. Un tas viss par godu Siguldas renovētās dzelzceļa stacijas ēkas, labiekārtotā stacijas laukuma un *Laimas* pulksteņa atklāšanai.

Siguldas stacija savulaik (uzcelta 1925. gadā pēc arhitekta prof. P. Federa projekta) bija lepnākā stacija Latvijā, Otrā pasaules kara laikā tika iznīcināta un tikai 1950. gadā uzbūvēta no jauna. Pedējos gados ēka un tās apkārtnē bija

gauži nepievilcīgas, tāpēc 2011. gadā tika uzsākta ēkas rekonstrukcija un vērienīga apkārtnes sakārtošana. Līdz šodienai ir pabeigta projekta pirmā kārta, kas izmaksājusi apmēram 860 000 latu. Darbuotrā kārtā turpināšoties vēl līdz gada nogalei, un kopējās izmaksas sasniegšot 1,2 miljonus latu. Bet perspektīvā plānoti darbi arī uz dzelzceļa perona, kur VAS „Latvijas Dzelzceļš” veiks peronu pārbūvi. Turpmāk stacijas ēka kalpos ne tikai dzelzceļa stacijai, bet arī autoostai. Ēkā iekārtotas gaišas uzgaidāmās telpas, mūsdienīgas labiercības, tirdzniecības kiosks, te sava vieta būs arī novada pašvaldības policijai un Tūrisma informācijas centram.

Inese Raubiške

Atjaunotā Siguldas stacijas ēka

Tikšanās ar Latvijas paraolimpisko delegāciju Londonā

Lai suminātu Latvijas paraolimpisko komandu, Latvijas vēstniecībā Lielbritānijā 3. septembrī rīkoja pieņemšanu, kurā bija aicināti sportisti, treneri, visi palīgspēki, kā arī latviešu sabiedrības pārstāvji un Latvijas goda konsuli.

Latvijas vēstnieks Eduards Stiprais, uzrunājot viesus, cildināja paraolimpiešus, uzsverot, ka viņi ar savu drosmi, mērķtiecību un ticību sev ir kļuvuši par paraugu smagu likstu un grūtību pārvarēšanā.

Paraolimpiskās komitejas ģenerālsēkretārs Andris Ulmanis izteica pateicību par sniegto atbalstu un citēja viņu labvēles Citadeles bankas mudinājumu: „Ja tu esi, tu vari.” Ģenerālsēkretārs jutās gandarīts būt atkal latviskā vidē un dzirdēt latviešu valodu, kas viņam esot tik tuva.

Starp 4200 sportistiem, kas no 166 valstīm cīnās par medaļām, Latviju pārstāvēja astoņi atlēti dažādās disciplīnās vieglatlētikā. Visjaunākais pārstāvis bija 20 gadu vecais Edgars Kļaviņš. Viņa sporta disciplīna ir tāl-

lēšana un 200 metru distances skriešana. Sarunā ar Edgaru varēja pārliecināties, cik nopietni, bet ar kādu patiku viņš nododas sporta treniņiem un sava trenera norādījumiem. Divdesmit četrus gadus vecais R. Snikus ir viens no 13 dalībniekiem jāšanas sporta iejādes sacensībās, kurā piedalās sportisti ar vismagākajiem veselības traucējumiem.

Ar gavilēm un aplausiem tika sveikts sportists Aigars Apinis par zelta medaļas iegūšanu lodes grūšanas sacensībās un jauna pasaules rekorda sasniegšanu.

Sekoja iepazīstināšana ar klātesošajiem sportistiem, treneriem un palīgspēkiem, neaizmirstot arī brīvprātīgos – Pēteri, Aivaru Imantu un Oskaru.

Bija pienācis brīdis apskatīt tuvumā zelta medaļu un fotografēšanās ar trīskārtējo paraolimpisko čempionu Aigaru Apini.

Pacilātības gaisotnē un draudzīgās sarunās ātri aizritēja laiks un pienāca brīdis dziedāt „Projām jāiet, projām jāiet...” ar solījumu turēt ikškus gaidāmām sacensībām.

Kopš 1976. gada Paraolimpiskās spēles notiek valstīs, kurās tiek rīkotas arī Olimpiskās spēles, bet tās nenotika 1980. gadā Maskavā, kurā, kā jau padomju paradīzē, invalidu nebija.

Latvijā invalidu nodarbinātība sporta aktivitātēs sākās astoņdesmito gadu vidū, kad nodibinājās invalidu klubs OPTIMISTS, kas bija pirmais Baltijā.

Latvija pirmo reizi Paraolimpiskajās spēlēs bija pārstāvēta

1992. gadā Barselonā ar diviem sportistiem. Medaļas Latvijas atlēti sāka gūt, sākot ar Paraolimpiskajām spēlēm 2000. gadā Sidnejā, sekoja panākumi 2004. gadā Atēnās un 2008. gadā Pekinā.

Zigrida Daškeviča

Vēstniecībā Lielbritānijā godina Latvijas paraolimpisko delegāciju

PIRMAIS PUSGADS IEPRIECINA, BET KĀ BŪS TĀLĀK

Ojārs Celle

Latvija 2008. gadā saņēma vienu no sāpīgākajiem belzieniem vispārējā pasaules krīzē. Bija jāglābj Parex banka. Tas aprija visus Latvijas brīvos līdzekļus. Sabruka eksporta tirgus, kritās ieņēmumi. Pirms tam aizvadītajos gados vieglprātīgi netika uzkrāti līdzekļi, bet visu iztērēja, un saradās vēl jauni parādi. Tas viss šajā brīdī dubulti atbēdīgs. Valsts bija finansiālās sprukās, bija steidzīgi jāmeklē aizdevēji. Laimīgā kārtā tie atradās. Atradās arī vadība valstij labāki saimniekotāji, un lielās bankrotā briesmas tika novērstas. Tās tomēr Latvijai maksāja gandrīz ceturto daļu zaudētās saimnieciskās vērtības, ko atgūt bija iespējams tikai palēnām, ļoti taupīgi un piesardzīgi saimniekojot.

Ieturētā saimnieciskā disciplīna, izrādās, bija pareizais ceļš uz atkopšanos. Tā rit strauji tieši svarīgākajā sektorā – eksportā, kas jau 2011. gadā pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Manāmi pieauga produktivitāte, kas uzlaboja Latvijas preču spēju konkurēt pasaules tirgos. Diemžēl šim procesam ir negatīva puse – daudzi krīzes laikā atlaistie darbinieki arī ražošanas kāpuma apstākļos vairs nebija vajadzīgi, bezdarbs valstī nenoplaka tā, kā uzplaukumā to varēja sagaidīt.

Tomēr ir jūtams arī darbaroku trūkums, bet tas vērojams resoros, kurus valstī trūkst attiecīgo speciālistu. Darbaspēku nespēj pilnīgi sagādāt ne panikusi arodskolu sistēma, ne augstskolu tehniskās fakultātes. Taču humanitāro zinātņu laukā redzama darbaroku pārpilnība. Arī mākslās mums ir profesionāļu pārpilnība. Diemžēl tehniskajos resoros Latvijā pašreizējās

speciālizēšanās izglītības apstākļos ar pašreizējām iespējām trūkst gan piedāvājuma, gan vēl vairāk – tehniskajās un informācijas zinātņu profesijās ieinteresētu cilvēku.

2012. gada pirmajā pusē turpinājās saimnieciskā atkopšanās, ko vērojām jau iepriekšējā gadā. Taču visā pasaulē atkopšanās no krīzes ir vai nu apstājusies, vai dažviet atkal pieņēmusi atplūdu gaitu. Un tā diemžēl aug spēkā. Lai valstī turpinātos augšupceļš, kaut vai palēnināti, jāmeklē un jāatrod jauni tirgi, jaunas iespējas tālāk paplašināt eksportu. Nupat Pasaules tirdzniecības organizācijā (PTO) beidzot ir uzņemta Krievija. Tas nozīmē, ka tai būs jāatceļ daudzi mākslīgi paceltie tarifi, kas sadārdzina cenas Latvijā precēm. Pārmaiņas nākotnē palīdzēs celt preču apgrozījumu un peļņu transitā.

Krievija ir devītā lielākā pasaules ekonomija. Būtu muļķīgi tagad, kad PTO ietekmē Krievija būs spiesta iegrozīt savas politiskās ambīcijas, ko tā izmantojusi līdz šim arī saimnieciskajās attiecībās ar Latviju, nesteigties un neiegūt pēc iespējas plašākus tirgus Krievijā un citās NVS valstīs. Pašreiz ārējā tirdzniecībā Krievija eksportā no Latvijas ar 10,5% no kopvērtības ieņem aiz Lietuvas (14,9%) un Igaunijas (13,3%) trešo vietu, bet importā – ar 13,4% aiz Lietuvas (18,2%) otro vietu, apsteidzot pat Vāciju (11,7%). Sevišķi apjomu eksportā un transitā ar Krieviju varētu viegli kāpināt, jo Latvijā ražotajām precēm Krievijā ir laba slava un transita kapacitāte vēl ne tuvu nav izsmelta.

Saimnieciskajās attiecībās ar Krieviju jau varen uzplaukusi ir Šlesera kādreiz centīgi rosinātā uzturēšanās atļauju tirgošana. Plāns ir ļoti vienkāršs. Daudziem naudīgiem Krievijas un citu NVS valstu iedzīvotājiem ir liela vēlēšanās iekļūt Šengenas zonas

iekšējās kustības telpā, bet viņi to nespēj, ja nav Eiropas Savienībā rezidējoši. Šlesera plānā šo ļaužu vēlmēm radās atbilde – par zināmu atlīdzību iegādāties īpašumus vai daļas kādā uzņēmumā vai finansiālā pasākumā, pretim saņemot atļauju uzturēties Šengenas zonas valstī Latvijā. Kopš 2010. gada vidus var iegūt atļauju uzturēties Latvijā un līdz ar to visās citās Šengenas zonas valstīs, investējot Latvijā reģistrēta uzņēmuma pamatkapitālā. Latvijā strādājošās bankas subordinētajā kapitālā vai iegādājoties nekustamo īpašumu vairāk nekā par Ls 100 000 Rīgas reģionā vai Ls 50 000 citos novados.

Šādā veidā Latvijā līdz gada vidum ieplūdis jau ceturtdaļmiljards latu, lielākā daļa, protams, no Krievijas. No nacionāli orientēta Saeimas deputātu gala nu izskanējuši ieteikumi uzturēšanās atļaujas cenu krietni palielināt, varbūt ievērojot to, ka ASV uzturēšanās atļauju var iegūt, ieguldot 400 000 dolāru vai vairāk.

Kā rakstīts laikraksta *Diena* 5. septembra numurā, līdz augusta beigām Latvija saņēmusi 1677 iesniegumus, no kuriem 1538 esot jau apmierināti. No saņemtajām summām 193 miljoni latu ieguldīti nekustamos īpašumos, 44 miljoni – bankās, bet tikai septiņi miljoni – uzņēmumu kapitālā. Austrumnieku interese bijusi rosīga par Rīgas (655) un Jūrmalas (432) īpašumiem. No Krievijas nākot 1 244 īpašumu iegādātāji, no Ukrainas – 144.

Krievu un citu NVS bagātnieku nauda līdz šim aizplūdusi galvenokārt uz Kipru, taču tur, samilstot krīzei Grieķijā, ieguldītā nauda pēkšņi kļuvusi nedroša, tā draud izkūpt Grieķijas milzīgo parādu krāteri. Turpretī Latvijas sekmīgā izrāšanās no nesenas krīzes dod labas cerības, ka šeit ieguldītā nauda ir relatīvi drošībā.

Latvijas turpmākai attīstībai

visvairāk trūkst kapitāla. To nav ieinteresētas sniegt šeit valdošās zviedru bankas, kas vēl pirms četriem vai pieciem gadiem dāsni piedāvāja kreditu, tad iekrita jūtamās zaudējumos un tagad piesardzīgi peļņu pārved uz savām mātes bankām.

Lielai daļai latviešu ir viedoklis, ka nav liela problēma **tirgot ārzemniekiem nekustamo īpašumu**, jo zemi jau projām no Latvijas nevar aizvest. Neviens pat nav sarēķinājis, cik no lauksaimniecībā izmantojamās zemes jau ir nonācis vāciešu, daņu un citu rietumnieku rokās. Arī liela daļa Latvijas rūpniecības uzņēmumu atrodas ārzemnieku, galvenokārt Krievijas žīdu rokās.

Protams, visi ārzemnieki ir mūsu valsts nodokļu maksātāji, un šajā ziņā tie Latvijas valstij ir izdevīgi. Taču iegūtā peļņa Latvijā nepaliek, un ļoti bieži turpmāki ieguldījumi īpašuma modernizēšanā vai paplašināšanā netiek veikti. Savu īpašumu izpārdošana ārzemju interesēm daudzus latviešus ir padarījusi bagātus. Bet kur ir aizklidusi viņu nauda? Šķiet, tikai maza daļa no tās ir ieguldīta Latvijā.

Pašlaik Eiropā sākušies saimnieciskie atplūdi. Un tur lielā mērā vainīga ir Eirozonas krīze. Eirozonas dienvidu gala valstis ir nonākušas finansiālās grūtībās. Tas sagādā lielas nepatikšanas eirozonas kodolvalstij Vācijai. Visas eirozonas *klapatās* aug, un nav isti skaidrs, kāds būs to atrisinājums. Šādā brīdī steigties ar **iestāšanos eirozonā** neliekas saprātīgi. Tomēr Latvijas valdības vīri apņēmīgi sludina, ka, lūst vai plīst, mēs arī gribam tur 2014. gadā iestāties. Igaunija nu jau otro gadu bauda eirozonas dalībnieces priekšrocības, bet jau drīz tai būs jāsadalīties eirozonas nepatikšanās, jāpieliek arī savs devums, lai glābtu Grieķiju, Spāniju utt. Vajadzētu arī Latvijai nopietnāk padomāt,

vai šis ir pareizais laiks pievienoties sistēmai, kas nonākusi tik lielās grūtībās. Nepārbaudīti aprēķini liecina, ka iestāties joprojām atmaksājas.

Šī gada otrā pusē pagaidām Latvijā vēl turpinās lēna saimnieciskā izaugsme. Vēl izaugsmes potenciāls it kā būtu austrumu virzienā. Eiropa pašreiz nogaida notikumus ASV, kur valsts parādi nepilna gada laikā atkal palielinājušies par veselu triljonu. Republikāņu un demokrātu konventi liecina, ka ne viena, ne otra ASV partija konkrētus atrisinājumus valsts saimnieciskajām grūtībām nespēj piedāvāt. Tur valda cīņa par to, vai turpmāk lielāka nodokļu nasta jāuzņemas superbagātajai elitei vai lielā parādu nasta, tāpat kā līdz šim, būs jāiznes pagurušajai vidusšķirai.

Paradoksāli, ASV ir apkrautas ar vissmagāko parādu nastu pasaulē, tomēr tām ir vislielākās iespējas šīs grūtības pārvarēt. Tā kā par savu viceprezidenta kandidātu Mits Romnijs ir izvēlējis cilvēku no paša radikālākā Republikāņu partijas spārna, viņš krietni vien ir samazinājis iespēju sev piesaistīt neatkarīgos vēlētajus, kuri nav iekļāvušies ne vienā, ne otrā partijā, bet parasti izšķir, vai uzvarēs demokrāts vai republikānis.

Pēc republikāņu konventa aptaujas vēstīja, ka republikāņu kandidāta reitings ir paaugstinājies un līdzinās demokrātu kandidāta reitingam. Kad beidzās demokrātu konvents, aptaujas rādīja, ka demokrāti atguvuši pārkāpumu vismaz par četriem procentiem. Novembra vēlēšanas vēl ir diezgan tālu, tikmēr viss kaut kas var gadīties. Taču demokrātu iespējas jāvērtē augstāk, jo sievietes diezgan lielā pārsvarā ir nostājušās demokrātu pusē un saimnieciskās dabas pārmaiņas priekšvēlēšanu laikā viņu lēmumu daudz neietekmēs.

VIEDOKLIS

Dzintars Svenne

Daudz esam sprieduši par vienotu šī pasaules kara vēstures izpratni. Vai tāda vispār iespējama, kaut vai visiem mums, Latvijas iedzīvotājiem? Katra zeme un tauta, katrs cilvēks to būs pārdzīvojis un izjutis tā sekas savā veidā. Ir skaidrs, ka tā bija visšausmīgākā pasaules katastrofa, pašu cilvēku radīta un organizēta. Šis karš atstāja pus-pasauli drupās, un ieguvēju bija maz: Staļina kara laupījums un Amerikas pasaules vara.

Vēsture var meklēt, skaidrot tā dīgļus, iemeslus, cēloņus un Eiropas neveiksmes to aizkavēt, bet tagad redzam, ka to nenovēršamu padarīja tikai divi īsti ģeniālie ļaundarī Hitlers un Staļins – abi ar vienu mērķi – pārņemt savu pasauli neierobežotā varā. Līdzīgu valdoņu nav trūcis arī citos laikos, bet tie divi totāli necilvēcīgi ļaunie gari sadūrās nāves cīņā, un ap viņiem sabruka mūsu pasaule. Kā grieķu tragēdijā.

Varam aizmirst visas diplomātu pūles vest sarunas, rīkot konferences, parakstīt līgumus, garantijas, alianses, savienības, kas varētu novērst mums gaidāmo nenovēršamo. Velti mums vainot Molotova-Ribentropa paktu. Tie abi bija tikai mazi gariņi, ierēdņi. Hitleram un Staļinam diplomātija nenozīmēja neko. Tā bija tikai spēle.

Kā Hitleram, tā Staļinam bija skaidri nosprausti mērķi, kas citiem nebija jāzina. Kā Hitleram, tā Staļinam tāda Polija viņiem blakus nebija nemaz paredzēta, nerunājot vispār par Baltijas valstīm, kurām atkal bija jānozūd no Eiropas kartes. Hitlers nebija vairāk nacionālsociālists, kā Staļins bija komūnists. Savas politiskās partijas viņi bija veik-

mīgi izmantojuši savas personīgās absolūtās varas nodrošināšanai un tautas masu pakļaušanai absolūtai kontrolei.

Hitlera plāns vienmēr ir bijis par neierobežotu Vācijas ekspansiju austrumu virzienā vācu kolonizācijai un maizes klētij. Turklāt viņš bija steidzīgs, jo vienmēr bažījās par savu veselību un vecuma tuvošanos. Viņš nevarēja gaidīt.

Staļins bija pacietīgs, piesardzīgs, neuzticīgs, aizdomīgs un pacietīgi turpināja sistematiski likvidēt katru spējīgāku un inteligentāku komunistu un iznīdēt kultūrālāku minoritāšu kopienas, ieskaitot latviešus, neuzticoties nevienam, vienveidojot sev paklausīgu nedomājošu masu. Viņš bija jau likvidējis arī vairāk par pusi sarkanarmijas virsnieku un 90 procentus tās ģenerāļu, tāpat vēl labu laiku nebija kara gatavs.

Starp šiem diviem fanātiķiem Latvijai nekāda pastāvēšana nebija paredzēta, un nekāda diplomātija un Eiropas labā griba to mums nevarēja nodrošināt. To panācām ar labu laimi un dievpalīgu. Un ar sadarbošanos visos virzienos. Kā ne vienreiz vien mums ir nācies darīt.

Mūs glāba arī tas, ka šie ļaunie ģeniļi pieļāva arī ģeniālas kļūdas. Hitlera lielā kļūda bija, kad viņa armijas spidošie panākumi kara sākumā sakāpa viņam galvā, kad nekas vairs nelikās neiespējams. Ar viņa armiju Eiropā no Spānijas līdz Norvēģijas ziemeļiem, Balkāniem, grieķu salām un arī jau Ziemeļāfrikā spidošais pārsieģuma trieciens Maskavai nāca par vēlu ar nepietiekamiem spēkiem un plāna maiņām. Turklāt viņš pats bija pieteicis karu ar ASV. Čigāns, nolādēdams

kādu, sakot: „Kaut tu lepns paliktu!”

Staļina kļūda bija pretēja – viņš Hitleru bija uzskatījis par gudrāku, negaidīja no viņa kara divās frontēs, nenodrošinot aizmuguri. Bija pūlēties uzturēt „draudzību” ar Hitleru, līdz pats būs gatavs. Pat atsacījās ticēt, kad 1941. gada 22. jūnijā sprāga pirmie vācu šāviņi.

Otrs rezultāts Staļina kļūmei – tieši pirms gada bijām pieņēmuši padomju okupāciju cerībā un ticībā, ka gan jau kaut kā sadzīvosim kopā. Tieši nedēļu pirms vācu uzbrukuma 14. jūnija deportācijas mums atklāja baigo patiesību, ka visi esam Staļina ienaidnieki un padoti iznīcībai. Karām sākoties, tāpat bijām tūlīt neglābjami vācu pusē, kas nāca laikā kā mūsu glābēji.

Paši nezinājām, ka karš mums bija sācies jau ar 14. jūniju, kad mūsu karavīri, izbēguši no Lienes nometnes, kur tika iznīcināta mūsu armija, bija jau uzsākuši bruņotu partizānu karu, un viscaur Latvijai tās mežos bruņotās kopās lasījās no deportācijām izbēgušie karavīri, aizsargi, policisti, katrs, kam bija nelegāli saglabāts šaujamais. Bija tīri brīnumaini, ka vācu armija tad ieradās kā saukta istā laikā.

„Kollaborācija” ar vācu atbrīvotājiem tad nāca dabiski, neprast nekādu lielu izšķiršanos. Vācu kara mērķi mums nebija jāmeklē, mūsu mērķis bija pārdzīvošana. Tur vācu armija mūs atbalstīja. Tā pati pret Hitleru joprojām plānoja atentātus. Vācu armija tad vēl bija brīva no Himlera SS uzraudzības.

Vēlāk arī Himlers atklāja, ka Ostlandi paturēt nebūs iespējams bez vietējo tautu līdzdalības un kaut kas par to viņiem būs arī

jāsola. Un pārliecināja arī Hitleru, ka stāvoklis ir kritisks un jāsauc karot arī tādi kā latvieši. Bet Hitlers neko nesolīja – godīgi – tikai savu „jauno Eiropu”.

Arī tā bija Staļina kļūme, ka bēgļu gaitās uz rietumiem devās tie latviešu simttūkstoši, kurus viņš būtu gribējis redzēt drošā vietā Sibīrijā. Un latviešu leģionāri sedza viņu atkāpšanos. Bet vai tiešām visi kā viens bēgam uz Vāciju? Paldies Dievam, vairāk bija to, kas palika. Palika, kuriem nebija ko zaudēt, palika, kuri vispār nespēja savu dzīvi un Latviju tā pamest, no kuriem daudzī tad gāja arī pretējo ceļu – izciest un pārdzīvot arī visgrūtāko.

Un mēs visi esam milzīgu pateicību parādā visiem tiem, kas palika, vienalga kādu iemeslu pēc, kas izturēja un izdzīvoja, lai mums reiz būtu sava zeme, uz kuŗu varam nākt atpakaļ.

Karam beidzoties, tas mums neatnesa ne uzvaru, ne brīvību, tikai pārdzīvošanu. Krieviem tas tiešām bija Lielais tēvijas karš. Viņi varēja svinēt savu uzvaru un būt par to pateicīgi Staļinam. Patiesībā arī mēs, jo Hitlera uzvara būtu iznīcinājusi mūs visus.

Karam sākoties, Latvijas Republika deklarēja totālu neitralitāti. Citas reālas iespējas vispār nebija. Mūsu armijas lepnās četras divīzijas, kas bija izkarojušas mūsu brīvības cīņas, bija spiestas ielaist padomju okupācijas kaŗspēku. Bet karu beidzām atkal ar četrām latviešu divīzijām – 15. un 19. ieroču grenadieru divīziju vācu pusē un 43. gvardes un 308. strēlnieku divīziju padomju pusē. Tā kādreiz mazām zemēm ir jāpārdzīvo.

Mēs cīnījāmies ar Hitleru, bet

ne par Hitleru. Mēs cīnījāmies arī ar Staļinu pret Hitleru. To visu prasīja apstākļi. Mēs nedrīkstētu šos faktus aizmirst, bet vajadzētu sev vienmēr tos atgādināt.

Kaut kur pie Narofominskas Maskavas priekšā ir Brāļu kapi, kurus neviens neapmeklē. Ja tajā pirmajā kara ziemā Hitlers būtu ieņēmis Maskavu un varbūt satriecis padomju, varam būt droši, ka Latvijas vārds pāris gados būtu nozudis no Eiropas kartes.

Manam māsiņas vīram tur laimējās. Sašauts rokā, tālākai kaŗošānai viņš bija nederīgs. Bet divi viņa brāļi mājās vairs nepārnāca. Divus gadus vēlāk mans tēvabralis bija laikam pirmais, kas krita pie Volchovas 19. divīzijā. Otrs tālāks brālēns izstaigāja Vācijas kaŗalaukus, pārdzīvoja gūstu Beļģijā. Vai līdzīgi nav gājis citās ģimenēs?

Atkal un atkal mūsu vēsturē latvieši ir cīnījušies zem svešām varām gan vienā, gan otrā pusē – ne kā algotņi, bet par savu lietu. Tāda nu reiz tā vēsture mums ir. Karš māca saprast arī pretinieku, jo vācu un krievu kaŗavīriem nebija izveles. Kas gribēs atrisināt, kuŗa upurī bijuši veltīgi?

Atcerēsimies mūsu varoņus un krieviem ļausim viņu uzvaras svētkus. Tie nozīmēja viņiem pārdzīvošanu. Patiesībā arī mums. Neārdīsim nost piemiņekļus, ko tik daudz jau esam darījuši. Tie visi stāv mums par kādu vēstures atgādinājumu. Ja esam atgriezuši atpakaļ vācu Melngalvju namu, kāpēc ne krievu Pēteri? Ar savu vēsturi gribot negribot ir jāsadzīvo. Arī ar visiem tās rezultātiem. Nekāda pagājušo laiku idille vairs neatgriezīsies.

Dzelzs priekšvara abās pusēs

Latvijas un trimdas latviešu cīņa pret kristiešu vajāšanām padomju laikā

Sandra Gintere

(Turpinājums no Nr. 35)

“Mēs jau smējāmies, ka visām baznīcām Latvijā jumti atjaunoti par trimdas latviešu naudu.”

Otra iespēja palīdzēt LELB (Latvijas evaņģēliski luteriskajai Baznīcai) radās tad, kad no PSRS uz Izraēlu atļāva izbraukt ebrejiem. Naudu viņiem līdzī nēmt neļāva. Māris Ķirsons turpina: “Mēs uzņēmām kontaktus ar šiem ebrejiem, ieskaitījām naudu, viņu Rietumu radnieku kontos, bet Latvijā viņi PSRS naudu atdeva latviešiem. Par to tika palīdzēti draudzēm un mācītājiem, piemēram, pirktas automašīnas. Lielu darbu šajā ziņā veica arī Johanness Baumanns un Klauss fon Aderkass, izmantojot savus sakarus ar vācbaltiešiem. Šādi saņemtā nauda LELB budžetā neparādījās, jo nedrīkstēja parādīties, taču tā aizgāja paredzētajiem mērķiem, neviens neko neiebāza kabatā, nekavējot nepazuda.”

Personiskie kontakti starp sašķeltās LELB (LELB un LELB ārpus Latvijas jeb LELBĀL) vadītājiem kļuva iespējami, kad

LELB tika aicināta piedalīties Pasaules Luterāņu federācijas (PLF) pasākumos un tajā uzņemta. Liekas, viena no pašām pirmajām bija Māra Ķirsona un archibīskapa Tūra (arī Turss) satikšanās 1963. gadā PLF Ģenerālās asamblejas laikā. Latvijas delegācijā bija archibīskaps Tūrs, mācītāji Priede un Freijs. “Toreiz Turss atcerējās manu tēvu, un tā kā bija noskaņots draudzīgi, iedeva man 1963. gada Baznīcas kalendāru (kā toreiz sauca Gadagrāmatu) un Latvijā izdotu Dziesmu grāmatu. Tas tika darīts ar mīlestību un pateicību, ka varam viens otru atbalstīt,” stāsta Māris Ķirsons. Līdz tam trimdā nekādas ziņas no LELB nepienāca.

Pēc Baigā gada un 1949. gada izvešanām likās, ka Latvijas tauta ir iebiedēta gan politiskā, gan arī kristīgās identitātes ziņā. Tomēr arī tajā laikā atradās kristieši, kuŗi savu ticību apliecināja atklāti. Tāda bija Brūveru ģimene ar sešiem bērniem, katru svētdienu dodoties uz dievkalpojumu. Jaunākā šīs ģimenes atvase Pāvils Brūvers (LELB Liepājas

diecēzes bīskaps – red.) atceras – lai gan ticība nākusi no ģimenes, tomēr viņi esot jutušies “kā izolēta sala naidīgā apkārtnē un kā astoņi savvērnieki vienā laivā”. Gan no kaimiņiem, gan skolotājiem, nereti arī no apkārtējiem bērniem nācies saņemt nicinošus izteikumus. Tā kā Brūveru ģimenes tēvs bija izsūtīts divreiz, pretpadomju nostāja ģimenē bija ļoti izteikta. Tiešā čekas redzeslokā Brūveru ģimene nonāca tad, kad vecākā meita Ruta apprecējās ar baptistu mācītāju Jāni Šmitu. Viņu ģimenē bija daudz bērnu, un tie jau vien veidoja svētdienas skolu, kas bija valsts aizliegta. Jānis Šmits nepakļāvās arī citām komunistu prasībām un sludināja ne tikai savā draudzē, aizlūdzot par vajātiem kristiešiem. Viņš palika nelokāms arī tad, kad viņam draudēja ar apcietinājumu. Jānis Šmits čekistiem atbildējis, ka tie var darīt ar viņu, ko vēlas, jo Dieva Vārds ir vajadzīgs arī cietumā.

Čekas uzmanību saistīja Dāniela Brūvera laulība ar Bonnā dzīvojošā kristiešu tiesību cīnī-

tāja Paula Kļaviņa meitu Rudīti. Pēc laulībām Rudītei neatļāva palikt Latvijā, bet Dānielam liedza izbraukt uz Vāciju. Pēc protesta akcijām Rietumos un Dāniela viena mēneša bada streika viņam izdevās emigrēt uz Vāciju.

Sakarī ar Rietumiem lika padomju varas represīvajiem orgāniem vismaz zināmā mērā nēmt vērā pasaules sabiedrībā atzītās un apstiprinātās cilvēktiesības, kas Latvijā padomju varas gados tika rupji pārkāptas. Bet, pirms vēl Rietumos bija zināms, ka Latvijā vispār pastāv organizēta pretošanās kustība, latvieši ārzemēs rīkoja dažādas akcijas. Māris Ķirsons stāsta: “Mēs jau bērniībā vasarās sūtījām simtiem vēstuļu apkārtējām amerikāņu draudzēm un stāstījām, kas noticis Latvijā, un lūdzām aizlūgt par kristiešiem, kuŗi tur tiek vajāti un cieš. Pirmo akciju 1949. gada pavasarī sāka mans tēvs, kad mēs vēl dzīvojām Oklahomā. Toreiz vēl nezinājām, ka tikko notikušas jaunas deportācijas. Līdz tam runa bija vienīgi par 14. jūniju. Līdzīgas akcijas mēs

turpinājām visu laiku.”

Daudzi latviešu sabiedriskie darbinieki rakstīja vēstules plašsaziņas līdzekļiem, sabiedriskām organizācijām, politiķiem, stāstot par Latviju. Tika uzņemta filma *My Latvia* par Baigo gadu, un Māris Ķirsons bija viens no jauniešiem, kuŗi piedalījās šīs filmas demonstrējumos. Viņš stāsta: “Es jau kopš vidusskolas laikiem sestdienās, svētdienās un arī citā laikā braucu uz Čikāgu, un tur dažādos klubos un skolās mēs stāstījām, ko komūnisms dara Latvijā un kā latviešus dzimtenē vajā. Dažādas akcijas trimdā notika jau agri. Bet tikai tad, kad pienāca informācija par Brūveriem, varējām pacelt balsis jau par noteiktiem cilvēkiem.”

Pieprasot Latvijā bada streiku pieteikušās Brūveru ģimenes izceļošanu, Māris veica ļoti pārdrošu pasākumu – sadezināja PSRS karogu pie padomju vēstniecības ASV. Tā bija demonstrācija aizliegtā zonā, jo federālais likums nepieļauj akcijas tiešā diplomātiskā institūciju tuvumā.

(Turpinājums sekos)

PIE KĀRĻA ULMAŅA PIKŠĀS

Kā katru gadu septembra sākumā, Latvijas Zemnieku savienība un Dobeles novada Bērzes pagasts arī šogad Kārļa Ulmaņa dzimtajās mājās Pikšās rīkoja Latvijas Valsts prezidenta piemiņas dienu.

Tā iesākās ar piemiņas dievkalpojumu Bērzes baznīcā. Tur savulaik kristīts un iesvētīts Kārlis Ulmanis. Dzimtās puses baznīcā viņš dāvinājis zvānu, kas arī šodien aicināja sarīkojuma dalībniekus uz dievkalpojumu, ko vadīja Liepājas diecēzes bīskaps Pāvils Brūvers. Tika iesvētīts arī jaunais baznīcas jumts. Nākamgad Bērzes baznīca svinēs 190 gadu. Pēc dievkalpojuma sarīkojuma dalībnieki iegriezās blakus kapsētā, kur atdusas Kārļa Ulmaņa vecāki. Ziedi tika nolikti gan viņu atdusas vietā, gan Kārļa Ulmaņa simboliskajā piemiņas vietā, ko viņš pats bija izvēlējis, taču sveša vara liedza Prezidentam atdusu dzimtajā zemē, un Kārļa Ulmaņa kapavieta nav zināma.

Tālāk visi devās uz K. Ulmaņa dzimtajām mājām Pikšām. Šeit pie tēlnieces Artas Dumpes veidotā pieminekļa Kārlim Ulmanim sanākušos uzrunāja bīskaps Pāvils Brūvers, aktrise Vera Gribača-Valtere, Augusts Brigmanis. Runātāji uzsvēra, ka Kārlis Ulmanis joprojām ir tautā populārākais Latvijas politiķis, viņš bija godavīrs, kam Latvijas intereses bija pāri visam. Tieši godaprāta trūkst šodienas politiķiem, kuŗiem svarīgas ir tikai savas un savas partijas intereses. Bīskaps P. Brūvers sacīja: „Nevar kalpot vienlaikus Dievam un

naudai.” Pie pieminekļa tika pasniegtas K. Ulmaņa stipendijas Latvijas Lauksaimniecības universitātes studentiem, kuŗi rakstījuši studiju darbus par K. Ulmani un aizsargu organizāciju. Sarīkojuma dalībnieki pie pieminekļa nolika ziedus.

Pikšās visi tika pacienāti ar īstu zemnieku „spēkaputru”, varēja apskatīt zālajā izveidoto ziedu grozu, iepazīties ar Baibas Poles fotoizstādi „Pikšas. Mirkļi. Ļaudis”, kā arī noklausīties grupas „Tērvete” koncertu, dziedot līdzīgi visiem zināmās, iemīļotās dziesmas.

Daudzi piemiņas sarīkojuma dalībnieki ilgāk pakavējās mūzejā, izstaigājot Kārļa Ulmaņa dzīvesceļus, iepazīstoties ar

Pikšu ļaudīm un viņu likteņiem. Kārlim Ulmanim ļoti patika viesoties dzimtajās mājās, kā viņš pats teicis, - šeit viņš guva spēkus. Fotoattēlos Valsts prezidents redzams gan rudzu laukā, gan darbā pie kuļammašīnas. Pikšās bija priekšzīmīga lauku saimniecība, un tāda tā būtu palikusi, ja nebijis padomju okupācijas, kas izpostīja visu. Fotografijā skatāms atraktāis kapulauks Turkmenbaši pilsētā, tur atdusas arī Latvijas Valsts prezidents... Prātā paliek Veronikas Strēlertes dzejas rindas: *Tu jaunu laikmetu mums nesi, Nu sīkas balsis tavu darbu rej. Vai trimdnieks vai dzīvs, vai miris esi, Ar to tu atbildēsi pasaulei.*

Elita Roze

ZIŅAS ĪSUMĀ

Raiņa mūzejā Tadenavā, Dunavas pagastā, notika Dzejas dienu pēcpusdienu. Piedalījās dzejniece Inese Zandere, Jaunā Rīgas teātra aktieris Kaspars Znotiņš, kas izrādē atveido dzejnieku Imantu Ziedoni, grāmatu ilustratore Gundega Muzikante. Tadenavā skatāmas arī vairākas izstādes, piemēram, „Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste 1894. - 1929.”.

SIA „Maiznīca Flora” (Krimuldas novads) piedalījās vienā no lielākajām Londonas pārtikas izstādēm Speciality & Fine Food Fair 2012 kopā ar citiem vairāk nekā 600 ražotājiem no Eiropas valstīm. Apmeklējot izstādi, Latvijas vēstnieks Lielbritānijā Eduards Stiprais tikās ar „Maiznīcas Flora” pārstāvjiem. Uzņēmumā ceptā maize un konditorejas izstrādājumi jau nopērkami vairākos Lielbritānijas veikalos.

Latvijas skolās šajā mācību gadā programmā „Skolas piens” bezmaksas glāzi piena katru dienu saņems skolēni no 1. līdz 9. klasei, tāds ir valdības lēmums. Iepriekš šo pienu saņēma tikai 1.-4. klases skolēni.

Kuldīgas novada mūzejs sagatavojis pilsētas jubilejai veltītu izstādi „Kuldīgai 770”. Pirmo reizi vēstures avotos Kuldīga minēta 1242. gadā, kad Livonijas ordenis saņēma mestra atļauju pie Ventas būvēt ordeņa pili, kas nosaukta par *Jesusburgu*, vēlāk - *Goldingen*. Ekonomiskais uzplaukums saistīts ar pilsētas dalību Hanzas pilsētu savienībā, turklāt hercoga Jēkaba laikā tā bija viena no Kurzemes - Zemgales hercogistes pilsētām.

Jūrmalā no 1. septembra pensionāri, izglītības iestāžu skolēni, bērni un bez vecāku gādības palikušie bērni, kuŗi nodoti aizbildnībā, dzīvo audžuģimenēs vai bērnu aprūpes iestādēs, pilsētas sabiedriskajā transportā var braukt bez maksas. Līdz šim tas bija ļauts tikai bērniem līdz sešu gadu vecumam, politiski represētām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem.

SIA „Rūjienas saldējums” produkcijas pārdošanas apjomi salīdzinājumā ar 2011. gada vasaru pieauguši par 20%. Uzņēmuma apgrozījums pagājušajā gadā bija 1,54 miljoni latu. Saražoto saldējumu pārdod Latvijā un eksportē uz Skandināvijas valstīm.

Ventspilī notika svinīgs sarīkojums par godu konkursa „Eiropas Gada pašvaldība 2012” nobeigumam. Šo konkursu rīko Latvijas Pašvaldību savienība sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvību Latvijā, Izglītības un zinātnes, Veselības, Labklājības, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju. Pilsētu grupā vislabāk novērtēta Ventspils, bet starp novadiem par labāko atzīts Gulbenes novads.

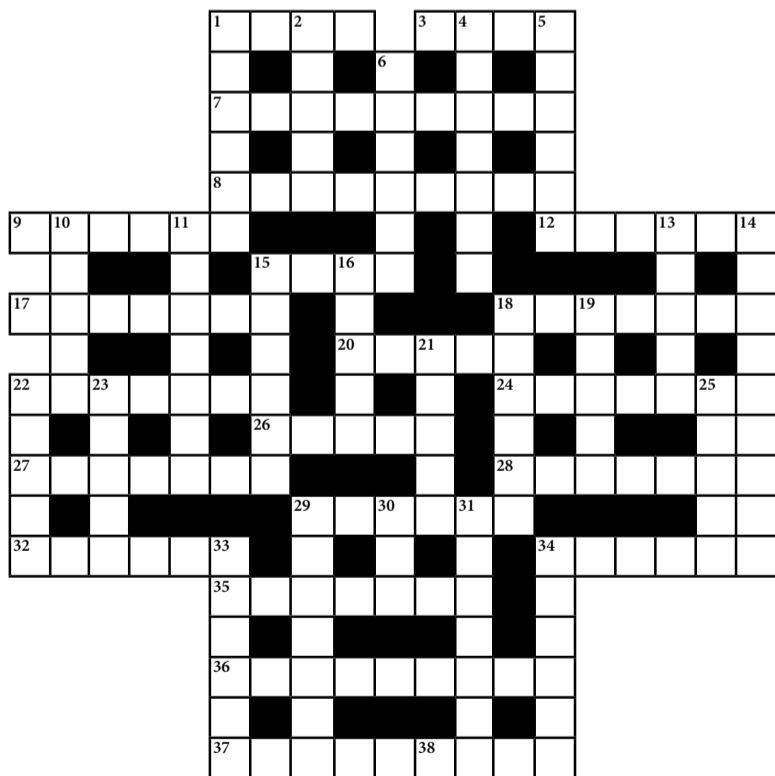
Bauskas pilī 22. septembrī notiks Baltu vienības dienai veltīti sarīkojumi, kuŗos piedalīsies Latvijas un Lietuvas valdības pārstāvji. Notiks vēstures pētnieku priekšlasījumi un pieredzes apmaiņa Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā. Būs senās mūzikas koncerts, I-XIV gadsimta kuŗšu tērpu kolekcijas parāde, izrādīs lietuviešu dokumentālo filmu „Saules kauja”.

Vairākās Latvijas pilsētās 28. septembrī notiks Zinātnieku nakts „Stāsts par enerģiju”, kas tiek rīkota 32 Eiropas valstīs un ir Eiropas Komisijas atbalstīts projekts, kuŗu īsteno Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) sadarbībā ar Latvijas augstskolām un zinātniskajiem institūtiem. Projekta mērķis ir dot jauniešiem iespēju piedalīties zinātniskos eksperimentos.

Latvijā 29. septembrī notiks Eiropas valstīs rīkotās „Mobilitātes nedēļas” akcija „Diena bez auto”, kuŗas devīze ir „Attīsties pareizā virzienā”. Tā ir iespēja dzīvot veselīgāk un dot kaut minimālu ieguldījumu rūpēs par tīru gaisu, atsakoties no automašīnas sniegtajam ērtībām.

Īsziņas sagatavojsi Valija Berkina

Krustvārdu mīkla Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni

lis (*demin.*). 13. Zāliens. 14. Tāds, kuŗā ir dažādas krāsas. 15. Jaņuzāle. 16. Darbības persona Raiņa lugā „Spēlēju, dancoju”. 18. Joprojām būt tai pašā stāvoklī, situācijā. 19. Latīņamerikāņu deja. 21. Mācēt. 22. Rējieni. 23. Minerālvielas, kas paliek pāri, kam sadegot. 25. Iesaiņot. 29. Samierināties ar ko nepatīkamu. 30. Plekste. 31. Saistīts ar gaismas parādībām. 33. Dabasskats. 34. Stipri sildīt.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 35) atrisinājums

Limēniski. 7. Bavārija. 8. Matronas. 10. Asinis. 11. Lautā. 13. Krijas. 14. Asis. 15. Arka. 16. Taksis. 18. Skanis. 20. Seula. 23. Akra. 25. Vaba. 27. Asari. 28. Stafete. 29. Elvis. 30. Triks. 33. Trepāns. 34. Odins. 36. Sile. 37. Alts. 38. Aizas. 40. Smakas. 43. Asaras. 45. Tisa. 47. Ints. 48. Iecava. 49. Skats. 50. Paikas. 51. Esentuki. 52. Laikmeti.

Stāniski. 1. Avanss. 2. Trīsas. 3. Sakas. 4. Amata. 5. Frakas. 6. Indija. 7. Bastards. 9. Stadionis. 11. Lits. 12. Arba. 17. Inki. 19. Kobe. 21. Emajegi. 22. Liepāja. 23. Ariks. 24. Asote. 25. Vēls. 26. Alods. 31. Rudmiese. 32. Sika. 34. Otas. 35. Nagasaki. 38. Auss. 39. Suns. 41. Klases. 42. Startis. 43. Aspiks. 44. Alises. 46. Aktis. 47. Italo.

Limēniski. 1. Galvaspilsēta kādā ES valstī. 3. Tikko izdīgusi augs virszemes daļa. 7. Daļskanīgs. 8. Strauji, steidzīgi doties. 9. Pustumsa. 12. Pa to laiku. 15. Apzināti nepatiess izteikums. 17. Atcere. 18. Jūrmalas pilsētas daļa. 20. Spītālība. 22. Īsa piezīme sarunā. 24. Arkla daļa, kas griež zemes sloksni. 26. Grumba. 27. Pilsēta Zemgalē. 28. Sporta spēle. 29. Daudz un ilgi domāt.

32. Gluds posmtārps, kas dzīvo augsnē. 34. Dārgakmeņu masas mērvienība. 35. Ciešot izturēt grūtības, sāpes. 36. Tāds, kas saistīts ar alerģiju. 37. Automobilis. 38. Veidot asējumu.

Stāniski. 1. Salacas pieteka. 2. Mēbele. 4. Sniegot sakrāties. 5. Pakļaujot triecienam, sabojāt. 6. Iesākti adījumi. 10. Gadījums, arī mirklis citu mirkļu virknē. 11. Mazs ūdens transportlīdzek-

AIZDEJOTĀ VASARA – PĒDĒJĀ DZIMTENĒ

Mūsu laikraksts šajā pavasarī publicēja rakstu sēriju par *Bellacord* skaņuplatēm. Lasītāju paldies pienākas tās autoram Atim Bērtiņam par vērienīgo darbu. Līdz ar plašo informāciju par platēs ieskaņoto mūziku, komponistiem, autoriem, lasītājam bija dota iespēja atmiņās atgriezties tajos laikos, kad šo plašu mūzika atskanēja gandrīz katra latvieša mājās.

Lasot Bērtiņa rakstu, man bija jādama par 1944. gada vasaru – manu pēdējo dzimtenē.

Mūsu toreizējā Jāņa Poruka 18. pamatskola rikoja deju vakarus.

Vairs neatceros, vai tie bija vakaros vai pēcpusdienās, katrā ziņā pēc mācību stundām. Kā jau krietnam zēnam, futbols man bija pirmā vietā. Tikai pēc tā nāca viss pārējais. Dejošana bija nodarbība, bez kuras varēja iztikt. Tomēr, pretēji iepriekš teiktajam, mēs ar draugu Ivaru Mazuru uz deju vakariem gājām. Mūsu dejošana bija ar polkai līdzīgiem lēcieniem „nejauši” uzdurties pārišiem, kas dejoja, pēc mūsu ieskata, nepieklājīgi tuvu saķērušies un nekautnīgi skatījās cits citam acīs. Mūsu prieki nebija ilgstoši. Dežūrējošie skolotāji bez kādas laipnības palūdza mūs deju zāli atstāt un doties mājās, piedraudot, ka citādi ziņošot vecākiem. Tajos laikos tas bija nopietns drauds.

Vienu dejojātāju mēs tomēr vērojām ar cieņu. Tas bija Juris Gotšalks, kuŗš parasti dejoja ar kādu no jaunajām skolotājām. Mēs viņu pazinām no Kaizervaldes peldētavas Ķīsezera krastā, kur viņš

parasti lēca no augstākās platformas, gan mezdams kūleņus, gan gulbja stilā. Toreiz ne prātā nenāca, ka viņš kļūs par baletdejojātāju un ar Irēni Apini dejos bēgļu nometnēs Vācijā, pat slavenajā *Radio City Music* hallē Ņujorkā. Žēl, ka neārstējama slimība pāragri izbeidza viņa baleta karjeru.

Ar meitenēm neiznāca nekāda liela tikšanās, jo zēnu un meiteņu klases bija atšķirtas. Paretam tikšanās bija starpbrīžos un pēc stundām, spēlējot „pēdējo pāri”, „paslēpes” vai „sunišus”.

Vienīgā oficiālā reizē, kad varēja iet kopā meitene ar zēnu, bija ziedojumu vākšanas reizes, kad meitenes piesprauda ziedotājiem papīra ziedlapu un zēni nesa plecos iekārtas metāla kārbas naudai. Toreiz atskārtām, ka iet ar meiteni blakus nav nemaz tik nepatīkami. Par tādām izlaidībām, kā iet kopā uz kinoteātri vai pastaigāties tajos laikos varējām domāt tikai sapņos. Atlika vienīgi dejošana.

Kad pēc pamatskolas beigšanas sākām apmeklēt Rīgas pilsētas 2. ģimnaziju, nolēmām mācīties dejojot. To gan neviens cits, ieskaitot vecākus, nedrīkstēja zināt.

Rīgā bija slavena deju skola ar eksotisku vārdu, cik atceros, tās vadītāju sauca Aleksandro vai Desandro Bundža. Dzirdējām, ka tur bez parastajām balles dejām, mācot pat lambetvoku un bumsadēzi.

Izrādījās, ka mūsu kuslajam budžetam kursi bija daudz par dārgu.

Izvēljamies Sietnieka deju kursus. Pats Sietnieks vienmēr bija

tērpies smokingā, ar plānām laka korpēm kājās. Toreiz Rīgā bija modē kurpes ar biežām gumijas zolēm, ko sauca par porgām. Bija krietni jāuzmanās, lai nenomitu skolotāja laķenes. Mācījamies cītīgi. Tā kā citu partneru nebija,

dejojām viens ar otru. Negāja slikti. Arī ar skolotāju varējām sa-dejojot. Ar valsi gan man lāga negāja. Kursu beigās bija jādejo ar Sietnieka kundzi. Eksāmenu izturēju. Šķita, ka biju gatavs lielajai pasaulei.

Beidzās skolas gads, pienāca vasara, un bija jādodas uz Ukru pagasta „Liepām” par vasaras izpalīgu. Ziņās nemitīgi tika stāstīts par frontes saisināšanu un pretinieku upuriem. Fakts tomēr bija,

ka karadarbība arvien vairāk tuvojās Latvijai. Gandrīz katru nedēļas nogali bija kādas viesības. Tika atzīmētas reizes, kad kāds karavīrs atgriezās no frontes. Citreiz viesības tika rīkotas tiem, kam bija jādodas uz fronti. Pa starpām vēl dzimšanas un vārda dienas. Viesības allaž beidzās ar dejošanu. Mūzika dejošanai bija radio raidījumi, iemēram, karavīru pusstunda, bet visbiežāk patafons. Liktenis nebija man labvēlīgs. Deju kursus gūtā izglītība mani pievīla jau pie pirmās dejas. Kaut kā katrs solis trāpīja dāmāi uz kājas, un dāmas kurpju papēdis nereti nejauki iespiedās man kājā tā, ka asaras saskrēja acīs. Nebija jau arī Sietnieka kunga studijas nopulētās parketa grīdas. Gāja nedaudz labāk, kad dejošana bija basām kājām, parasti lietainā vakarā. Reiz, polku lēcot, uz slāpā mauriņa abi ar partneri paslīdējām un nokritām. Pa gabalu, varbūt, izskatījās tīri romantiski, bet man tur nekādas romantikas nebija, drīzāk kauns. Sāku no dejošanas izvairīties, bet nelaime bija, kad uz balles beigām arvien biežāk sāka izsaukt dāmu dejas. Tam bija savs iemesls. Vairums puīšu bija jau krietni iedzēruši un dejojot vairs netikoja, negāja uzlūgt dāmas. Bet viņas nevēlējās sēdēt dikā. Tā arī man radās uzlūdzējas. Parasti tādas dūšīgākas augumā, ne pārāk kautrīgas. Pie Sietnieka studijā tika piekordināts nespīst dāmu pie „vestes”. Te nu pamācība atkrīta. Tiku saņemts kā spailēs, un dejas vadišanu pārņēma manas dāmas. Dejošana pa-

veicās labāk un kaut kā izpalika arī aizvainojums, meitenes tuvums bija tīri patīkams. Te radās atkal cita problēma. Lai gan puīši dejojot negribēja, skatīties, ka viņu meitenes danco ar kādu Rīgas sprukstiņu, tiem derdzās. Tas prasīt prasījās pēc čaļa iekautišanas. Kā toreiz teica, vajadzēja tam parādīt caurvēju! Tāpēc uz balles beigām steidzot laicīgi pazust. Gluži vienmēr tas neizdevās, bet tas ir cits stāsts.

Domājot par šo vasaru, daudz kas ir aizmirsis.

Atmiņā izbālējuši kaimiņu māju un to saimnieku vārdi. Neatceros vairs saimnieces un pašu mājas cilvēku vārdus. Kauns atzīties, piemirsušies arī meiteņu vārdi. Mēs dejojām, neapzinoties, ka pasaule ap mums gāja bojā. Bojā gāja Latvija. Paliku uz laiku krievu ielenkumā. Katra diena toreiz varēja būt pēdējā. To īsti sapratu tikai pēc daudz, daudz gadiem.

Bet ir lietas, ko nevar aizmirst. Tās ir deju melodijas un dziesmas, ko toreiz dziedājām. Lasot par *Bellacord* platēm, domās atgriezās senajā vasarā, kas pēc likteņa nolēmuma man bija pēdējā dzimtenē. Šīs dziesmas bija par milestību un šķiršanās. Tomēr manu pusaudža sirdi dziļāk skāra Tonijas Kalves „Dzimtenes meitenes dziesmas” rindas:

*Šo mīļāko vietu vīrs zemes
Īsts latvietis aizstāvēt trauc.*

Arī es vēlējos būt īsts latvietis, gribēju iet, bet mani vēl neņēma...

Ivars Galiņš

LELBA Jaunatnes nozares projekts “Būsim gudri!”

No divriteņiem līdz mugursomām! 2010. gadā LELBA (Latviešu evaņģēliski luteriskā baznīca Amerikā) realizētais labdarības projekts „Lai rit!” tiešām bija Dieva svētīts, jo tas labi izdevās. Latgalieši saņēma 212 divriteņus, ar kuriem nu var doties uz veikalu pēc maizes, pie ārsta vai uz skolu. „Lai rit!” projekta veiksmīgais iznākums iedeva lielu iedrošinājumu nākamajam projektam. Jaunā projekta ideja dzima Amerikas latviešu jauniešu vidū Gaŗezera vasaras vidusskolā. Jauniešus uzrunāja doma, ka bieži Latvijas bērniem pietrūkst nepieciešamais, lai varētu mācīties. Tieši tāda mērķa vadīts, radās projekts „Būsim gudri!” Šoreiz atbalsts tika dots Vidzemes trūcīgajiem bērniem.

Pirmo reizi projekts „Būsim gudri!” tika izsludināts 2011. gada oktobrī. Drīz pēc tam visā Ziemeļamerikā LELBA draudzēs sākās ziedojumu akcija. Lielākā daļa ziedojumu ienāca interesantā veidā – spēlējot prāta asināšanas spēles, kas saistās ar gudrības temu. Spēles jautājumi bija par Latvijas ģeografiju un vēsturi, Biblii un baznīcu, Ulmaņlaikiem un pasākām. Tika noturētas 10 spēles dažādās Ziemeļamerikas pilsētās. Pirmā spēle tika spēlēta janvāra mēnesī Mineapolē, kur ienāca \$1600. Tas bija labs sākums! To ielikām Dieva rokās, un šī nauda vairojās līdz pat \$46 000 (\$10 000 no LELBA Palīdzība Latvijai nozares). Pateicamies visiem ziedotājiem, kas juta aicinājumu pa-

līdzēt Vidzemes bērniem! Līdz šim esam atbalstījuši Vidzemes bērnus ar \$43 000, vēl paliek \$3000 kasē, ar ko varēsīm vēl kādus bērnus atbalstīt. Ir gaidāma vēl viena prāta asināšanas spēle Milvokos 30. septembrī.

Atbalsts tika izdalīts misijas brauciena laikā šogad no 23. līdz 30. augustam, kad septiņi jaunieši no Amerikas un Latvijas sanāca kopā, lai apbraukātu Vidzemi. Komandā piedalījās Laura Kontere un Māra Treiberga no Mineapoles – St. Paulas draudzes, Indra Ekmane no Sietlas draudzes, Elīna Doze un Rūdolfs Ceipe no Rīgas Jēzus draudzes, projekta vadītāji diakons Dāgs Demants ar sievu Ediju. Kopumā tika atbalstīti 160 bērni. Lai uz zinātu, kuŗos novados ir lielāka vajadzība pēc atbalsta, sadarbījamies ar Latvijas Pašvaldību savienību. No šīs informācijas nolēmām atbalstīt bērnus no 23 Vidzemes lauku pagastiem un pilsētām: Vaives, Rāmuļiem, Ļaudonas, Liezēree, Praulienas, Jaunannas, Annas, Kalncempjiem, Zeltiņiem, Alsviķiem, Jaunlaicenes, Ērgemes, Kārķiem, Vijciema, Strenčiem, Rūjienas, Nauksēniem, Jeriem, Umurgas, Augstrozes, Straupes, Raunas, Džērbenes. Sadarbījamies ar deviņām LELB (Latvijas evaņģēliski luteriskā baznīca) draudzēm, kā arī ar Madonas iecirkņa diakonijas centru un vairākiem sociālajiem dienestiem. Iepriekš tika noskaidrotas katra bērna

vajadzības, lai tiem, kam, piemēram, jau bija sagādāta mugursoma, tās vietā varētu dot kaut ko citu. Vienam bērnam atbalsts tika sniegts apmēram 150 Ls vērtībā. Tika izsniegta 101 mugursoma, katrā nepieciešamie piederumi, 68 brīvpusdienas visam 2012./2013. mācību gadam, kā arī dāvanu kartes grāmatnīcā *Zvaigzne ABC* un sporta veikalos, lai varētu iegādāties sporta tērpus un apavus. Pieciem jauniešiem, kas mācīsies

Izdalē komanda no kreisās EdijaBanka Demanta, diakons Dāgs Demants, Elīna Doze, Laura Kontere, Māra Treiberga, Indra Ekmane, Rūdolfs Ceipe

arodskolās, sniedzām atbalstu stipendiju veidā (Ls 500 vērtībā katram). Mūsu komanda pavadīja ļoti svētīgu laiku, apdāvinot bērnus, kā arī pavadot vismaz divas stundas katrā punktā, kur

kopā tika dziedātas dziesmas, spēlētas spēles un baudīti labumi, ar ko mūs cienāja. Rudīte Kumsāre, Madonas diakonijas koordinatore, norādīja: „Ļoti augsti vērtēju ne tikai LELBA īstenoto projektu, bet arī veidu, kā tika organizēts pasākums. Manuprāt, tas bija pirmais, kurā piedzīvoju tik sirsniņu komunikāciju starp devējiem un saņēmējiem.” Katrā vietā tika noturēti svētbrīdis ar uzrunu un lūgšanu. Bērni saņēma kartīti ar

25. augustā projekta ietvaros tika organizēts misijas pasākums Jaunannas pagastā, Alūksnes novadā, kur no trīs kaimiņu pagastiem tika atbalstīti 13 bērni. Šis pasākums bija liels izaicinājums, jo Jaunannas pagasts izveidojās kā Pededzes kolhozs Padomju laikos, kur Dieva vārds bija svešs. Atklāti par to pirmo reizi tika sludināts tieši šajā pasākumā. Taču Dievs vadīja, un cilvēki tiešām sanāca, lai būtu kristīgā kopienā. Jūtām, ka ļaudis kaut ko meklē, tāpēc mums bija aicinājums iesēt šo sēklu. Kopā bijām 122. Pasākumā piedalījās slavētāji no Rīgas Jēzus draudzes Valta Mazura vadībā un sludināja Daniels Godiņš. Pateicība visiem, kas kalpoja! Tālāk ieliekam to visu Dieva rokās.

Projekta izdāle prasīja daudz spēka un enerģijas. Jūtām, ka Dievs mums to deva, jo citādi šis viss nebūtu iespējams. Dieva klātbūtne bija liels stiprinājums, lai varētu kalpot. No komandas pieciem jauniešiem šī bija pirmā reize tāda veida kalpošanā. Pieredze, kas tagad ir iegūta, no teikti ir atvērusi jaunas iespējas šajos jauniešos. Vēlos rakstu noslēgt ar vārdiem, kas uzdrukāti uz mūsu komandas T-krekliem: „Neaizmirsīsim labu darīt un dāvanas dot, jo tādi upuri Dievam labi patīk. Ebr.13:16”

LELBA Jaunatnes nozares vadītājs
diakons **Dāgs Demants**
un viņa sieva **Edija**

120x120 Filadelfijā. Kas galu galā par visu to maksā?

Filadelfijas Brīvo latviešu biedrības 120. jubilejas gads ir iegājis finiša taisnē. Sarīkojumu lavīna nenāk par velti – kas galu galā par visu to maksā? Protams, pati Biedrība sedz lielu daļu, bet līdzīga apmēra summu mums piešķir Latviešu fonds, vienīgais šāda veida fonds, kura paši dalībnieki – ziedotāji vai aizdevēji – demokrātiskā kārtā ar savām balsīm nosaka, kas saņems finansējumu. Pateicībā par LF atbalstu visa gada garumā, BLB rīko šī gada Nedēļas Nogali Nākotnei, LF gadskārtējo dalībnieku pilnsapulci. Tā notiks BLB telpās, neformāli iesākoties jau no piektdienas, 28. septembrā, plkst. 7:00 vakarā, kad būs saviesīga satikšanās bārā. Sestdien, 29. septembrī, notiks LF padomes locekļu sanāksme no rīta, un no 1:00 līdz 5:00 būs atklāta dalībnieku pilnsapulce, kurā aicināts apmeklēt jebkurš interesents, neatkarīgi vai tas būtu LF dalībnieks vai ne. Šī NNN nogale parasti pulcina latviešus no dažādām pilsētām, un jau tagad Filadelfijai ir pieteikušies tālbraucēji.

Īpaša viešņa bagātinās vakara cēlienu – Vašingtonas domubiedrības Nacionālās politikas centra (*Center for National Policy*) biedre (*Fellow for Democracy and Development*), vienīgā līdzšinējā PBLA sievietepriekšsēde, un trīs LR Saeimu deputāte, ārlietu speciāliste Vaira Paegle runās par tematu "Politiskais dialogs Latvijā: vai pazudis tulkojums?" Vaira Paegle šķetinās Latvijas politikā dzīvē nekad neiztrūkstošos jaunumus, kam sekos iespē-

ja šai pieredzējušai politiķei uzdot arī jautājumus. Pēc tam dzejas cēliens "Latviešu protesta dzeja laika gaitā" turpinās iesāktu politisko tematu ar darbiem, kas, izrādās, vienas un tās pašas vārigās vietas uzšķērš jau no 19. gadsimta otrās puses, caurvijot visu jauno laiku latviešu tautas vēsturi līdz pat mūsdienām. Vakaru noslēgs vakariņas un atminējumu spēle par LF vēsturi. Ieeja \$25.

Svētdien no plkst. 12:00 būs atvaļināts pusdienas ar iespēju 2:00 noskatīties filmu par šovasar Rīgā, VEFA Kultūras namā notikušo Zigurda Mieziņa piemiņas sarīkojumu ar tautasdeju. Solveiga Mieziņa savos ievadvārdos pastāstīs par sarīkojumu un filmas tapšanu, kas atspoguļo ne tikai Ziga ļoti garo un izcilo tautasdeju pētnieka, choreografa, un deju kopu vadītāja karjeru. Pa visu šo nogali arī būs iespēja baudīt visjaunākās paaudzes veikumu, jo Biedrības lielajā zālē būs izstādīti jauno ASV latviešu mākslinieku darbi (*Nicole Harvey*, *Aleksis Hāgelis*, *Lily Howell*, *Marisa Rasuma*, *Krišs Judovics*, *Laila Milevska*, *Māra Bērziņa*) bet lejas zālē miniizstādes "Koka Rīga" ietvaros redzēsīm Imantas Nīgales fotografijas ar Rīgas koka mājām, kas Eiropā šodien ir reta arhitektūras pērle.

Filadelfijā aicina visus apmeklēt Latviešu fonda Nedēļas Nogali Nākotnei. Tuvāka informācija pie Ģirta Zeidenberga, 302 529 7442, girtszeidenbergs@comcast.net, Skype: [girtszeidenbergs33](https://www.skype.com/name/username/girtszeidenbergs33).

Sandra Milevska

Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja fonda atbalstgrupas ASV (OMFA) sēde

OMFAs gadskārtējā sēdē, kas notika 2. septembrī Garezerā, piedalījās Daina Albertiņa, Ēriks Kākulis, Irēne Lazda, Paulis Lazda, Silvija Rūtenberga un Ilze Švarca (*Schwartz*). Sēdes sākumā ar klusuma brīdi tika pieminēts nelaiķis prāvests Vilis Vārsbergs. Viņš bija ilggadējs Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja darba veicinātājs. Mums ļoti pietrūks nenogurdināmā prāvesta atbalsta un labo padomu.

Latvijas 50 gadu okupācijas mūzejā Rīgā pašlaik strādā 31 darbinieks, (ne visi pilnu darba laiku), desmit pētnieku un konsultantu. Mūzejs akreditēts uz nākamajiem pieciem gadiem. Mūzejā 2011. gadā viesojās 41 oficiāla ārvalstu delegācija. Mūzejā kopš 2011. gada bija 101 918 apmeklētāju, viņu skaits pieaudzis par 5,6%. 1949. gada 25. martā izsūtīto piemiņa tika godināta kopā ar Igaunijas un Lietuvas pārstāvjiem.

OM vēstures komisijas priekšsēdis Paulis Lazdas ilgus gadus pūlējās, lai pienācīgi novērtētu ASV ārlietu ministra vietnieka Samnera Velsa (*Sumner Wells*) nopelnus un viņa vārdā nosauktu ielu, kurā atrodas ASV jaunā vēstniecība. ASV vēstniecības adrese tagad ir Samnera Velsa iela 1. Ielas jaunā nosaukuma atklāšanā piedalījās ASV ārlietu ministre Hilarija Klintonē. Samners Vells 1940. gada 23. jūlijā parakstīja ASV deklarāciju, nosodot PSRS Baltijas valstu okupāciju. Viņa nelokāmajai nostājai pievienojās gandrīz visas demokrātiskās valstis, un Latviju brīvajā pasaulē pusgadsimtu tiesiski varēja pārstāvēt mūsu diplomāti.

OM ievēroja stingru taupību, un izdevumi 2011. gadā bija 278 000

latu, nevis 304 000 latu, kā plānots. Valsts piešķirumi turpina samazināties un kopā ar Rīgas domes pabalstu bija tikai 8,6% no kopējiem 2011. gada ienākumiem. Privātie ziedojumi 2011. gadā bija 84% no kopējiem OMB/OMFA ienākumiem. Tāpēc OM darba turpināšanai tāpat kā līdz šim ir nepieciešams mūsu atbalsts.

Augustā OM ieguva UNESCO atzinību programmā „Pasaules atmiņa” par Sibīrijā rakstītām vēstulēm uz bērza tāss.

OMFA sēdes dalībnieki; no kreisās: Ilze Švarca, Silvija Rutenberga, Irēne Lazda, Paulis Lazda, Daina Albertiņa, Ēriks Kākulis

Ar Latviešu fonda atbalstu OM darbinieki Lelde Neimane un Aivars Reinholds sešas nedēļas ASV vidienē vāca mutvārdu vēstures liecības no latviešiem Čikāgā, Milvokos, Mineapolē, Grandrapidos, Kalamazū un beidza savu darba ceļojumu, divas nedēļas pavadot Garezerā.

OMFA pateicas PBLA un tās valdes priekšsēdim Jānim Kukai-

nim, 2013. gadu izsludinot par Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja gadu. Latvijas valsts prezidents Andris Bērziņš ir piekritis kļūt par OM goda patronu. OM 2013. gada 1. jūlijā svinēs 20 gadu jubileju.

OMFA pateicas ASV latviešu sabiedrībai par devīgo atbalstu OM darbam, un ceram uz tikpat dāsnu atbalstu arī nākotnē. Mēs priecājamies par Grandrapidu latviešu tradīciju atcerēties 1941. gada 14. jūnijā aizvestos kopīgā visu

organizāciju un draudžu sarīkojumā Dr. Zigfrīda Zadvinska vadībā. Šī sarīkojuma ienākumi, katru gadu apmēram 5000 dolāru, tiek ziedoti OM Izglītības programmai. Mēs aicinām visas latviešu ASV kopienas sekot Grandrapidu latviešu piemēram.

OMFA priekšsēde
Ilze Švarca (*Schwartz*)

Doņam Daukstum 90 gadu

Foto: www.apollo.lv

Doņam Daukstum, vienam no visvecākajiem ministrantiem katoļu baznīcā Amerikā, nesena apritēja 90. mūža gads. Viņš kalpoja baznīcā, būdams ministrants, ar lielākiem vai mazākiem pārtraukumiem jau no septiņu gadu vecuma. Vispirms Augstkalnes baznīcā, pēc tam Aglonas bazilīkā.

Doņam Dauksts dzimis 1922. gada 18. septembrī Višķos, Latgalē un mācījās vietējās skolās. Otrā

pasaules kara laikā iesaukts armijā un, kara kapellāniem apmeklējot kaŗaspēka vienības, bija ministrants. Kara beigās Doņam nokļuva Vācijā, no turienes izceļoja uz Angliju, vēlāk uz Kanadu. Paziņa Anna Putāne no Višķiem ar savu ģimeni arī no Vācijas izceļoja uz Ameriku, apmetoties uz dzīvi Grandrapidos, Mičigenā. Te Doņam Dauksts un Anna Putāne atjaunoja seno draudzību un 1955. gadā apre-

cējās. Ģimenē ir četri bērni – Jānis, Lūcija, Monika un Vanda. Anna Dauksta strādāja maiznīcā, Doņam Dauksts – autobūves rūpnīcā, cenšoties sagādāt līdzekļus bērnu izglītībai.

Doņam Dauksts atsāka kalpot par ministrantu Grandrapidu latviešu katoļu draudzē 1982. gadā un dara to jau 30 gadu, neplānojot savu darbu pārtraukt.

Doņam un Anna Dauksti visus šos gadus bijuši aktīvi, viņi atbalstīja visas lielākās Grandrapidu latviešu organizācijas, tostarp latviešu katoļu draudzi. Dauksti apmeklēja gandrīz visus Grandrapidu latviešu organizāciju un draudžu sarīkojumus. Anna Dauksta ar meitām dziedāja koŗos, piedalījās gandrīz visos vispārējos Dziesmu svētkos Amerikā un Kanādā. Monika ilgus gadus vadīja vietējo Grandrapidu jaukto kori un vīru kori, vairākos Dziesmu svētkos un koŗu koncertos bijusi diriģente.

Godinot Doņu Daukstu 90 gadu jubilejā, priesteris Aijubs Nasers 16. septembrī latviešu

Sēž no kreisās: priesteris Deniss Morrovs, Doņam Dauksts, priesteris Aijubs Nasers; aizmugurē Zigfrīds Zadvinskis un Anna Dauksta

draudzē celebrēja svēto misi, izlūdzot Dieva svētību Daukstu ģimenei.

Pēc dievkalpojuma visi tika aicināti pie Daukstu un Sālzemnieku sagādātā bagātīgā mielasta galda, uz koŗa netrūka pat Skrīveru „Gotiņu” un rupjmaizes, ko bija atvedusi jaunākā meita Vanda, kas ar ģimeni

pārcēlusies uz dzīvi Latvijā. Bija daudz apsveicēju no tuvienu un tālienes. Jubilāru apsveica Grandrapidu latviešu katoļu draudzes administrators Dr. Zigfrīds Zadvinskis, draudzes dāmu komitejas priekšiece Pauline Zadvinska jubilāram pasniedza rozes.

Z. Zadvinskis

Pārdomas par Kārli Ulmani un Raimonda Staprāna lugu „Gūsteknis pili”

ASV un Kanadā viesojās Dailē teātra aktieri, izrādot Raimonda Staprāna lugu „Gūsteknis pili” (lugas teksts publicēts *Jaunās Gaitas* 268. nr., 2012. g.). Taču nav tiesa, ka R. Staprāns lugas tekstā ietilpinājis pils komandanta Oskara Neimaņa piezīmes. Patiesībā piezīmes par prezidenta Kārļa Ulmaņa pēdējiem

Vācijā varu ieguva demokrātisku vēlēšanu rezultātā.

Tai pašā laikā ārkārtīgi asiņaina diktatūra valdīja Padomju Savienībā un hitleriskajā Vācijā, kas savos oficiālos valsts nosaukumos ietilpināja arī sociālisma vārdu. Hitleris savu partiju pat nosauca par strādnieku partiju „Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei” (Nacionālsociā-

ka daži ļoti prominenti Latvijas sociāldemokrātu darbinieki, piemēram, Ansis Buševics sadarbojās ar komunistiem, iestājās komunistu partijā. Hitleriskās Vācijas bruņotajiem spēkiem iebrūkot Latvijā, A. Buševics kopā ar daudziem komunistiem evakuējās uz Krieviju, kur 1943. gadā miris.

Ulmaņa laikā intensīvu pagrīdes darbību Latvijā veica hitlerieši. Hitleriskās Vācijas režīma atbalstītās darbības rezultāta baltvācu jaunatne gandrīz pilnīgi tika hitlerizēta. Vācijā tolaik bija padomju „Sakaru komitejām ar tautiešiem ārzemēs” līdzīgas iestādes, kas aicināja baltvācu jaunatni ciemoties hitleriskajā Vācijā, apgādāja ar propagandas materiāliem un visādā veidā to indoktrinēja. Hitlera valdības iestādes slepeni fināncēja arī ilggadīgo Rīgas vācu avīzi *Rigasche Rundschau*, lai tā kļūtu labvēlīga hitleriskajai Vācijai. Rezultātā baltvācu kopiena Latvijā 30. gadu beigās nokļuva hitleriski noskaņotu personu vadībā.

Nebija arī nekāds noslēpums, ka jau pēc 1905. gada revolūcijas un pēc Pirmā pasaules kara daudzi uz Vāciju pārcēlušies baltvācieši vēlējās likvidēt Latvijas valsti, lai tur atjaunotu baltvācu privilēģijas Vācijas virskundzībā. Zīmīgi, ka visu Latvijas Saeimu baltvācu kopienas deputāts Pauls Šīmanis bija antihitlerietis un neizbrauca kopā ar daudziem citiem savas kopienas brāļiem un māsām uz poļiem atņemtajiem un Vācijā iekļautajiem apgabaliem.

Hitleriskai pagrīdei simpatizēja arī pārkoņkrustieši un tiem radnieciskās aprindas, atbalstot daudzas Vācijas nacionālsociālistu idejas. K. Ulmanis Pērkoņkrusta organizāciju tā agresīvā antisemitisma un citu iemeslu dēļ bija slēdzis. Tās vadonis Gustavs Celmiņš tika apcietināts un izraidīts no Latvijas. Sava veida paradokss, ka vācu okupācijas pašā sākumā G. Celmiņš bija ar mieru sadarboties ar hitlerisko režīmu, bet vēlāk kļuva par tā pretinieku un tika ieslodzīts koncentrācijas nometnē.

Manuprāt, Latvijas valdība Ulmaņa režīma laikā bija samērā labi informēta par komunistu un hitleriešu nelegālajām izdarībām, kaut arī to pie lielā zvana nedrīkstēja kārt, jo tas neapšaubāmi izraisītu oficiālus PSRS un Vācijas valdības protestus.

Ideālas demokrātijas tai laikā nebija arī Amerikas Savienotās Valstis un pat Anglija. Starpcitu, Franklins D. Rūzvelts kādu laiku pat apbrīvoja Musolini, tāpat kā Vinstons Čērčils. Pēc Otrā pasaules kara, kad latviešu bēgļi iebrūca ASV, melnādainie dienvīdu pavalstis, un ne tikai tur, tika smagi diskriminēti, un visiem ASV iedzīvotājiem nebija bals tiesību. Mūsdienās nesimpatiskas šķiet dažas Ulmaņa režīma laika izdarības un vadoņa cildināšana, ceļot godavārtus utt., bet derētu atcerēties, ka līdzīgā veidā vēlēšanu kampaņās godināja Rūzveltu, kā arī citus autokrātus daudzās Austrumeiropas valstīs, nemaz nerunājot par hitlerisko Vāciju un Padomju Savienību.

ierīkošanu Igaunijā. Padomju Savienības armija jau 17. septembrī bija iebrukusi Polijā, gandrīz vienlaikus ar līdzīgu Vācijas kaņķspēka iebrukumu. Somijas valdība atteicās piekāpties Staļina ultimātam, padomju armija 30. novembrī bombardēja Helsinkus, un tās bruņotie spēki iebruka Somijā. Pēc ļoti varonīgām cīņām somiem tomēr bija jākapitulē, nesāņemot nekādu atbalstu no rietumu lielvalstīm, kuŗu prioritāte bija cīnīties pret Hitlera armiju. Padomju armija 1940. gada 17. jūnijā iebruka Latvijā un samērā vienlaikus arī Igaunijā un Lietuvā.

Beigās jautājums – kā gan attiecīgajā laikmetā Latvijā varēja būt ideāla demokrācija un kā Otrā pasaules kara notikumu gaitā gūsteknis pili varēja novērst nelaimi Latvijai? Ir vairāk nekā skaidrs, ka Ulmanim nebija nekādu ilūziju par Staļina un Hitlera nolūkiem. Tam pierādījums ir Latvijas valdības 1940. gada 18. maijā piešķirtās ārkārtējās pilnvaras Latvijas sūtņiem An-

Vēsturisks attēls. Kārlis Ulmanis 1930. gadu beigās

brīžiem Rīgas pili uzrakstīja O. Neimaņa dēls Viktors, protams, daļēji vadoties no tēva atmiņām un piezīmēm. Uz faktuālām nepareizībām šajās piezīmēs norādījis profesors Haralds Biezais apcerē „Meditācija par *Es palikšu savā vietā, jūs palieciē savās*”, kas iespējama grāmatā „Šķautnes” (ASV, Gaujas apgāds, 1983). Pēc ļoti pamatīgas Neimaņa piezīmju analīzes profesors H. Biezais secina: „Neimaņa atmiņu stāstam ir ļoti zema ticamības pakāpe.” Līdz ar to ļoti zema ticamības pakāpe ir arī daudziem it kā faktiem R. Staprāna lugā. Protams, tas nebūt nenozīmē, ka lugai „Gūsteknis pili” nav mākslinieciskas vērtības un tā nerosina domāt. Labi zināms, ka neskaitāmi izcili autori ir jaukuši un jauc faktus ar fantāziju, piemēram, Šekspīrs ar Rainis.

Par Ulmani un viņa režīmu pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma domājot, jāatgādina, ka parasti to mēdz apcerēt tikai latviskās sakarībās. Labāk viņa režīmu var izprast, salīdzinot ar kaimiņzemēm. Autoritārs režīms Ulmaņa laikā un vēl agrāk bija arī citās Austrumeiropas valstīs, Igaunijā un Lietuvā pat daudz agrāk nekā Latvijā. Paradokss ir arī, ka Musolini Itālijā un Hitleris

listiskā vācu strādnieku partija). Aizritējušā gadsimta 20. gadu beigās un 30. gados komunistiskā Krievija un hitleriskā Vācija ar dažādiem nelegāliem līdzekļiem mēģināja graut Latvijas neatkarību. Maskavā pat īpašā augstskolā sagatavoja pagrīdes darbiniekus Latvijai, kuŗu nolūks bija iedragāt tās neatkarību. Par to ir plašas ziņas Daugavpils universitātes mācībspēka Vitālija Šaldas grāmatā „Latvieši Maskavā 1923-1938” (2010., 533 lpp.). Pēc Padomju Savienības tā dēvētās sabrukšanas, kad uz neilgu laiku turienes arhīvos bija iespējams piekļūt svarīgiem dokumentiem, Jeila (*Yale*) universitātes apgāds ASV publicēja virkni sējumu ar dokumentāciju, kā Padomju Savienība gan ar naudas, gan rekvizēto dārglietu sūtījumiem atbalstīja komunistu pagrīdi dažādās valstīs, arī Latvijā.

Komunisti mēģināja iefiltrēt Latvijas sociāldemokrātu partijā, un tas daļēji arī izdevās. Pāršķirstot sociāldemokrātu gadagrāmatas, kuŗas iznāca līdz 1934. gadam, redzams, ka tās ar lieliem sludinājumiem atbalstīja Padomju Savienības *Meždunardnaja Kņiga*. Šajās gadagrāmatās rakstus ievietoja virkne pagrīdes komunistu, arī tādi, kuŗi pēc krievu okupācijas kļuva vēl aktīvāki. Nav arī noslēpums,

Foto: Gunārs Janaitis

Skati no Dailē teātra izrādes „Gūsteknis pili”

Ulmaņa režīma laikā nevienam politisko ienaidnieku nenogalināja. Skumji, ka viņš parakstīja Padomju Savienības uzspiestos kapitulācijas dokumentus. Tādus parakstīja arī Igaunijas un Lietuvas valstsvīri.

Starp citu, igauņi pirmie, nesazinoties ar Latvijas valdību, 1939. gada 29. septembrī parakstīja līgumu par krievu militāro bažu

glijā un Amerikas Savienotajās Valstīs nepieciešamības gadījumā rīkoties Latvijas valsts valdības vārdā un arī Latvijas zelta krājumu nosūtīšana uz Angliju. Ulmanis ar savu izrīcību, Padomju Savienībai okupējot Latviju, vēlējās novērst asinsizliešanu Latvijā. Īslaicīgi tas viņam izdevās, bet diemžēl tikai īslaicīgi.

Jānis Krēšlīšs, Sr.

Edgars Žanis Elferts aizsaulē

Labo cīņu esmu izcīnījis, skrējienu esmu pabeidzis, ticību esmu turējis. Atliek man tikai saņemt taisnības vainagu, ko mans Kungs, taisnais tiesnesis, dos man viņa dienā. (2. Tim. 4: 7-8a)

Sietlas latvieši un daudzi amerikāņu draugi 25. augustā pulcējās latviešu baznīcā, lai atvadītos no Edgara Elferta, ilggadējā latviešu sabiedrības darbinieka un patriota, kas 14.

augustā 98 gadu vecumā aizvēra acis uz mūžu. Dievkalpojumā mācītāja Daira Cilne pastāstīja par E. Elferta dzīvi, uzsverot viņa lielo patriotismu, tēvzemes mīlestību un cīņu par Latviju Otrā pasaules kara laikā. Viņa meita Maija Ērkes (*Eerkes*) un māsa meita Kristīne Gilmore ar lielu sirsniību un arī ar humoru kavējās atmiņās par savu tēvu un tēvoci. Atvadu vārdus teica un pateicās par E. Elferta kalpošanu latviešu saimei draudzes priekšnieks Andrejs Zāmelis, Latviešu biedrības Vašingtonas štata priekšsēde Sarmīte Dāvidsone, Pensionāru kopas priekšsēdis Edvīns Circeņis un Rietumkrasta latviešu izglītības centra vadītājs Jānis Rogainis.

Pēc piemiņas dievkalpojuma ģimene aicināja uz mielastu latviešu centra zālē. Viesi nodziedāja Edgara Elferta iemīļoto dziesmu ar Tirmalietes vārdiem „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme”. Zālē uz ekrāna varēja vērot fotografijas, kurās attēlota Edgara dzīve. Tika nolasītas līdzjutības vēstules, kurās bija atsūtījuši Vilis Vītols no Rīgas, Valdis Kārklis no Vašingtonas, D. C., un Edgara krustdēls Artūrs Rūsis no Kalifornijas. Izvadītāji kavējās atmiņās par šo vienreizējo cilvēku, kas tik ilgus gadus bija viens no Sietlas latviešu sa-

biedrības stūrakmeņiem. Gandrīz līdz pēdējai dienai E. Elferta prāts bija možs. Šī gada februārī viņš vēl piedalījās tautas nobalsošanā par valsts valodu. Sietlas latviešu sabiedrībai pietrūks viņa padoma un pamācību.

Edgars Elferts dzimis 1914. gada 28. martā Ukrainā, uz kuriem viņa vecāki Vilis un Jūlija Elferti bija devušies Pirmā pasaules kara laikā. Tēvs tur bija nodarbināts mežniecībā. Pamatizglītību Edgars ieguva Rīgā. Rīgas tehniskajā skolā viņš mācījās ķīmiju, pēc beigšanas strādāja Valsts elektrotehniskajā fabrikā (VEF), kur gatavoja kaļam svarīgas baterijas. Tai laikā fabrikā ražoja arī pasaulē mazāko fotoaparātu *Minox*.

E. Elferts beidza Latvijas kara skolu ar virsnieka pakāpi. Otrā pasaules kara laikā viņa galvenais mērķis bija Latvijas neatkarības saglabāšana. Viņš cīnījās Latviešu leģionā, lai aizsargātu savu valsti no Krievijas komunistiskā režīma. Smagi ievainots, viņš veselējās Vācijā, kur, kaļam beidzoties, satika radus pārvietoto personu (DP) nometnēs Bavārijā. Trīs gadus viņš strādāja amerikāņu armijas apsardzes dienestā, kas pārzināja DP nometnes.

Saņēmis luterāņu baznīcas galvojumu, Edgars Elferts 1950.

gadā iecelja ASV, apmetoties uz dzīvi Sietlā. Viņš 1953. gadā salaulājās ar Rasmu Zemgali, nākamā gadā piedzima meita Maija. Pēc vairāku gadu smaga fiziska darba laukos un uz būvēm E. Elferts dabūja darbu firmā *Boeing*, kur pārbaudīja instrumentu kalibrēšanu un strādāja 22 gadus līdz pensijai 1979. gadā. Viņš bija lepnis par paveikto darbu un par daudzām saņemtajām godalgām.

Visus trimdas gadus E. Elferts nemitīgi cīnījās par Latvijas neatkarību. Viņš bija amatos vairākās organizācijās, kuŗas atbalstīja šo mērķi, un bija augstu novērtēts, aktīvs darbinieks Sietlas latviešu sabiedrībā. Kopš latviešu ev. lut. draudzes dibināšanas 1950. gadā viņš bija tās loceklis un darbojās draudzes valdē un padomē. Sietlas latviešu biedrībā Vašingtonas štata E. Elferts bija dažādos amatos, ilgus gadus biedrīnis. Līdz 1999. gadam viņš bija draudzes un biedrības arhivārs. E. Elferts daudzkārt pārstāvēja Vašingtonas latviešu ALAs pilnsapulcēs, bija Latvijas brīvības fonda un Daugavas Vanagu apvienības pārstāvis. Būdamis Latvijas patriots, viņš arī mīlēja savu mītnes zemi. Pie ģimenes mājas ASV valsts svētkos lepnī plīvoja Amerikas karogs, jo E. Elferts rūpīgi ievēroja likumus

un aicināja citus darīt to pašu.

E. Elferts bija neatlaidīgs vēstulū rakstītājs gan latviešu, gan amerikāņu organizācijām. Gadiem ilgi viņš centās skaidrot Vašingtonas pavalsts kongresa locekļiem un citiem politiķiem par netaisnībām, kādas latviešiem bija jāpārdzīvo. Vēstuli pabeidzis, viņš to nekavējoties nosūtīja un nepacietīgi gaidīja atbildi.

Pēc pensionēšanās Edgars un Rasma Elferti devās ceļojumā uz Venecuēlu un Austrāliju, lai tiktos ar radiem un seniem draugiem, kas kara laikā bija izkļīduši pa pasauli. Dažus gadus pēc dzelzs priekšvara sabrukšanas, 1994. gada jūlijā, Edgars, kopā ar meitu Maiju un znotu Alvinu apmeklēja savu tēvzemi Latviju.

Edgara Elferta garais mūžs bija veltīts mīļajai Latvijai, ģimenei un draugiem visā pasaulē. Viņš pārdzīvoja sievu, abas māsas un daudzus laika biedrus. Viņu vienmēr ar mīlestību atcerēsies meita Maija ar vīru Alvinu, krustdēli Jūlijs Elferts un Artūrs Rūsis, krustmeita Dace Magnesa, radi Līne Vestberga, Kristīne Gilmore, Artūrs Elferts, Pēteris Elferts, Silvija Harbora (*Harbour*), Ērika Vats (*Watts*), Elmārs un Cecīlija Zemgaļi, draugi un Sietlas latviešu saime.

No sensena drauga atvadoties

starp citiem bija slaiks limbažnieks Rainis Bērziņš, kas šķita ļoti simpātisks. Sākās draudzība, kas turpinājās līdz šā gada 11. augustam, kad Rainis aizgāja mūžības ceļos.

Studiju laikā Rīgā dzīvojām netālu viens no otra, anatomijā preparējām to pašu liķi, kopā slēpojām Mežaparka priedēs, kopā vācu okupācijas laikā rīkojām mājas ballītes, kas turpinājās visu nakti, jo tikai piecos no rīta drikstēja rādīties uz ielas un vadīt savas meitenes mājās.

Mūsu grupā bija arī ventspilnieks Kārlis Zvejnieks, un mūsu triju dzīves savijās kopā uz nākamām 70 gadiem. Bijām viena vecuma: tikai četru mēnešu starpība starp jaunāko un vecāko. Pēc trīs studiju gadiem visi tikām iesaukti leģionā, visi kopā kritām gūstā Putlosā. Gan jāmin, ka Rainis izgāja Cēdelgēmas gūstekņu nometni, no kā mēs ar Kārli izvairījāmies. Mēs kopā studējām un reizē beidzām Minsteres Universitāti. Visi trīs izceļojām uz ASV, mēs ar Raini pat bijām uz tā paša kuģa, Amerikā gadiem strādājām tanī pašā pavalstī – Dienviddakotā, gan katrs savā pilsētā.

Dakotas tukšajos ceļos dažī simti jūdzes neskaitās liels at-

tālums, tā nu tikāmies it bieži. Rainis bija mednieks un maksšķerņnieks, un tur mums bija daudz kopīgu gaitu. Viņš bija lielisks putnu mednieks. Likās, ka viņš varēja nemērķējot izšaut gaisā, un kāds fazāns ielidoja viņa šauto skrošu kūlī. Viņa citas mīlestības bez kundzes Veltas bija pavārmāksla un fotografija.

Rainis bija labs ģimenes ārsts, kas sekoja jaunākajiem medicīnas sasniegumiem un ļoti rūpējās par saviem pacientiem. Mūsu prakses laiks sakrita ar to, ko es saucu par "medicīnas ziedu laikiem". Sākuma gados mēs pat vēl gājām mājas vizītēs, un par vizītēm mūsu darba kabinetā mēs prasījām \$ 3.00!

Nebija daudz visādu programmu, kas tagad sarežģī dzīvi un praksi. Lai bērniem būtu labāka izglītība, Rainis pārcēlās uz Mineapoli, un dažs labs latvietis vēl atcerēsies viņu kā savu ģimenes ārstu. No Bērziņu bērniem vecākā meita Ilze ir ir veterinārārste, Inta un Uldis ārsti – speciālisti. Uldis ir Latvijas goda konsuls Oregonā.

Pēdējie dzīves gadi Rainim nebija viegli, jo veselība ļoti kliboja. Pēdējo dzīves gadu viņš pārcēlās pie meitas uz Čikāgu, kur arī beidzās viņa mūža ceļš.

Mīlais, ilggadīgais draugs, lai Tev ir vieglas svešās zemes smiltis!

Dr. Paulis Dzintars

Par dzimteni dziesma man skan

Kalamazū 31. augustā mūžībā aizgājusi Gaida Minka, dz. Ruņģe. Viņa dzimusi Rīgā 1928. gada 1. janvārī, bet bērnību pavadījusi Vaives pagasta „Mendes” mājās. Saimniecība prasījusi daudz darba roku, un tā mazajai Gaidai jau agri sākušās lauku darbu gaitas. Vācu armijai atkāpjoties, līdz ar bēgļu straumi nonākusi Libekā, kur pēc II pasaules kara apmeklējusi latviešu ģimnaziju Mēzenes DP nometnē. Nometnei likvidējoties, pārcēlusies uz Neištati (*Neustadt, Schleswig-Holstein*) un turpinājusi skolas gaitas Baltiešu ģimnazijā. Kā Libekā, tā Neištātē arvien dziedājusi korī un Neištates ģimnazijas meiteņu ansambli diriģenta Roberta Zuikas vadībā. R. Zuika, atcerēdamies viņas dzidro balsi, Gaidu piemin ar sirsniību. Ar dziļu draudzību Gaidu pieminēs arī viņas toreizējie skolas biedri. DP nometnēm izirstot, 1950. gadā izceļojusi uz ASV un apmetusies Mičiganas štata, pēc īsa laika Kalamazū, pilsētā, kur atradusi darbu Bordžesa (*Borgess*) slimnīcā. Jau drīz stājusies kuŗa „Dziesmu Vairogs” rindās, sākusī darboties vietējās latviešu organizācijās. 1951. gada 18. novembrī slēgusi mūža derību ar Alfredu Minku, aktīvu DV organizācijas

valdes locekli. Arī Gaida iesaistījies vietējā Daugavas Vanadzū darbā, veidkama gan palīdzības darbus, gan saimnieciskos uzdevumus organizācijas sarīkojumos. Kuŗš gan neatcerēsies Gaidiņas gardos cepumus! Viņas čaklās rokas darbojušās Rokdarbnieču kopā, kur radušies baltie darbi, latvisko rakstu greznotie spilveni un kamzoļi. Ģimene sakuplojusi ar trim dēliem Imanu, Arni, Mārtiņu un un meitu Zaigu, septiņiem mazbērniem un diviem mazmazbērniem. Vecākais dēls, advokāts Imants Minka, arvien rosīgs latviešu organizācijās – KLB un Apvienotā draudzē. Kaut arī viņa dzīvesbiedre ir cittautiete, katru svētdienu sūta savus bērnus Andreju un Viktoriju Kalamazū latviešu skolā. Meita Zaiga ir mākslas katedras profesore Blakhauka (*Blackhawk, IL*) kolledžā. Kaut arī stāvējusi plecu pie pleca savam dzīvesbiedram, bērni, mazbērni un mazmazbērni arvien bijuši Gaidas dzīves centrā, sagādādami viņai lielu prieku un gandarījumu, tāpat kā sirdī dziļi noglabātie dzimtenes baltie bērzi un dziesmas.

Aizgājēja pārpelnota un apglabāta Riversaides kapsētas latviešu nodalījumā.

Ilze Liepiņa-Šimane

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

• 27. septembrī plkst. 7.00 Latviskā mantojuma fonds Trimdas draudzes sēžu zālē (58 Irving Street, Brookline) aicina uz Latvijas Nacionālās mākslas muzeja izstāžu kurātores Dr. Daces Lambergas referātu „Klasiskais modernisms – ieskats mākslas grāmatu tapšanā. Jēkabs Kazaks (1895-1920), Valdemārs Tone (1892-1958), apgāds Neputns. Ieejas ziedojums \$8.00.

CIEMS LATVIJA (MI)

• 22. septembrī plkst. 4.00 ciema Latvija 45. gada svētki un koņa „Ciema balsis” 25. gada svētki. Būs programma un cieņasts.

ČIKĀGA (IL)

• 20. septembrī plkst. 11.00 Miķeļa tirgus latviešu namā (4146 N. Elston Ave). Ieeja brīva, pusdienas \$10.00. Plkst. 3.00 filmas „Mazie laupītāji” izrāde par vismaz 7 dolaru ziedojumu; bērniem ieeja brīva.

DETROITA (MI)

• 7. oktobrī plkst. 11.30 pēc dievkalpojuma Sv. Pāvila draudzes sabiedrisko sarīkojumu zālē (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) Rudens bazārs un Pļaujas svētki. Būs pārsteiguma priekšnesums, pusdienas, izloze, sadraudzība. Draudzes dāmu komiteja aicina piedalīties un atbalstīt šo ilggadējo tradīciju.

FILADELFIJA (PA)

• 22. septembrī plkst. 6.30 vakarā Filadelfijas Daugavas Vanagu apvienības Rudens balles Brīvo latvju biedrības telpās. Aukstā galda vakariņas, *Billy Aust* deju mūzika; dalības maksa (vakariņas un balles) \$30. Vēlams iepriekš pieteikties, zvanot apvienības priekšniekam. tālr.: 484-842-1498.

• No 28. līdz 30. septembrim Latviešu fonda „Nedēļas nogale nākotnei”. Piektdien, 28. septembrī, visi ir aicināti uz “saudraudzības stundu” Brīvo latvju biedrībā, sākot no plkst. 7.00 vakarā. Sestdien, 29. septembrī plkst. 1.00 līdz 5.00 pēc pusdienas atklāta Latviešu fonda gada sapulce. Sabiedriskajā daļā (\$25) pēc pilnsapulces, plkst. 5.30 pēc pusdienas, Vaira Paegle uzrunās mūs ar tematu “Politiskais dialogs Latvijā: vai pazudis tulkojums?” Sekos Sandras Milevskas sagatavots īpašs dzejas cēliens, veltīts latviešu protesta dzejai laika gaitā. Ap 7.30 sēdīsimies pie Intas Grundes sagatavotā vakariņu galda un vakariņu gaitā ik pa brīžam uzklāsim Latviešu fonda padomes uzstādītu jautājumu par fonda vēsturi un mēģināsim to

atbildēt. Sekos saviesīgā dzīve. Svētdien, 30. septembrī, no plkst. 12.00 – atvadu pusdienas (“brunch”) un pēcpusdien, plkst. 2:00 Solveiga Miezīte teiks ievadvākus video ierakstam, kurš tapa Rīga 2012. g. 29. jūnijā Zigurda Miezīša piemiņas sarīkojuma laikā, VEF kultūras namā. Pilnīgāka informācija – girtszeidenbergs@comcast.net, 302 529 7442, Skype: ‘girtszeidenbergs33’

• 2. oktobrī plkst. 11.00 pensionāru kopas saiets Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th Street). Programmā – valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par neseniem notikumiem, referāts; beigās dzimumdienu svinēšana un kafijas galds. Viesi laipni gaidīti.

KLĪVLANDE (OH)

• 3. oktobrī pensionāru saņāksme.

• 7. oktobrī Pļaujas svētki.

• 12. oktobrī Koncertapvienības koncerts.

• 13. un 14. oktobrī LELBAS Vidienes apgāla konference.

• 17. oktobrī pensionāru saņāksme.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 22. septembrī plkst. 1.00 nama talka (1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704).

• 29. septembrī plkst. 4.00 nama 39. gada svētki.

• 21. oktobrī plkst. 12.30 draudzes bazārs.

DKLB informācijas tālr.: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timeklī: www.biletens.com

MILVOKI (WI)

• 23. septembrī plkst. 12.00 draudzes Rudens sarīkojums latviešu namā (8845 W. Lynx Ave. Milwaukee, WI 53225).

ŅUJORKA (NY)

• 22. septembrī plkst. 2.00 Ņujorkas Daugavas Vanagu apvienība atklās 2012./2013. gada sezonu (115 W. 183 Str.), izrādot producentes Antras Cilinskas dokumentārfilmu „Par mani, draudziņ, nebēdā!” (Jura Podnieka studija) par „Čikāgas piecišiem”. Filmai pievienots „Čikāgas piecišu” 50 gadu jubilejas 30 minūšu koncerts Nacionālā teātrī Rīgā. Saimnieces Terezes Apsītes gatavotas pusdienas; virtuvē varēs iegādāties dažādus mājās gatavotus gardumus. Dalības maksa \$15.00.

• 23. septembrī no 12.00 līdz 5.00 Latvijas goda konsulāta izstādē 92Y Street Fest „International Way” Lexington Avenue starp 91. un 92. ielu. Izstādē Latvijas Valsts vēstures archīva pētniece Rita Bogdanova parādīs video filmu un pastāstīs par archīva dokumentu kolekciju

un kā šo informāciju katrs var izmantot, lai pētītu savas ģimenes ciltskoku.

• 29. septembrī, no plkst. 12.00 līdz 5.00 lietoto mantu tirdziņš DV namā (115 West 183rd Street). Tautieši lūgti ziedot liekos traukus, mājaiemniecības piederumus, aparātus un rotālietas; ziedotās mantas lūgums nogādāt DV namā dažas dienas pirms tirdziņa, lai tās varētu notīrīt un sakārtot. Informācija pa tālr.: 908-277-1251.

• 30. septembrī Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš cieņosies Salas baznīcā (4 Riga Lane, Melville NY). Pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30 no rīta, prezidenta uzruna, prezidents atbildēs uz jautājumiem. Pļaujas svētku sarīkojumā fagotista Kārļa Vilciņa mūzikā programma. K. Vilciņš beidzis Ohaijo pavalsts augstskolas mūzikas fakultāti, maģistra gradu ieguvis Manhatanas mūzikas skolā, astoņus gadus *Houston Grand* operas orķestrī bijis galvenais fagotists un pēdējos divus gadus spēlējis Ročesteras fiilharmonijas orķestrī. Sarīkojuma beigās siltas pusdienas, kafija; izloze „Uz kārā zoba”. Visi laipni lūgti.

SAGINAVA (MI)

• 14. oktobrī plkst. 3.00 Sagiņavas draudzes gadskārtējais bazārs baznīcas lejas telpās (128 N. Elm, Saginaw, MI 48602); būs tirdziņš, pusdienas, kafijas galds, dziedāšana un izloze. Visi laipni ielūgti.

Sv. PĒTERSBURGA (FL)

• 2. oktobrī, plkst. 10.00 Biedrības namā Biedrības valdes sēde.

• 13. oktobrī, plkst. 10.00 *Daugavas Vanagu apvienības Floridā* gadskārtējais pikniks „War Veterans Memorial Park”, 9600 Bay Pines Blvd. N. nojumē Nr. 4.

Ieejas vārti parkā pie 94th Street N. Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desiņām, sutinātiem skābiem kāpostiem un vēsu dzērienu gādās vanadzies un vanagi.

(Turpināts 22. lpp.)

Pārdodu īpašumu

Talsu novadā, skaistā vietā – māja, saimniecības ēkas, zeme un mežs 78,5 ha.

T. 371 26359770

Pārdod labiekārtotu 3 istabu dzīvokli (88.7m²), tuvu centram, Pārdaugavā 1. stāvā, apsargātā mājā un pagalmā. Zvanīt:

Rīgā 371 28895541 – E. Lismanis
ASV 305 7316226 – A. Muižnieks

Meklējam pārvaldnieku Salas baznīcai,
Melville, NY. Brīvs dzīvoklis un atalgojums.
Zvaniet 631-253-3943 vai
sūtiet e-pastu: kanceleja@nydraudze.org.

The NY Latvian Ev. Luth.
Long Island Church in Melville, NY
seeks a caretaker for the church.
Free apartment and salary.
Call 631-253-3943, or e-mail: kanceleja@nydraudze.org.

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš cieņosies

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville, NY
Svētdien, 30. septembrī,
dievkalpojums 10:30 no rīta

Prezidenta uzrunai un jautājumiem
sekos

Pļaujas svētku sarīkojums Mūziķa Kārļa Vilciņa “bassoon” uzvedums

Siltas pusdienas, kafija un izloze “Uz kārā zoba”
Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja

URNU IZVADE un DIEVKALPOJUMS BRĀĻU KAPOS KATSKILOS

SVĒTDIEN, 2012. G. 7. OKTOBRĪ

• Urnu izvades **sākums plkst. 12os**, kam sekos dievkalpojums, ko vadīs prāvests Oļģerts Sniedze.

• Pēc svētdienas dievkalpojuma aicinām ikvienu uz **siltām pusdienām Rotā** (cena \$16) (kur arī var dabūt naktmājas) - tel. (518) 589-9878.

• **Sestdienas vakarā, 6. oktobrī** kapos notiks svečtīšu dievkalpojums, kas sāksies ar krēslas iestāšanos.

• Izvadāmās urnas lūdzam **pieteikt un nogādāt līdz 4. oktobrim** kopā ar “Cremation Certificate” un “Death Certificate”. Variet izmantot Certified vai Registered US Mail, FedEx, UPS vai kādu citu drošu piegādes veidu lai nosūtītu uz:

Latvian Memorial Park,
PO Box 8, 82 Rota Road
Elka Park, NY 12427
tel.: (518) 589-5597

Papildus informācijai, lūdzu apciemojiet mūsu mājas lapu:

www.latvianmemorialpark.org
epasts: info@latvianmemorialpark.org

Nākamā izlave 2013. g. 26. maijā.

Brāļu kapu pārvalde

APDROŠINĀJUMI

IZDEVĪGI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI
KOPŠ
1952. GADA

215.635.4137
info@LRFA.org
www.LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

Sv. PĒTERSBURGA (FL)

• 16. oktobrī, plkst. 13.00 Biedrības namā videoizrāde – pēc Vizmas Belševicas stāsta motīviem veidotā Rīgas Kinostudijas mākslas filma – komēdija „Tās dullās Paulīnes dēļ”. Lieliski aktieri, labs humors! Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums sākot ar \$3.00.

• 21. oktobrī, plkst. 12:00 pie Biedrības nama *Jānis Vārpsalietis* savāks sāpīgus nosūtīšanai uz Latviju. Tie Latvijā tiks nogādāti uz Ziemassvētku laiku. Iepriecināti radus un draugus svētkos Latvijā!

VAŠINGTONA (DC)

• 23. septembrī pēc dievkalpojuma *Oktoberfest* laukumā aiz latviešu nama (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121). Būs cienasts, atspirdzinājumi, mūzika. Lidz ar šo sarīkojumu sāksies līdzekļu vākšana. Padome un Līdzekļu vākšanas komiteja aicina draudzes locekļus un labvēlus atbalstīt draudzes Piebūves fondu ar solījumu piedalīties „\$15 mēnesi” akcijā. Ieejas ziedojums, kas tiks veltīts draudzes nama Piebūves fondam, ir \$25 pieaugušajiem. Bērniem ieeja brīva. Tie, kuŗi pieteiksies 2012.-13. gada akcijai un iemaksās vismaz \$30 (divu mēnešu maksu) vai samaksās \$180 vai vairāk sarīkojumā ieeja brīva. Latviešu organizācijas Vašingtona, DC (LOV) laipni aicina apmeklēt šo sarīkojumu.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): dievk. 23. sept., 30. sept. plkst 11.00. Māc. J. Mazura.

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr. Kvēkertaunā** (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951): 23. sept. plkst. 2.00 dievk., pēc dievk. kafija. 7. okt. plkst. 2.00 Pļaujas svētku dievk., pēc dievk. kafija. 21. okt. plkst. 2.00 Reformācijas svētku dievk., pēc dievk. kafija. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr. Lankasterā Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd., Lititz, PA 17601): 28. okt. plkst. 3.00 Ticības atjaunošanas dievk. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 23. sept. dievk. ar dievg., pēc dievk. draudzības stunda. 30. sept. dievk. 7. okt. Pļaujas svētku dievk. ar dievg. 14. okt. dievk. 21. okt. dievk. 28. okt. Reformācijas dienas dievk. ar dievg., pēc dievk. draudzības stunda. Dievk. sākas plkst. 10.00 no rīta. **Bībeles stunda: 28. sept. un 19. okt.** plkst. 11.00 no rīta. Draudzes māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērg. R. Ozoliņš, Dr. S. Lizlova, L. Upīte.

• **Dienvīdkalifornijas latv.**

ev. lut. dr. (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): 30. sept. plkst. 11.00 dievk. ar dievg., prāv. K. Žols; pēc dievk. kafija un pārrunas par mācītāja meklēšanu. 21. okt. plkst. 11.00 draudzes locekļu vadīts dievk.; pēc dievk. rudens bazārs. 28. okt. plkst. 11.00 dievk., māc. A. Ozoliņš.

• **Džamaikpleinas Trisvieniības latv. ev. lut. dr.** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130): dievk. ar dievg. katru svētienu plkst. 11.00, māc. Dr. J. Keggi. 7. okt. Pļaujas svētku dievk. ar dievg.; pēc dievk. dāmu komiteja gatavotas pusdienas, būs izloze.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 23. sept. plkst. 11.00 dievk. Vilmingtonā (1530 Foulk Rd. - Rt. 261) dievk. ar dievg. plkst. 3.00; pēc dievk. kafijas galds. 30. sept. plkst. 11.00 dievk. 7. okt. plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; Pļaujas svētku bazārs. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505; tālr.: 616-361-6003): 23. sept. plkst. 10.00 dievk. 7. okt. plkst. 10.00 dievk.; pēc dievk. Pļaujas svētku sarīkojums. 28. okt. plkst. 5.00 svečiņu vakars *Woodlawn* kapsētā.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996). Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlādes latv. ev. lut. Apvienotā dr.:** dievk. notiek katru svētdienu plkst. 1.00. **Bībeles stunda 3. okt.** plkst. 10.00. Māc. Dr. S. Eglīte. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās plkst. 2.30.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Road, East Lansing, MI), māc. A. Greiema (*Graham*).

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.** (21 Garden St., Manchester, CT 06040): 23. sept. plkst. 12.15 dievk., prāv. D. Kaneps. 28. okt. plkst. 11.00 draudzes 60 gadu jubilejas dievk. ar dievg., māc. B. Puiķe; svinības notiks *Manchester Country Club*. Dr. priekšn. A. Grase, tālr. 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trisvieniības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414- 258-8070): 23. sept. dievk., pēc dievk. plkst. 12.00 draudzes Rudens sarīkojums latviešu namā. 26. sept. plkst. 7.00 vakarā sanāksme pie karmīna. 27. sept. plkst. 10.00 Bībeles stunda. 30. sept. dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem; LELBAs nozares vadītājs diakons Dags Demandts pastāstīs par projektu „Būsim gudri!”, ceļojumu pa Vidzemi, dalot saziēdotās mugursomas un naudu; būs prāta asināšanas spēle, iespēja ziedot. 2. okt. plkst. 7.00 draudzes padomes sēde. 7. okt. Pļaujas svētku dievk. ar uzrunu bērniem un dievg., pēc dievk. draudzes saiets. 14. okt. Bībeles

svētku dievk. ar uzrunu bērniem. 21. okt. dievk. angļu val. ar uzrunu bērniem un dievgaldu. Bībeles stunda angļu valodā. 28. okt. Reformācijas dienas dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem. Visi regulārie dievk. sākas plkst. 10.00 **Bībeles stunda 4. okt. un 18. okt.** plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastor-lauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414- 536-0358. Informācija: www.milwaukeechurch.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): no 23. līdz 30. sept. draudzē viesosies māc. Raitis Jākobsons. 23. sept. plkst. 10.00 dievk., māc. R. Jēkabsons; lekcija. 24. sept. plkst. 6.00 vakariņas ar māc. meklēšanas kom. locekļiem. 25. sept. plkst. 7.00 māc. R. Jākobsona tikšanās ar draudzes padomi. 26. sept. no plkst. 11.00 līdz 2.00 māc. runas stundas baznīcā. 27. sept. no plkst. 10.30 līdz 12.00 māc. R. Jākobsona vadīta Bībeles stunda. 29. sept. plkst. 9.00 māc. R. Jākobsons tiksies ar skolas saimi. 30. sept. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., māc. R. Jākobsons; pēc dievk. sadraudzība. 7. okt. plkst. 10.00 Pļaujas svētku dievk. un māc. M. Cepures-Zemmeles atvaidīšanās; pēc dievk. mielasts, koncerts vijolniece Tina Joste, pianists Dzintars Josts un flautistes Kristīne Ģiga, Kristīne Kontere un Džeina Straumane. Dr. priekšnieks Gerolds Luss, tālr.: 612-333-1785, e-pasts: vgluss@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Nubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** 30. sept.

plkst. 8.30 dievk. ar dievg. **Leikvudā** (*Igaunų bazn. 607 E. 7th St., Lakewood*). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko (Kineiko); e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** 23. sept. plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn.** (254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705), māc. J. Saivars; **Salas bazn.** (4 Riga Lane, Melville NY 11747) plkst. 10.30 dievk, māc. L. Saliņš. 30. sept. **Jonkeru bazn.** plkst. 10:00 dievk., māc. J. Saivars, pēc dievk. Miķeļu tirgus; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš. 7. okt. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; plkst. 12.00 kapusvētki Katskiļu **Brāļu kapos** (414 Bloomer Rd, Tannersville NY 12485), prāv. O. Sniedze.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): 30. sept. plkst. 1.00 jauniešu iesvētes dievk. ar dievg., prāv. L. Zuševica un māc. R. Franklins. 21. okt. plkst. 1.00 dievk, māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija. 11. nov. plkst. 1.00 dievk., Latvijas valsts dibināšanas atcere un mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija. 23. dec. plkst. 1.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg., māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija. Dr. sekretāre Vija Āriņa, e-pasts: vija-arins@yahoo.com

• **Safrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave): 23. sept. plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. kafijas galds. Prāv. K. Zols. Inf: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa; pēc dievk.

saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 23. sept. plkst. 10.30 dievk., diak. G. Galiņa. 30. sept. plkst. 10.30 dievk.; pēc dievk. Bībeles stunda. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Informācija tīmeklī: www.seattlelatvianchurch.org

• **Sv. Pētersburgas latviešu ev. lut. dr.:** („*Mūsu Pestītāja (Our Savior)*” baznīcā, 301 – 58th Street S., St. Petersburg, FL 33707). 9. sept. plkst. 11.00 Biedrības namā Bībeles stunda. 16. sept. plkst. 14.00 dievkalpojums. 23. sept. plkst. 11.00 Biedrības namā Bībeles stunda. 5. okt. plkst. 11:00 Biedrības namā valdes sēde. 7. okt. plkst. 11:00 Biedrības namā Pļaujas svētku svētki ar pašu nestām brokastīm. Visi mīļi gaidīti! 14. okt. plkst. 11.00 Kapu svētki Royal Palm Cemetery, 101 55th Street South, St. Petersburg FL. 21. okt. plkst. 14.00 dievkalpojums. Dr. māc. Aivars Pelds, dr. priekšn. Aija Norbergs.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): 23. sept. plkst. 11.00 dievk. 30. sept. plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafijas galds un jubilaru sveikšana. 7. okt. plkst. 2.00 iesvētību dievk. Māc. A. Vāršberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** 21. sept. plkst. 11.00 dievk. ar dievg., māc. D. Salnīte; pēc dievk. kafijas galds lejas zālē.

Mūžībā aizgāja mans dzīves draugs,
mūsu tēvs un papaps

ILMĀRS PAUPE

Dzimis 1929. gada 6. aprīlī Liepājā,
miris 2012. gada 10. augustā Vilmingtonā, DE

Sēro
DZINTRA
DĒLS VALDIS AR ĢIMENI
MEITA DAINA AR ĢIMENI

18. augustā 89 gadu vecumā Dieva mierā aizgāja
VALIJA BEDRĪTE.

Viņa nomira savā mājā Westerville, Ohaio, ASV.
Pie viņas bija dzīvesbiedrs Edgars, ar kuŗu nesen svinēja 65 gadus laulībā.
Valija bija ļoti aktīva vietējā Kolumbus latviešu ev. lut. draudzē un ilgu laiku vadīja draudzes Dāmu komiteju, kur viņa ne tikai kārtēja kafijas galdus, bet arī rīkoja Bībeles stundas un evaņģēlizācijas pasākumus kopā ar draudzes mācītāju.

Kopā ar savu vīru viņa ir apmeklējusi Latviju vairāk nekā 20 reizes.
Viņiem gadījās ciemoties Rīgā tieši 1991. gada augusta puča laikā. Vēlāk Valija teica, ka bija tikai mazliet izbijusies un notikušo uzskatīja par interesantu piedzīvojumu.

Pieminot Valiju Bedrīti, dziedāsim 544. dziesmu –
„Dievs bij devis, Dievs ir ņēmis” – 1. pantu!

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīlā māšica, tante un krustmāte

MIRDZA ELVĪRA PURIŅA, dzim. ROĶIS

Dzimusi 1915. gada 29. maijā Rīgā,
mirusi 2012. gada 23. augustā Čikāgā

Dziļās sērās un mīlestībā viņu piemin
BRĀLĒNS ROLANDS VĪTIŅŠ MONTREALĀ
AR BĒRNIEM RUTU, GUNTU, ANDRI UN ROBERTU,
MĀSĪCA VIJA HENDERSON, THUNDER BAY, ONTARIO
AR BĒRNIEM CARL, INGRID, GORDON UN MARGARET
UN MĀSĪCAS DĒLS VITO LAPSA LATVIJĀ

*Tik brīnišķi, mans Dievs,
Tu mani vadi,
Dus Tavās rokās,
mani mūža gadi.*

Korporācija LATVIA sēro par
mūsu mīļajiem aizgājušiem....

fil! Pēteris Lūsis, 1962. II, vet. med.

Dzimis 1943. gada 2. oktobrī Aizkrauklē,
miris 2011. gada 7. jūlijā Kanadā

fil! Aivars Reinerts, 1959. I, jur.

Dzimis 1935. gada 11. februārī Talsos,
miris 2011. gada 4. septembrī Lenox, MA

fil! Uldis Alks, 1954. I, ģeogr.

Dzimis 1934. gada 23. augustā Jelgavā,
miris 2011. gada 28. novembrī St. Louis, MO

fil! Žanis Bukovskis, 1973. I, mežk.

Dzimis 1919. gada 29. martā Jelgavas apr.,
miris 2012. gada 16. martā Kanadā

fil! Vairis Bērziņš, 1957. II, ing.

Dzimis 1937. gada 9. jūlijā Ventspils apr.,
miris 2012. gada 24. jūlijā Kanadā

fil! Verners Barševskis, 1930. II, agr.

Dzimis 1906. gada 12. jūlijā Madonas apr.,
miris 2012. gada 28. augustā Kanadā

Ja kādu brāli vest uz kapu klusu ...

Mūžībā aizgāja

GAIDA MINKA, dzim. RUŅIS

Dzimusi 1928. gada 1. janvārī Rīgā,
mirusi 2012. gada 31. augustā Kalamazū, ASV

Sērās un mīlestībā piemin
VĪRS ALFREDS, DĒLS IMANTS (DONNA TALBOT),
DĒLS ARNIS (DZIDRA), MEITA ZAIGA (JOHN) THORSON,
MARTIN (LORI), MAZBĒRNI RITA (ERIK) TONNE, ALEX
UN ERIC THORSON, ALYSSA UN NIKOLAI MINKA, VICTORIA
UN ANDREJS MINKA UN MAZMAZBĒRNI CHARLES
UN HENRY TONNE

*Ak, teci jel, saulīt, uz dzimteni steidz
Un viņai no manis daudz sveicenu teic,
Un noglāsti balto birtaliņu,
Kur dzimu, kur bērniņu pavadīju.*

Negaidīti mūžībā aizgāja mūsu mīlā Zigiņa

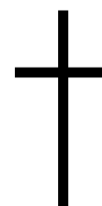
ZIGRĪDA SALIŅŠ, dzim. KRULLS

Dzimusi 1942. gada 3. maijā Rīgā,
mirusi 2012. gada 14. augustā Melburnā

Dziļās sērās piemin
DĒLI MARKUS UN ANDIS SALIŅI AR ĢIMENĒM,
MĀSAS BRIGITA MUZIKANTS UN INGRĪDA JĒKABSONS AR ĢIMENĒM,
BRĀLĒNI ILMĀRS UN ĒRIKS DAMBERGI AR ĢIMENĒM
UN PLAŠĀ RADU SAIME

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais draugs

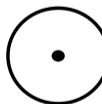
VIKTORS BUKS

Dzimis 1935. gada 8. februārī Rīgā, Latvijā,
miris 2012. gada 2. augustā Pensilvānijā, ASV

Viņu ar mīlestību atcerēsies
JURIS UN ILZE BĒRZIŅI

Aizgāja mājās ilggadīgais skautu vadītājs

ILMĀRS PAUPE

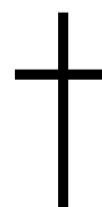

Dzimis 1929. gada 6. aprīlī Liepājā,
miris 2012. gada 10. augustā Vilmingtonā, DE

*„Kad ugunskurā
beidz kvēlot ogles...”*

LATVIEŠU SKAUTU KUSTĪBA

Mūžībā aizgājis mūsu

fil! JĀNIS JĒRUMS, ing.

Dzimis 1937. gada 6. septembrī Nītaures pagastā,
miris 2012. gada 26. augustā Lacey, Wash.

Viņu mīlā piemiņā paturēs
KORPORĀCIJA SELONIJA

Mūžībā aizgāja mūsu mīlais dēls, brālis un onkulis

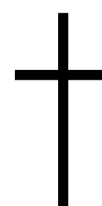
IVARS MAIDELIS

Dzima 1954. gada 18. februārī Hartfordā, CT,
mira 2012. gada 20. augustā East Windsorā, CT

Dziļās sērās
TĒVS UN MĀTE
BRĀLIS TĀLIVALDIS AR SIEVU UN MEITĀM MEGHAN UN MĀRU
BRĀLIS MĀRTIŅŠ AR SIEVU UN MEITU ALEKSANDRU

Mūžībā aizgājusi
mūsu mīlā 32. c. filistre

LAIMA BERGMANIS

Dzimusi 1925. gada 23. augustā Katlakalna pag., Latvijā,
mirusi 2012. gada 22. augustā Mineapolē, Minesotā

Par viņu sēro
KORPORĀCIJA SELGA

SPORTS

Vidējo valstu golfa meistarsacīkstes Klīvlāndē

Vidējo valstu meistarsacīkstes golfa spēlē notika divas nedēļas pirms Darba dienas Klīvlāndes apkaimē Ironwood golfa laukumā, jau 26. reizi. Laiks bija karsts un sauss, bet laukums tiek apslāpēts. Diemžēl dalībnieku skaits

nieku bija supersenioru (vecāki par 70 gadiem) klasē.

Uzvarētāji. Vīriešu meistarklasē. P. Grava – 78 79 157, R. Lagzdīnš – 83 86 169. **Vīriešu A klasē.** G. Auzenbergs – 105 96 201, P. Grasmanis – 96 107 203, K. Ceceris – 96 107 203. **Vīriešu**

viēšu A klasē. F. Rava – 123 123 246, D. Eglīte – 132 135 267.

Sestdienas vakarā sacensību dalībnieki un golfa draugi pulcējās vakariņās draudzes sarakojumā zālē. Tika pasniegtas pirmās sacīkšu dienas balvas. Vakars aizritēja dziedot un liksmojot.

Foto: E. Auzenbergs

Uzvarētāji meistarklasē: Pēteris Grava un Marita Sladke

sarucis, bet pēdējos gados tā ir latviešu golfa sacīkstēs arī cītur, kā arī citos sabiedriskos sarakojumos. Pārsteidza, ka tik maz Klīvlāndes un vispār Ohajio pavalsts dalībnieku. Par laimi ieradās spēlētāji no Toronto, Atlantas, Čikāgas, Indianapolises un citām vietām.

Meistarklasē uzvarēja un Arnolda Ropa piemiņas kausu ieguva klīvlāndietis Pēteris Grava. Sieviešu meistarklasē uzvarēja Marita Sladke. Visvairāk dalīb-

Foto: E. Auzenbergs

Vidējo valstu golfa meistarsacīkšu dalībnieki. Pirmā rindā no kreisās: J. Kuģenieks, M. Keršteins, M. Sladke, R. Lagzdīnš, P. Grava, D. Eglīte, J. Eglītis, K. Ceceris, O. Manteniņš; otrā rindā: E. Auzenbergs, P. Bambers, E. Grasmane, K. Vaša, J. Zaķis, E. Grava, F. Rava, K. Sladke, P. Slars, U. Rava, trešā rindā: P. Grasmanis, G. Auzenbergs, A. Ūdris, J. Māliņš

B klasē. M. Keršteins – 103 100 203, P. Bambers – 101 105 206, E. Grava – 110 111 221. **Seniori** (60 – 70 gadu veci). J. Māliņš – 91 92 183, J. Eglītis – 98 94 192, S. Langovskis – 105 111 216. **Superseniori** (vecāki par 70 gadiem). K. Sladkijs (*Sladky*) – 87 91 178, P. Slars – 87 94 181, E. Auzenbergs – 88 94 182. **Sieviešu meistarklasē.** M. Sladke – 87 89 176, K. Vaša (*Wash*) – 112 106 218, E. Grasmane – 120 118 238. **Sie-**

Sacensības atbalstīja Klīvlāndes sabiedriskās organizācijas, Vidējo valstu sporta pārvalde, ALA un privāti ziedotāji. Liels paldies par devību un iespēju turpināt sacīkstes. Cerams, ka 2013. gadā laiks būs tikpat labvēlīgs un sacensībās vairāk dalībnieku. Uz redzēšanos nākamgad augusta nedēļas nogalē divas nedēļas pirms Darba dienas!

JE

Cognac trijnieka volejbola turnīrs

Pēc 25 gadu pārtraukuma Gaņezera atkal atsākās Cognac trijnieku volejbola turnīrs. Vēsture nav galīgi droša, bet ir doma, ka turnīrs iesākās Gaņezera 1972.-1974. gados. Jānis Bērziņš, "Jako" no Čikāgas minēja, ka viņš uzlika Cognac pudelīti uz tikla staba un tad spēles laikā bumba trāpīja pudelītei. Pudelīte apgāzās, nokrita un saplīsa. Pēc kāda laika visi spēlētāji nomierinājās un spēle turpinājās. Pēc Gaņezera dienām turnīrs pārcēlās uz Gunnar un Dzidras Spielbergu plašajam mājām Okemos, Mičiganā. Kaut gan varēja spēlēt uz četriem tīkliem, spēļu skaits palielinājās, un 1978. gadā spēles turpinājās tāni pašā pilsētā, pilsētas parkā. Jaunajā vietā varēja spēlēt uz 12 tīkliem un tur sacensības tika rīkotas 11 gadus. Šajā laikā Cognac turnīrs skaitījās viens to vislabākajiem volejbola turnīriem apkārtnē, uz sacensībām ieradās dalībnieki no ASV un Kanadas.

Gadu gaitā šeit ASV latvieši kļuva pazīstami kā labi volejbola spēlētāji. Šogad bija prieks redzēt, ka labāko spēlētāju meistarība paaugstinājusies

kā vīriešiem tā sievietēm. **Dāmām pirmo vietu izcīnīja Larisa Lizenberga, Lia Krautmane un Kristina Krautmane. Kungiem pirmo vietu ieguva Eriks Krievs, Dainis Matisons un Eriks Zusevics.**

Tradīcija tiks turpināta par prieku latviešiem un sportistu draudzībai. Nākamgad tiksīmies Gaņezera 3. septembrī. Visu to labāko jauniem sacensību rīkotājiem!

Andris Spielbergs

Eriks Zusevics, Dainis Matisons, Eriks Krievs

Lia Krautmane, Larisa Lizenberga, Kristina Krautmane

Paraolimpiskajās spēlēs – zelts un sudrabs

Ar krāšņu nobeiguma ceremoniju, kurai bija dots nosaukums "Uguns festivāls", Londonā beidzās Paraolimpiskās spēles. Londonas olimpiskais stadions bija pārpildīts un 80 000 skatītāju ar ovācijām sumināja paraolimp-

sportu vairs nedomāsim kā līdz šim, un mēs vairs nedomāsim par invaliditāti kā līdz šim. Paraolimpieši izkļiedēja daudzus iedomu mākoņus."

Paraolimpiskajās spēlēs piedalījās 4200 sportisti no 164 valstīm, sadalot 503 medaļu komplektus 20 sporta veidos. Latviju šajās spēlēs pārstāvēja astoņi sportisti un tika pie divām medaļām – Aigars Apinis kļuva par paraolimpisko čempionu lodes grūšanā un izcīnīja sudraba medaļu diska mešanā.

Citu sportistu rezultāti: Richards Snitkus jāšanā – 4. vieta, Andis Ozolnieks lodes grūšanā – 7. vieta, Taiga Kantāne lodes grūšanā – 8. vieta, diska mešanā – 9. vieta, Jānis Plotnieks peldēšanā

(100 m uz muguras) – 8. vieta, Dmitrijs Silovs tāllēkšanā – 9. vieta, Liene Gruzīte tāllēkšanā – 12. vieta, Edgars Kļaviņš 200 m – 18. vieta.

No Londonas paraolimpieši mājās atgriezās 10. septembrī. Viņus lidostā sagaidīja liels līdzjutēju pulks, kas svinīgi sveica paraolimpiešus.

Londonas Paraolimpiskajās spēlēs Latvija medaļu ieskaitē ieņēma dalīto 47. vietu kopā ar Namibiju un Rumāniju. Visvairāk godalgu tika Ķīnai – 95 zelta, 71 sudraba un 65 bronzas. Kopumā pie medaļām tika 75 valstu pārstāvji. Lietuvai un Igaunijas nebija medaļnieku.

Aigars Apinis 12 gadu laikā piedalījies četrās paraolimpiskajās spēlēs un izcīnījis septiņas medaļas. Diska mešanā viņš zelta medaļu ieguva 2004. un 2008. gadā, 2000. gadā tika pie bronzas, šogad – pie sudraba. Lodes grūšanā viņš 2000. gadā izcīnīja bronzas medaļu, četrus gadus vēlāk ieguva sudraba godalgu, šogad kļuva par zelta medaļas laureātu.

Kvalifikācijas turnīru sāk ar diviem zaudējumiem

Latvijas futbola izlase sākusi 2014. gada Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas spēles. Mūsu grupā līdz ar Latviju vēl ir Bosnija un Hercegovina, Grieķija, Slovākija, Lietuva un Lichtenšteina. Ceļazīmi uz finālturnīru Brazīlijā iegūs grupu uzvarētājas vienības un pēc papildu rādītājiem vēl četras labākas komandas, kurās ierindosies otrā vietā.

Futbola ekspertu vērtējumā mūsu grupa nav uzskatāma par grūtu un veiksmes gadījumā Latvijas izlase varētu pat cerēt uz iekļūšanu starp divām labākajām vienībām. Pirmās divas spēles gan liecināja, ka tik optimistiskām prognozēm diez vai būs lemts piepildīties. Kvalifikācijas turnīra sākumā mūsu futbolisti cieta zaudējumus pret Grieķijas vienību – 1:2 (1:0 savā laukumā un pret Bosniju un Hercegovinu izbraukumā – 1:4 (1:2)). Interesanti, ka abās spēlēs mūsējie izvirzījās vadībā (vārtus guva Cauņa un Gorkšs), bet pēc tam bija spiesti kapitulēt pretinieku augstākas meistarības priekšā. Labi izdevās nospēlēt tikai vienu puslaiku. Turklāt izlases treneru izvēlēta taktika pretinieku presinga pārvarēšanai bija pamatota uz individuālu pretinieka apspēlēšanu. Tas tomēr, ievērojot pretinieku spēku, nebija veiksmīgs risinājums. Latvijas vienībai ar pašreizējiem spēlētāju resursiem pret Grieķiju un Bosniju un Hercegovinu bija jāspēlē uz pretuzbrukumiem, nevis jācer uz pozicionālu spēli.

Basketbolisti uz finālu – septīto reizi

Latvijas vīriešu basketbola valsts vienība Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrā izbraukuma spēlē Almerā uzvarēja Nīderlandes izlasi ar rezultātu 86:81, atņemot pretiniekiem izredzes iekļūt finālturnīrā.

Rīgā uzvara pret Gruzijas basketbolistiem nodrošinātu vietu finālā, taču tas neizdevās. Spēles galotnē veiksmīgāki bija grieķi – 73:70.

Tāpēc ceļazīmi uz finālu varēja nodrošināt vienīgi uzvara pret Rumānijas vienību izbraukumā. Pēdējā kvalifikācijas spēle bija veiksmīga. Mūsu basketbolisti uzvarēja pārliecinoši – 85:77. Līdz ar to viņi Eiropas meistarsacīkstēm kvalificējas no trešās vietas D apakšgrupā.

Nobeiguma tabula. Spēles, uzvaras.

Bosnija un Hercegovina 6 - 2
Gruzija 6 - 2
Latvija 5 - 3
Nīderlande 2 - 6
Rumānija 1 - 7.

Latvijas basketbolisti uz Eiropas meistarsacīkšu finālturnīru dosies septīto reizi pēc kārtas. Finālciņas risināsies nākamgad septembrī Slovēnijā. Turnīra dalībnieces ir 24 vienības: Spānija, Krievija, Maķedonija, Lietuva, Grieķija, Francija, Lielbritānija, Slovēnija, Melnkalne, Izraēla, Serbija, Vācija, Zviedrija, Chorvatija, Ukraina, Bosnija un Hercegovina, Gruzija, Latvija, Polija, Somija, Beļģija, Itālija, Čehija un Turcija.

P. Karlsons

Foto: LETA

Latvijas paraolimpieši pēc sagaidīšanas Rīgas lidostā

pisko spēļu dalībniekus. Londonas Olimpisko spēļu rīkošanas komitejas priekšsēdis Sebastjans Ko sacīja: "Šajā zemē mēs par

Latvijas olimpiēšiem pasniedz atzinības rakstus

Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa (*Vienotība*) 13. septembrī Saeimā sveica delegāciju, kas pārstāvēja Latviju Londonas Olimpiskajās spēlēs, kā arī medaļu ieguvējus.

Uzrunājot olimpiēšus, Āboltiņa sacīja, ka katrs sportista sapnis ir nokļūt olimpiskajās spēlēs, savukārt katrs līdzjutējs sapni vēlas, lai sportisti no tām atgrieztos ar medaļām, un Latvijas sabiedrība

var būt priecīga, ka šis sapnis ir piepildījies, jo "mums ir zelts un bronzas".

Āboltiņa pateicībā par izcīnītajām olimpiskajām medaļām un sasniegtajiem augstajiem sportiskajiem rezultātiem pasniedza Saeimas Prezidija atzinības rakstus sportistiem Mārtiņam Pļaviņam, Jānim Šmēdiņam, viņu trenerim Aigaram Birzulim, kā arī Inetai

Radēvičai. Savukārt Mārim Štrombergam un trenerim Ivo Lakučam pateicības raksti tiks nodoti, jo viņi uz sarakojumu Saeimā nevarēja ierasties.

Pārējiem Latvijas delegācijas sportistiem, treneriem, ārstiem, sporta federāciju un Latvijas Olimpiskās komitejas pārstāvjiem tika pasniegti Saeimas priekšsēdes Atzinības raksti.